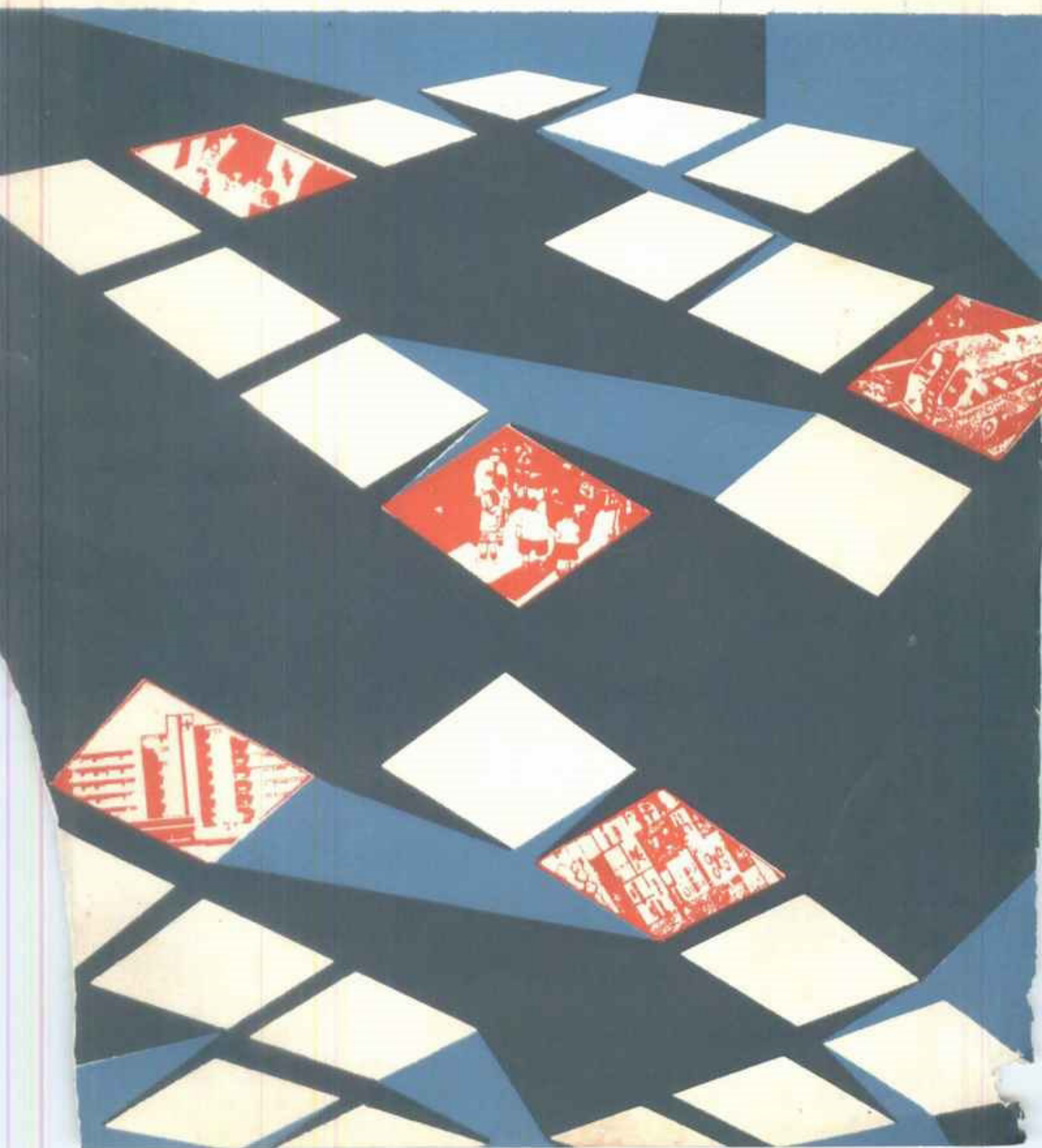
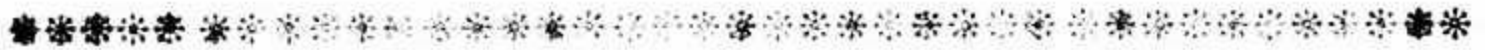

วารสารบ้านราชมงคล

๑๗ ๑๙๖๓

วารสารข้าราชการ

ฉบับสวัสดิการข้าราชการ

ปีที่ ๔๔ ฉบับที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๖

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเผยแพร่วิชาการด้านบริหารงานบุคคล
๒. เพื่อเผยแพร่แนวคิดในการบริหารราชการ
๓. เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างข้าราชการ เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีสำหรับข้าราชการ

ผ่านสมาชิกที่สนใจเกี่ยวกับ กฎหมาย ระเบียบ และวินัยข้าราชการพลเรือน บัญชาการ หรือปัญหาข้อข้องใจอื่นใด โปรดส่งคำถามไปที่ "บรรณาธิการวารสาร" นี้

จำหน่ายปลีก เล่มละ ๔ บาท
สมาชิก ปีละ ๔๐ บาท รวมค่าส่ง
ขอรับที่ผู้จัดการวารสารข้าราชการ
สำนักงาน ก.พ. ถนนพิษณุโลก
โทร. ๔๐๔๔๔๔ หรือ ๔๐๑๓๓๓ คอ ๓๔

ที่ปรึกษา

พันเอก จินดา ณ สงขลา
นายประวิทย์ ณ นคร
นายโสธร สุจริตกุล

บรรณาธิการ

ดร. อาทิตย์ อุไรพันธ์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นายเดวิดสุข โกวิทวานิช
นายจิระพงษ์ สิวาตะวิโรจน์

กองบรรณาธิการ

นายศักดิ์รินทร์ สุวรรณโรจน์
นายวิเชียร เกตุสิงห์
นายสุธี สุธงสมบุญ
นายอิทธิชัย จันทรินทร์
นายเกียรติสัมพันธ์ กลิ่นสุวรรณ
นายอัครกุล จันทรสักดิ์
นายณรงค์ นุกูลการ
ผู้จัดการ
เรือเอก ศงว คณิตเฉลิม

ผู้ช่วยผู้จัดการ

นายสมพงษ์ ศรีวิมล
ม.ร.ว. ชยธวัช ศรีธวัช
นายจิระพงษ์ สิวาตะวิโรจน์

สารบัญ

จดหมาย

บทบรรณาธิการ

สวัสดิการข้าราชการสาธารณสุขจีน

สวัสดิการสำหรับลูกจ้าง

พร อคุมพงษ์

สหกรณ์ออมทรัพย์อันและเทรค

คร. กล่อม อิศรพันธ์

การอาคารสงเคราะห์ในประเทศไทย

นาต ประสิทธิ์ เก่งเรือน

จะช่วยเหลือสวัสดิการข้าราชการได้อย่างไร

อภิปราชกลุ่ม

สิ่งที่ราชการควรมุ่งเน้นในอนาคต

ทัศนและพลักการ

มองคนละมุม : คลอัมน์

วิเชียร เกตุสิงห์

ปัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือน

เสริมสุข โกวิทวานิช

กฎหมายและระเบียบใหม่

สุพจน์ สาทรกิจ

คำอธิบายทางประการเกี่ยวกับกฎหมายใหม่

สมาคมนักบริหารงานบุคคลแห่งประเทศไทย

จดหมาย

ตาก

๑๕ ธันวาคม ๒๕๑๕

เรียน บ.ก. วารสารข้าราชการ

ด้วยผมเป็นสมาชิกวารสาร
ข้าราชการติดต่อกันมาทุกปี และ
วารสารนี้ให้ความรู้หลายด้าน โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ
กฎ ก.พ. ต่าง ๆ แต่ที่ผมขอแสดงความ
ความคิดเห็นเล็กน้อย ก็วารสาร
นี้รู้สึกจะออกช้าไปสักหน่อย
หากว่าปรับปรุงให้ออกภายใน
เดือนนั้น ๆ เลย ก็จะเป็นพระคุณ
อย่างสูง นอกจากนั้นเห็นว่าข่าว
คราวที่น่าสนใจมากสำหรับผมขอ
เป็นสมาชิกปี ๒๕๑๖ ต่อไปอีก
ส่วนค่าสมาชิกจะได้จัดส่งมาให้
ในโอกาสต่อไป

สุวิทย์ วงษ์พานิช

ปี ๒๕๑๕ เลขสมาชิก ๑๗๑๒

เราตระหนักว่า คุณและเพื่อนสมาชิกวารสารทุกท่านมีส่วนเป็นเจ้าของ จึงได้พยายามปรับปรุงวารสารนี้รายการใหม่ ให้มีคุณค่ามากที่สุด โอบรับบทความ และเรื่องราวอันเป็นประโยชน์ รวมทั้งความเคลื่อนไหวในวงการอันเป็นสิทธิที่เพื่อนข้าราชการพึงทราบซึ่งไม่เพียงแต่เป็นประโยชน์สำหรับตัวท่านเองเท่านั้น แต่จะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานของท่านด้วย

การเปลี่ยนรูปลักษณะใหม่ของวารสารราชการ เป็นส่วนหนึ่งที่เราได้กระทำแล้ว ฉะนั้น ปัญหาการออกวารสารนี้รายการใหม่ให้ตรงตามกำหนดเวลา จึงเป็นเรื่องที่เราให้ความสำคัญเป็นพิเศษด้วย วารสารข้าราชการฉบับต่อไป จะพยายามให้ออกตรงตามกำหนดเวลาทุกครั้ง

เราขอคุณ และยินดีถึงที่ คุณแสดงความคิดเห็นต่อวารสารราชการ หากสมาชิกเพื่อนข้าราชการ แสดงความคิดเห็นมาซึ่งเราหากทำได้ เราจะสามารถปรับปรุงวารสารราชการให้สนองตอบความต้องการของท่านมากเท่านั้น

หลังจาก ได้อ่าน วารสารข้าราชการฉบับนี้แล้ว รู้สึกเป็นอย่างไร เชิญจดหมายมาคุยกันอีกนะครับ

บทบรรณาธิการ

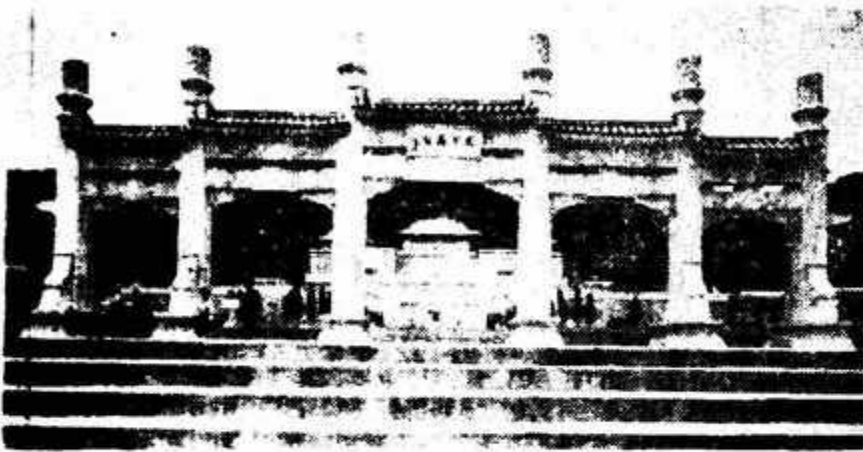
ในระยะ ๔-๕ ปีที่ผ่านมา ได้มีความพยายามที่จะปรับปรุงอัตราเงินเดือนของข้าราชการพลเรือนหลายครั้งหลายหน แต่ยังไม่ปรากฏแจ้งชัดว่า ได้ประสบผลสำเร็จเป็นที่พึงพอใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง ทำให้เกิดความสงสัยว่า การปรับปรุงเงินเดือนนั้นวัตถุประสงค์อะไรกัน และเราได้เลือกวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสมแล้วหรือในการแก้ปัญหาที่มีอยู่

ความจริง เงินเดือนเป็นค่าตอบแทนเพียงอย่างหนึ่งเท่านั้น ที่นายจ้างจะพึงจ่ายให้แก่ลูกจ้างในรูปของค่าเงิน ซึ่งถือเป็นสื่อกลางของการแลกเปลี่ยน ค่าตอบแทนประเภทอื่น นายจ้างอาจให้ในรูปของค่าจ้างใจ เพื่อให้งานได้ผลเพิ่มขึ้นเป็นพิเศษ หรือในรูปของประโยชน์เกื้อกูลต่างๆ ที่เรียกว่าสวัสดิการก็ได้ แต่ละประเภทต่างก็มีหน้าที่บทบาทที่แตกต่างกันออกไป และอาจมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ ในสถานที่ เหตุการณ์ และเวลาที่ไม่เหมือนกัน ในสภาพแวดล้อมของระบบเศรษฐกิจ และสังคมที่เจริญก้าวหน้าและเอื้ออำนวย เงินเดือนอาจถือเป็นค่าตอบแทนและสิ่งจูงใจที่มีประสิทธิภาพที่สุด ถ้าเงินเดือนนั้นสามารถตอบแทนค่าของงานได้อย่างแท้จริง และเพียงพอที่ผู้ปฏิบัติงานจะพึงมีความเป็นอยู่ตามฐานะรูปได้ ในสภาพของเศรษฐกิจและค่าครองชีพในสังคม แต่ในสังคมที่ยังมีขีดความสามารถทางเศรษฐกิจ และค่านิยมในประสิทธิภาพของงานว่า เงินเดือนอาจไม่ใช่ค่าตอบแทนที่ถูกต้องก็ได้ ยิ่งกว่านั้น หากเราลองพิจารณาการเปลี่ยนแปลงค่าเงินอัตราเงินเดือนให้ต่างไปจากเดิม คือ การปรับปรุงเงินเดือนแล้ว น่าจะกล่าวได้อย่างมั่นใจว่า เราหลงทางเสียแล้ว และที่เรหลงทาง ก็เพราะเหตุว่า เราไม่ทราบว่า เราต้องการจะไปไหน

ประสบการณ์จากประเทศเพื่อนบ้านที่มีลักษณะหลายอย่างคล้ายคลึงกับเรา และได้ประสบความสำเร็จในการนำวิธีการแก้ปัญหาแนวใหม่มาใช้ น่าจะเป็นตัวอย่างและให้ข้อคิดได้อย่างดีว่า ความต้องการพื้นฐานของข้าราชการ หรือใคร ๆ ก็ตาม คือ ความต้องการที่จะยังชีพ โดยมีเครื่องอุปโภคบริโภคที่เป็นปัจจัยสี่ จริงอยู่ เงินสามารถอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เหล่านี้ให้เราได้ แต่ถ้าเรามีเงินจำกัดและไม่รู้จักวิธีเพิ่มค่าของเงินที่เราได้อยู่ เงินนั้นอาจไม่อำนวยความสะดวกให้ได้เครื่องอุปโภคบริโภคอย่างคุ้มค่าเท่าที่ควร และหากรัฐในฐานะนายจ้างรู้อยู่ว่าเงินเดือนที่ตอบแทนให้แก่ข้าราชการไม่เพียงพอแก่การยังชีพ และปล่อยให้ข้าราชการแต่ละคนกระเสือกกระสนหาวิธีที่จะใช้เงินที่ได้รับมาให้ได้ประโยชน์เพียงพอด้วยตัวเอง ทั้งที่ประจักษ์อยู่แล้วว่า โอกาสที่จะประสบความสำเร็จมีน้อยเหลือเกิน โดยไม่ขมมือเข้าช่วยเหลือน้อยอย่างจริงจังแล้ว นับว่าน่าเวทนาเป็นที่สุด และใครจะกล้า

ยืนยันว่าผลประโยชน์ของประเทศ โดยส่วนรวมจะไม่ถูกระทบกระเทือนไปด้วย

วาระสารข้าราชการฉบับนี้ ขออุทิศให้สวัสดิการข้าราชการ... ข้าราชการผู้ซึ่งเป็นพลังสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศไปสู่ความเจริญก้าวหน้าในทุกทาง... โดยเราเชื่อมั่นในอุดมการณ์ของความอยู่รอดร่วมกัน แทนการที่จะปล่อยแต่ละบุคคลเผชิญชะตากรรมตามลำพัง อันเป็นหนทางที่นำไปสู่ความสุกร้อน และเชื่อว่าโดยวิธีการจัดสวัสดิการข้าราชการ จะเป็นวิธีการที่จะใช้เงินจำนวนเท่ากัน... หรือน้อยกว่า... ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้รับและผู้ให้มากที่สุด ทั้งนี้ โดยลดวิธีการที่ผู้รับต้องเสียค่าส่นเปลืองทั้งหลายระหว่างทาง กว่าจะได้มาซึ่งเครื่องอุปโภคบริโภคที่ต้องการลงให้เหลือเท่าที่จำเป็น... เชื่อว่า ถึงเวลาแล้วที่จะขบคิดกันอย่างจริงจัง และหมายถึงว่า มีผู้รับผิดชอบอย่างจริงจังด้วย

สวัสดิการข้าราชการสาธารณรัฐจีน

การพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ รัฐบาลย่อมต้องอาศัยข้าราชการ ซึ่งเป็นผู้นำทางสังคมและเป็นพลังอันใหญ่หลวงของรัฐด้วย ด้วยเหตุนี้ ข้าราชการทุกหน่วยจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง นับตั้งแต่ข้าพเจ้ามารับตำแหน่งที่กรุงเทพฯ ข้าพเจ้าได้เห็นความเจริญรุ่งเรืองของประเทศของท่าน นับว่าเป็นผลงานอันประเสริฐของข้าราชการทุกหน่วย จึงรู้สึกมีความชื่นชมยินดี รู้สึกเป็นเกียรติ และปิติยินดีอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสมาทำความรู้จักกับท่านในวันนี้

สำนักงาน ก.พ. ได้จัดให้ข้าพเจ้ามาบรรยายเรื่องราวสวัสดิการของสาธารณรัฐจีน หัวข้อเรื่องนี้มีขอบเขตกว้างขวาง ไม่อาจบรรยายได้อย่างละเอียดในระยะเวลาอันสั้น จึงขอก้าวโดยสังเขป

ความเจริญก้าวหน้าของสาธารณรัฐจีนนั้น เท่าที่

พล ฯ พลเรือเอกมาจิจวง เอกอัครราชทูตวิสามัญผู้มีความชำนาญแห่งสาธารณรัฐจีนประจำประเทศไทย ผู้เคยดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารเรือที่อายุน้อยที่สุด และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ได้บรรยายเรื่องนี้ ในการประชุมทางวิชาการบริหารงานบุคคลประจำปี ๒๕๑๕ ที่สำนักงาน ก.พ. ในวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๑๖

สาธารณรัฐจึงมีเสถียรภาพทางการเมืองมั่นคง และมีความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจนั้น ก็เนื่องจากเรามีรัฐบาลอันมีประสิทธิภาพเป็นผู้นำของรัฐ แต่การดำเนินการของรัฐเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพเช่นนั้น จะต้องอาศัยข้าราชการรัฐต้องสงเคราะห์ข้าราชการให้มีความเป็นอยู่อย่างดี ด้วยเหตุนี้รัฐบาลของเราจึงพึงเล็งถึงกิจการสวัสดิการข้าราชการก่อนอื่น การจัดสวัสดิการข้าราชการของเรา เราได้พิจารณาถึงความต้องการทางราชการ สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจของรัฐ จัดวางแผนการดำเนินงานไปที่ละขั้นดังนี้

๑. การ แจกจ่ายอุปโภคบริโภค บริโภคแก่ข้าราชการ รัฐบาลได้ช่วยเหลือข้าราชการโดยการแจกจ่าย ข้าวสาร น้ำมัน น้ำมันก๊าด น้ำมันพืช และเกลือ ให้ข้าราชการครูบาอาจารย์โรงเรียนรัฐบาล ทหาร ตำรวจ ข้าราชการ และลูกจ้างในหน่วยราชการทุกหน่วย

ผู้มีสิทธิรับการสงเคราะห์ นอกจากลูกจ้าง ข้าราชการแล้วคือคูครองของข้าราชการ บิดามารดาของข้าราชการที่ม้วยอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป และบุตรของข้าราชการที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ และยังไม่แต่งงาน การแจกจ่ายอุปโภคบริโภคอุปโภคบริโภค ได้กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

๑.๑ ข้าราชการ ครูบาอาจารย์ และพนักงานในโรงเรียนรัฐบาลมีสิทธิได้รับสงเคราะห์ตามจำนวนในครอบครัวแต่ละครอบครัวไม่เกิน ๕ คน

๑.๒ นายช่างและข้าราชการตำรวจมีสิทธิได้รับการสงเคราะห์ครัวละไม่เกิน ๔ คน

ลูกจ้างและพนักงานรับใช้ในสำนักราชการ มีสิทธิได้รับการสงเคราะห์ ได้เพียงครัวละ ๓ คน

ข้าราชการทุกคนมีสิทธิได้รับการแจกจ่ายสาร เดือนละ ๒๕.๕ ก.ก น้ำมันก๊าด หรือแก๊ส ๗.๖ ลิตร น้ำมันพืช ๐.๖๒๕ ก.ก. เกลือ ๕ ก.ก.

ครอบครัวของข้าราชการที่มีสิทธิ ได้รับการสงเคราะห์นั้นแบ่งออกเป็น ๓ ชนิดคือ

- ผู้ใหญ่
- คนหนุ่ม
- เด็ก

จึงมีจำนวน ที่ได้รับการสงเคราะห์ข้าวสารและสิ่งของต่างกัน เครื่องบริโภคต่าง ๆ จะถูกส่งไปถึงที่พักของข้าราชการทุกครัว ข้าราชการคนใดมีของเหลือใช้ ก็มีสิทธินำไปขายในตลาดได้ และระบบการบริการดังกล่าวดำเนินมาแล้วหลายปี ด้วยเหตุนี้ ความเป็นอยู่ของข้าราชการจึงมีฐานะมั่นคง

และไม่ได้รับการกระทบกระเทือน
จากราคาสินค้าในตลาด

๒. เบี้ยเลี้ยงของ ครอบครัว

ข้าราชการ ครอบครัวของข้าราชการ
การ ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับ
เบี้ยเลี้ยงช่วยเหลือในการครองชีพราย
เดือนคนละ ๔๐ เหรียญได้วัน
แต่ผู้ที่จะได้รับเบี้ยเลี้ยงครอบครัว
หนึ่งไม่เกิน ๕ คน

๓. เงินทุนสงเคราะห์ช่วยเหลือ
ข้าราชการ เงินทุนสงเคราะห์ได้จัด
ขึ้นด้วยวัตถุประสงค์เพื่อสงเคราะห์
ข้าราชการโดยทั่วไป ข้าราชการ
ทุกคนจะต้องเป็นสมาชิกเงินทุน
สงเคราะห์ รัฐบาลเรียกเก็บเงินทุน
สงเคราะห์จากข้าราชการทุกคน
โดยหักจากเงินเดือนที่ได้รับร้อยละ
๑ ต่อเดือน รัฐบาลจะจ่ายเงิน
สงเคราะห์มาสงเคราะห์ทุกต้นปี
รายการสงเคราะห์หมุดง

๓.๑ สมรสสงเคราะห์
จ่ายเพิ่มเงินเดือนให้ ๒ เดือน

๓.๒ สงเคราะห์ยาม
เจ็บป่วยคุ้มครองบิดามารดาของข้าราชการ หากป่วยหนักและต้องรักษาที่โรงพยาบาล จะได้รับการช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลร้อยละ ๕๐

ทุกราย ผู้ที่ได้รับการช่วยเหลือรายหนึ่งจะต้องไม่เกิน
๒๐,๐๐๐ เหรียญต่อปี หรือเท่ากับเงินไทย ๕๐,๐๐๐ บาท
ต่อปี

๓.๓ ฌาปนกิจสงเคราะห์ ข้าราชการที่ถึงแก่
กรรม ได้รับเงินสงเคราะห์ฌาปนกิจโดยได้เงินเดือน ๑๗
เดือนตามขั้นเงินเดือนที่ได้รับ คู่ครองหรือบิดามารดาของข้าราชการถึงแก่กรรม รัฐบาลให้ ๕ เดือน บุตรถึงแก่กรรม
จ่ายให้ ๒ เดือน

๓.๔ สงเคราะห์ผู้พลัดถิ่น ผู้ลาออกจาก
ราชการและถูกสั่งพัก ผู้ที่พลัดถิ่นหรือลาออกจากราชการ ได้รับจ่ายเพิ่มเงินเดือน ๒๐ เดือน ทุกคน ผู้ถูกสั่ง
พัก ได้รับราชการ ๕ ปี จ่ายให้ ๕ เดือน เกินกว่า ๕
ปี จ่ายเพิ่มละ ๑ เดือน แต่ไม่ให้รับเกิน ๒๐ เดือน
ทุกราย

๓.๕ สงเคราะห์ผู้ประสบภัยทางธรรมชาติเช่นวาตภัย และอุทกภัย ข้อนี้อพิจารณาตามเหตุการณ์ที่ประสบ

๔. อาคารสงเคราะห์และที่พักอาศัย รัฐบาลมีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือข้าราชการให้มีที่อยู่เป็นของตนเอง จึงวางโครงการจัดสร้างอาคารสงเคราะห์โดยรับเป็นคู่ค้าประกันกับจากธนาคารชาติ มาสร้างอาคารสงเคราะห์ ตามฐานะของข้าราชการ และให้ข้าราชการเช่าซื้อผ่อนส่งเป็นเวลา ๒๐ ปีโดยดอกเบี้ยต่ำที่สุด ส่วนข้าราชการที่ไม่ได้อยู่อาศัยนั้น รัฐบาลจะต้องจ่ายค่าที่พักให้ทุกเดือน ซึ่งกำหนดดังนี้ ข้าราชการชั้นเอกจ่าย ๙๐๐ เหรียญ ชั้นโท ๖๐๐ เหรียญ ชั้นตรี ๕๐๐ เหรียญ นายช่าง ตำรวจ และ พนักงานรับใช้ ๔๐๐ เหรียญ แต่ปัจจุบันนี้การจ่ายค่าที่พักแก่ข้าราชการนั้นน้อยลง เพราะเหตุที่ว่าอาคารสงเคราะห์มีมากขึ้น

๕. การศึกษาสงเคราะห์ บุตรของข้าราชการที่เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษา มีคะแนน การเรียนดี มีความประพฤติดี มีสิทธิขอรับเงินสงเคราะห์จากรัฐ ผู้ที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเอกชน ได้รับเงินสงเคราะห์มากกว่าผู้ที่เรียนอยู่ในโรงเรียนรัฐบาล เงินสงเคราะห์การศึกษาสูงสุดที่ได้รับ ๒,๑๕๐ เหรียญต่อหนึ่งเทอม

๖. การสงเคราะห์ของหน่วยราชการที่คนอ้วน

ข้าราชการทุกคนมีสิทธิขอร้องให้กระทรวงทบวงกรม หรือหน่วยราชการที่ตนสังกัดอยู่ ช่วยสงเคราะห์จ่ายเงิน ช่วยเหลือ เช่น การสมรส บิดามารดา หรือบุตรถึงแก่กรรม การเจ็บป่วยของบุคคลในครอบครัว การคลอดบุตร ประสพภัยธรรมชาติ ถ้าแล้วเรียนของบุตร โดยมีกำหนดเงื่อนไขดังนี้

๖.๑ พิธีสมรส จ่ายเงินเดือนให้ ๑ เดือน

๖.๒ บิดามารดา หรือคู่ครองถึงแก่กรรม จ่ายเงินเดือนให้ ๒ เดือน บุตร ๑ เดือน

๖.๓ ข้าราชการเจ็บป่วย จ่ายให้ ๒ ใน ๓ ของค่ารักษาพยาบาล

๖.๔ การคลอดบุตร จ่ายเงินเดือนให้ ๑ เดือน

๖.๕ ประสพภัยธรรมชาติ จ่ายเงินเดือนให้ ๑-๓ เดือน พิจารณาตามเหตุการณ์

๖.๖ ค่าช่วยเหลือการศึกษาของบุตร

๗. สงเคราะห์ ผู้ประสบอุบัติเหตุระหว่าง ปฏิบัติราชการ

บาดเจ็บธรรมดา ซึ่งทำการรักษาเองได้ จ่ายเงินเดือนเพิ่มให้ไม่เกิน ๖ เดือน

บาดเจ็บสาหัสที่ต้องรับการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาล ช่วยค่ารักษาพยาบาลทั้งหมด

๘. ระบบการประกันชีวิต

๘.๑ ข้าราชการทุกคนจะต้องร่วมในการประกันชีวิตโดยจ่ายค่าประกันร้อยละ ๑ ต่อเดือน ผู้ที่จ่ายครบ ๓๐ ปี เลิกจ่ายค่าประกันแต่มีสิทธิในการประกันชีวิตจนทุกประการ

๘.๒ รัฐบาลช่วยจ่ายค่าประกันให้ร้อยละ ๑๕ ของผู้ขอประกัน

๘.๓ รายการเอาประกันมีดังนี้ การคลอดบุตร การเจ็บป่วยทุพพลภาพ มรณกรรม และการฌาปนกิจภายในครอบครัว

๘.๔ ผู้เอาประกัน ในระหว่างที่การประกันยังไม่ขาดอายุ เมื่อเกิดมีการคลอดบุตร เจ็บป่วย หรือถูกทำร้าย จะได้รับการรักษาพยาบาลฟรี

๘.๕ ผู้เอาประกันเกิดเป็นคนทุพพลภาพ ชราภาพ ถึงแก่กรรมในระหว่างเอาประกัน จะได้รับเงินสดตามกำหนดดังต่อไปนี้

เป็นคนทุพพลภาพ จ่ายเงินเดือนให้ ๓๐ ถึง ๓๖ เดือน ตามชั้นเงินเดือนที่ได้รับ

ชราภาพ ผู้ที่ส่งค่าประกัน ๕ ปีขึ้นไป จ่ายเงินเดือนให้ ๕ เดือน เกินกว่า ๕ ปี เพิ่มให้ปีละ ๑ เดือน เกินกว่า ๒๐ ปี จ่ายให้ ๓๖ เดือน

มรณภาพ ผู้เอาประกันถึงแก่กรรมโดยการเจ็บป่วย หรืออุบัติเหตุ จ่ายเงินเดือนให้ ๓๐ เดือนทุกราย ถึงแก่กรรมโดยอุบัติเหตุราชการจ่ายเงินเดือนให้ ๓๖

เดือนทุกราย

ฉาปนกิจสงเคราะห์ คู่ครองหรือ
บิดามารดาของผู้เอาประกันถึงแก่กรรม
จ่ายเงินเดือนให้ ๓ เดือน บุตรซึ่งมีอายุ
๑๒ ปี ไม่เกิน ๒๕ ปี ถึงแก่กรรม
จ่ายเงินเดือนให้ ๒ เดือน

๔. เงินเบี้ยบำนาญที่พลกษัตริย์ ถ้าเอาไปฝาก
ธนาคารชาติ จะได้รับดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นมากกว่าท้องตลาด
ร้อยละ ๕๐ ทุกราย

ที่กล่าวมานี้คือ สวัสดิการข้าราชการของสาธารณรัฐ
จีนโดยสังเขป เราทราบได้ว่า ระบบการดังกล่าวยังมีข้อบก
พร่องอีกมาก ซึ่งจะต้องแก้ไขปรับปรุงต่อไป ท่านที่
หลายย่อมทราบว่า สาธารณรัฐจีนอยู่ในวิกฤติการณ์มานาน
ปี เรากำลังทำการต่อต้านการคุกคามของคอมมิวนิสต์ ข้าราชการ
จีนต้องตระหนักถึงภาระหน้าที่ที่ยากลำบากของตน
เป็นอันดี แต่เท่าที่เขายังหลายมีมานะในการต่อสู้ มี
ประสิทธิภาพในการทำงานนั้น ก็เพราะเขายังหลายทราบว่า
การรับราชการคือการอุทิศตนเพื่อชาติตนเอง ในยามที่ประ
เทศชาติประสบความผันแปรอย่างหนัก ซึ่งต้องอาศัยความ
เสียสละของคนในชาติ จึงอาจจรรโลงประเทศ เพื่อความ
อยู่รอดได้ สิ่งนี้เป็นสิ่งสำคัญ

เรื่องเงินเดือนของข้าราชการนั้น ถ้าพูดถึงว่า
สาธารณรัฐจีน ปัจจุบันนี้ เงินเดือนของข้าราชการ ถ้า
เอาจำนวนเงินมาเปรียบเทียบแล้ว จะเห็นได้ว่า ของเรา

มากที่สุด คือ เงินเดือน ๑,๐๐๐
บาทของไทย ของเราได้เพียง
๕๐๐ บาท (๑ บาท เท่ากับ ๒
เหรียญได้ห้วน) ข้าราชการที่ได้
รับเงินเดือนนั้น เฉลี่ยแล้วต่ำกว่า
ของไทย

ข้าราชการที่ได้รับเงินเดือนต่ำ
เช่นนี้ ทำไมเขาจึงมีความเป็นอยู่
มั่นคงนั้น มีอยู่ ๓ ประการ คือ

๑. เหตุที่ข้าราชการทุกคนมี
เงินเดือนน้อย แต่ทุกคนมีกำลัง
ใจทำงานก็เพราะว่า เรามีการแจก
จ่ายค่าเบี่ยงเบน ให้แก่หัวหน้าทุก
หน่วยงานเป็นพิเศษ

๒. ระบบสวัสดิการข้าราชการ

๓. ระบบการปลดเกษียณ ข้าราชการ
ที่ได้รับการปลดเกษียณนั้น
ทุกคนไม่ต้องห่วงใยถึงภาวะความ
เป็นอยู่ในอนาคต

สาธารณรัฐจีน มีความ
สัมพันธ์เป็นมิตรกับประเทศไทย

มาเป็นเวลานานแล้ว ซึ่งเราจะเห็นได้ว่า ข้าราชการของเราทั้งสองฝ่ายต่างก็มีการไปมาหาสู่เยี่ยมเยียนดูงานซึ่งกันและกัน เช่น ท่านเลขาธิการ ก.พ. ก็ได้เคยเยี่ยมชมเขื่อนสาธารณรัฐจีนมาก่อน ข้าพเจ้าวันนี้มีโอกาสมาเยี่ยมชมองค์การนี้ รู้สึกประทับใจเป็นอย่างยิ่ง ถ้ามีอะไรจะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เราพร้อมที่จะยินดีให้ความร่วมมือในด้านนี้

สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าขอตั้งจิตอธิษฐานขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย จงดลบันดาลให้ท่านทั้งหลาย จงมีความสุขเจริญรุ่งเรืองกันไป ประสงค์สิ่งใดจงสมความปรารถนาทุกประการ และขออวยพรให้ผู้ประชุมครั้งนี้จงประสบผลสำเร็จ ขอขอบคุณ

ผู้เข้าประชุมถาม : ๑. เงินเดือนในทางธุรกิจ และในทางราชการของสาธารณรัฐจีนแตกต่างกันมากเพียงไร และข้าราชการจำเป็นต้องหารายได้พิเศษเพื่อดำรงฐานะในทางสังคมอย่างไร หรือไม่

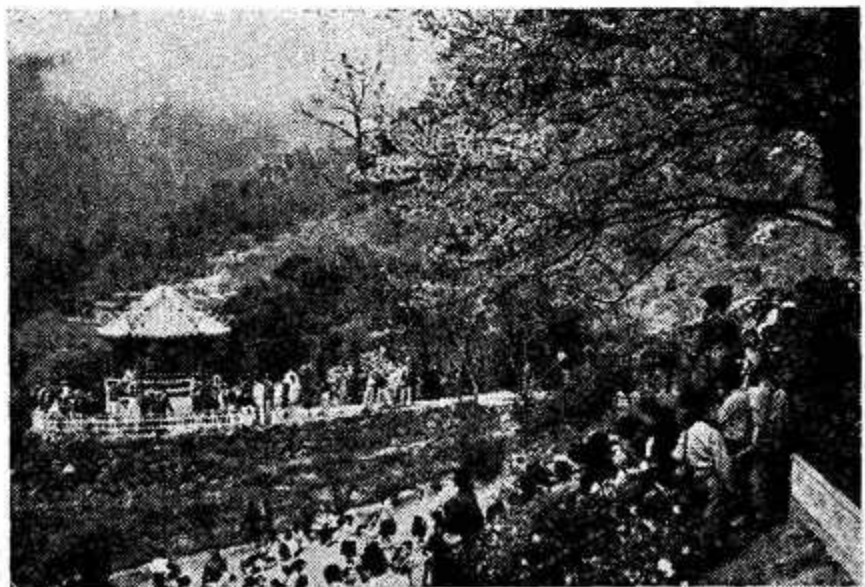
๒. ปัญหาผู้จบจากสถาบันการศึกษาต่างๆ ตั้งแต่ระดับต่ำ คืออาชีวศึกษาชั้นสูง จนถึงมหาวิทยาลัย จบแล้วไม่มีงานทำหรือไม่

๓. คำนี้อำนาจของรัฐบาลโดยเฉลี่ยของสาธารณรัฐจีนทั้ง หรือขึ้นสูงลงต่ำอย่างไร ส่วนเฉลี่ยเท่าไร

ตอบ : ๑. เงินเดือนของข้าราชการกับนักธุรกิจที่ได้รับแตกต่างกันมากคือ มีความแตกต่างราว ๑ เท่าถึง ๓ เท่า แต่ดังกล่าวมาแล้วว่าข้าราชการจีนไม่ได้รับความกระทบกระเทือนจากราคาสินค้าในตลาดนั้น เพราะว่ารัฐมีระบบแจกจ่ายค่าครองชีพอุปโภคและบริโภค

๒. นักศึกษาที่สำเร็จออกมานั้นประมาณสองพันกว่าคน อาจจะไปเข้าองค์การการบริหารธุรกิจส่วนอื่นหมื่นกว่าคนโดยมากจะหาอาชีพเลี้ยงตัวหรือทำการเกษตร หรือดำเนินการค้า หรืออุตสาหกรรม

๓. ค่าครองชีพของไต้หวัน บันทึบสูงขึ้นไปประมาณ ๒.๕% ซึ่งมีได้เป็นปัญหาต่อรัฐบาล แต่ประการใด

สวัสดิการสำหรับลูกจ้าง

พร

อุดมพงษ์

ความหมาย

สวัสดิการ โดยทั่วไปหมายถึง สภาวะที่บุคคลมีสุขภาพอนามัยดี มีความผาสุก ความมั่นคง และความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต สวัสดิการสำหรับลูกจ้างคลุมถึงสภาพแวดล้อมในการทำงานและผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่มีส่วนทำให้ลูกจ้างคนงานได้รับความสุขสบาย มีสุขภาพอนามัย และความมั่นคงในชีวิต ซึ่งรวมตลอดถึงครอบครัวด้วย

ในประเทศที่มีลูกจ้างคนงานจำนวนมาก จะปรากฏนโยบายแผนงาน ตลอดจนกฎหมาย และระเบียบการของรัฐ ในด้านสวัสดิการ ของ

ลูกจ้างอยู่มาก ทั้งในรูปที่รัฐจัดให้ เช่น การประกันสังคม อาคารสงเคราะห์ เป็นต้น หรือให้นายจ้างรับผิดชอบ นอกจากนี้นายจ้างยังจัดให้มากกว่ากฎหมายกำหนด ซึ่งอาจเกิดจากความริเริ่มเห็นประโยชน์ของนายจ้างเอง หรือเป็นผลจากการเจรจาตกลงกับลูกจ้างหรือสมาคมลูกจ้าง

ฉะนั้น ถ้าพูดถึงสวัสดิการสำหรับลูกจ้าง จึงมีความมุ่งหมายเพื่อทราบหรือแสดงถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่กลาง ๆ ของลูกจ้างคนงาน และครอบครัวอันเกิดจากข้อกำหนด

ตามกฎหมาย และโครงการที่รัฐจัดให้แก่คนงานลูกจ้างโดยตรง หรือส่งเสริมให้นายจ้างจัดให้ ส่วนที่รัฐจัดให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายทางสังคมรูปหนึ่ง สำหรับส่วนที่นายจ้างจัดให้นั้น นายจ้างถือเป็นค่าใช้จ่ายส่วนหนึ่งของต้นทุน ซึ่งนายจ้างเรียกชื่อต่าง ๆ กัน โดยเรียกรวมเป็นผลประโยชน์เพิ่มเติมนอกเหนือค่าจ้าง หรือประโยชน์สงเคราะห์แก่ลูกจ้าง (Fringe Benefits)

นายจ้างถือว่า ประโยชน์สงเคราะห์ที่ให้แก่ลูกจ้างเป็นต้นทุนทางอ้อม เพราะไม่สัมพันธ์โดยตรงกับผลงานของลูกจ้าง ผิดกับเงินเดือน หรือค่าจ้างซึ่งเป็นค่าตอบแทนโดยตรงของผลงานที่ลูกจ้างทำ แต่ถึงอย่างไร ประโยชน์สงเคราะห์หรือสวัสดิการต่าง ๆ ที่จัดให้นั้น นายจ้างได้นับรวมเข้ากับเงินเดือนและค่าจ้างเป็น "Pay package" ทั้งสิ้น

แนวคิดและขอบเขต

การจัดสวัสดิการให้แก่ลูกจ้าง ได้เริ่มมีแนวคิดในยุโรปตั้งแต่สมัยปฏิวัติทางอุตสาหกรรม ภายหลังที่คนงานถูกใช้ให้ทำงานอย่างหนัก และได้รับความทุกข์ยากมาแล้วเป็นเวลานาน พร้อม ๆ กับการเรียกร้องให้รัฐบาลออกกฎหมายจัดสภาพอันน่าเศร้าสลดต่าง ๆ ในการใช้แรงงานมนุษย์ตามระบบการแข่งขันกัน

โดยเสรี ในสมัยนั้นมี Robert Owen เจ้าของโรงงานทอผ้าในอังกฤษจัดสวัสดิการแก่ลูกจ้างของตนให้เป็นตัวอย่างแก่ผู้อื่น โดยลดชั่วโมงทำงาน ให้การรักษาพยาบาลแก่คนงานและครอบครัว ตั้งร้านจำหน่ายสินค้าให้แก่ลูกจ้างในราคาถูก จัดตั้งโรงเรียนให้บุตรคนงานและ โครงการออมทรัพย์ให้ลูกจ้างด้วย แนวคิดครั้งแรกในเรื่องนี้มีมนุษยธรรมเป็นเหตุบังเอิญ และปรากฏต่อมาว่ากิจการของ Robert Owen ไม่ประสบผลสำเร็จในแง่การดำเนินธุรกิจ

แนวคิดในการจัดสวัสดิการให้ลูกจ้างได้วิวัฒนาการมาโดยลำดับ จนยอมรับกันในที่สุดว่า มีจุดมุ่งหมายทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคม (และการเมือง) นโยบาย แผนงาน และกฎหมายของแต่ละประเทศในเรื่องนี้ได้สะท้อนให้เห็นความรู้สึกของสังคมนั้น ๆ ในสมัยนั้น (หรือแม้ในปัจจุบัน) ว่าได้ให้คุณค่าแก่ชีวิตและงานของคนทำงานมากน้อยหรือสูงต่ำแตกต่างกันอย่างไร คนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคมดีกว่าได้รู้สึกและเข้าร่วมส่วนรับผิดชอบในการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่ทำงานหรือด้อยฐานะกว่าเพียงใด ให้การยอมรับว่าอยู่ในสังคมหรือชุมชนเดียวกันหรือไม่ การเรียกร้อง การต่อสู้ การเจรจาต่อรอง

ระหว่างลูกจ้างคนงานกับนายจ้างที่ผ่านมาโดยลำดับในประเทศต่าง ๆ แสดงให้เห็นแนวความคิดของแต่ละฝ่ายว่า สวัสดิการที่ให้แก่ลูกจ้างนั้น เป็นหน้าที่ที่ถูกกำหนดข้อบังคับให้อำนาจยอมต้องทำ หรือเป็นความเมตตาที่หลั่งมาจากเหมือนฝนอันชุ่มชื้นใจ เป็นการขอช้างเดี๋ยว หรือเป็นส่วนที่ควรแบ่งปัน

ขอบเขต

สวัสดิการที่นายจ้างจัดให้ลูกจ้างมีขอบเขตแบบแผนและวิธีการมากมาย อาจแบ่งได้โดยสรุปดังนี้

สวัสดิการที่กฎหมายกำหนด ส่วนมากเป็นเรื่อง

สภาพการทำงาน เป็นการกำหนดชั่วโมงทำงานปกติ และชั่วโมงทำงานขั้นสูงในงานที่เป็นอันตราย วันหยุดงาน และเวลาพักของลูกจ้าง

ความปลอดภัยและสุขภาพอนามัย เป็นการจัดสถานที่และเครื่องจักรภายในโรงงาน มีเครื่องป้องกันอันตราย การถ่ายเทอากาศ การปรับอุณหภูมิในสถานที่ทำงาน บันไดหนีเพลิง ทางออกยามฉุกเฉิน มีแสงสว่างพอเพียง การจัดแพทย์ พยาบาล และห้องปฐมพยาบาล มีเวชภัณฑ์ที่จำเป็น ฯลฯ

ค่าตอบแทนเมื่อประสบอันตราย และการประกัน

สังคมรูปต่าง ๆ เช่น การว่างงาน และชราภาพ เป็นต้น

สิ่งจำเป็นบางอย่างในขณะทำงาน เช่น น้ำดื่ม ห้องน้ำ ห้องส้วม ที่เก็บเสื้อผ้า ฯลฯ

สวัสดิการหรือประโยชน์สงเคราะห์อื่น ๆ ทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจเป็นเงินหรือสิ่งของ เช่น การจ่ายเงินโบนัส บำเหน็จบำนาญ จ่ายค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตร ค่าเช่าบ้าน ให้บ้านพัก หรือเสื้อผ้าชุดทำงาน จัดรถรับส่ง มีโครงการสะสมหรือออมทรัพย์ให้ลูกจ้าง ร้านจำหน่ายสินค้าในราคาถูก และโอกาสซื้อหุ้นของกิจการ ฯลฯ

การให้ประโยชน์สงเคราะห์อื่น ๆ ทางสังคม เช่น จัดบริการเกี่ยวกับโรงอาหาร กีฬา ดนตรี สโมสร การพักผ่อนหย่อนใจ การจัดงานเลี้ยง และรื่นเริง ห้องสมุด ให้การศึกษาอบรมต่อ ฯลฯ

ไม่ว่าจะกำหนดหรือจัดไว้ในแบบใดรูปใด เพียงใด ก็ตาม เป็นที่ยอมรับกันว่า เหตุผลสำคัญในการที่นายจ้างจัดสวัสดิการเพื่อลูกจ้างนั้น ก็เพื่อให้ลูกจ้างคนงานมีความรักผูกพันอยู่กับงาน และกิจการทั้งกายและใจ ไม่เบื่อหน่ายละทิ้งไปโดยง่าย ๆ ฉะนั้น กิจการใดก็ตามที่ชนะใจลูกจ้างดังว่า ก็ย่อมจะได้รับความร่วมมือในการผลิตและการเพิ่มผลผลิต

สวัสดิการเพื่อลูกจ้างตามกฎหมายไทย

กฎหมายคุ้มครองแรงงาน ซึ่งได้แก่พระราชบัญญัติแรงงาน และประกาศกระทรวงมหาดไทยออกบังคับใช้และปรับปรุงตลอดมาตั้งแต่ปี ๒๔๙๙ และได้ถูกยกเลิกโดยประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๑๕ และให้อำนาจกระทรวงมหาดไทยออกประกาศขึ้นใหม่ ซึ่งส่วนใหญ่มีสาระสำคัญคล้ายของเดิม คือ

ให้นายจ้างจ่ายค่ารักษาพยาบาลแก่ลูกจ้างที่เจ็บป่วยและประสบอันตรายเนื่องจากการทำงานให้นายจ้าง แต่ไม่เกิน ๒ หมอนบาท

ให้นายจ้างจ่ายค่าทำศพแก่ลูกจ้างที่ประสบอันตรายในการทำงานถึงตายอย่างต่ำ ๑,๕๐๐ บาท

ให้นายจ้างจ่ายค่าทดแทนแก่ลูกจ้างที่ประสบอันตรายจนสูญเสียอวัยวะหรือสมรรถภาพในการทำงาน เป็นเงินเท่ากับร้อยละ ๕๐ หรือ ๖๐ ของค่าจ้างที่ลูกจ้างได้รับอยู่ ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเดือนละ ๒๕๐ บาทและไม่เกินเดือนละ ๒,๕๐๐ บาท มีกำหนดระยะเวลาไม่เกิน ๑๐ ปี แล้วแต่ความร้ายแรงและความสูญเสียนั้น อนึ่ง กฎหมายใหม่นำหนดให้นายจ้างบางขนาดหรือบางท้องที่ประกันการประสบอันตรายของลูกจ้างไว้กับรัฐเพื่อให้ลูกจ้างจะ

ได้รับเงินทดแทนแน่นอนและรวดเร็ว ขึ้นกว่าเดิม

ให้นายจ้างจัดให้มีปัจจัยในการปฐมพยาบาลไว้ ณ สถานที่ทำงาน และในกิจการขนาดใหญ่ต้องมีแพทย์ มีพยาบาลและห้องปฐมพยาบาลไว้ ทั้งต้องจัดให้ลูกจ้างที่ทำงานในลักษณะที่อาจเป็นอันตราย ได้รับการตรวจโรคประจำด้วย

จัดน้ำสะอาดสำหรับดื่ม มีห้องน้ำ ห้องส้วมสำหรับลูกจ้างใช้พอเพียงและถูกลักษณะ

จ่ายค่าจ้างแก่ลูกจ้างประจำในวันหยุดตามประเพณีนิยม และวันหยุดพักผ่อนประจำปี และในวันลาป่วยของลูกจ้างอย่างน้อย ๓๐ วัน ถ้าใช้ลูกจ้างในวันหยุดต้องจ่ายค่าจ้างสองเท่าของอัตราปกติ โดยเฉพาะเวลาที่ใช้เกินชั่วโมงทำงานปกติ ต้องจ่ายสามเท่าของอัตราปกติ

จ่ายเงินชดเชย เมื่อเลิกจ้างลูกจ้างประจำ โดยไม่มีความผิด อย่างน้อยเท่ากับค่าจ้าง ๓๐ วัน

จัดให้มีเครื่องป้องกันอันตราย และความปลอดภัยของลูกจ้าง ในการทำงานตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศ

ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓
ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๑๕ ซึ่งออกกฎหมาย
คุ้มครองแรงงานฉบับใหม่ มีบทลงโทษผู้
ฝ่าฝืนทั้งปรับและจำคุกด้วย

กฎหมายโรงงาน ให้อำนาจกระทรวง
มหาดไทยออกประกาศกระทรวง ฯ กำหนดให้
นายจ้างเจ้าของโรงงานต้องจัดให้มีความมั่นคง
ปลอดภัยของตัวอาคาร เครื่องจักร ความ
สะอาดของโรงงาน รวมทั้งการจัดห้องน้ำ
ห้องส้วม น้ําดื่ม และปัจจัยในการปฐม
พยาบาลต่าง ๆ เช่นเดียวกับกฎหมายคุ้มครอง
แรงงานด้วย

สวัสดิการที่ลูกจ้างได้รับ

ขณะนี้ประเทศไทยมีลูกจ้างในกิจการ
เอกชนและรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ประมาณ ๑.๖
ล้านคน หรือ ๑๐% ของแรงงานทั้งประเทศ
บุคคลเหล่านี้มีฐานะเป็นลูกจ้างประจำเกือบ
ล้านคน และอยู่ในรัฐวิสาหกิจประมาณ ๕
นายจ้างทั่วประเทศมีประมาณ ๘๐,๐๐๐ ราย
ส่วนมากเป็นกิจการขนาดเล็ก ใช้ลูกจ้างไม่
ถึง ๑๐ คน หากไม่นับรัฐวิสาหกิจแล้ว มี
กิจการขนาดที่จ้างคนงานตั้งแต่หนึ่งพันคนขึ้นไป
เพียง ๓๐ แห่ง

ก่อนมีกฎหมายคุ้มครองแรงงานฉบับใหม่
เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๑๕ ลูกจ้างชั่วคราว
ก็คือ ลูกจ้างประจำในกิจการขนาดเล็กที่มี
ลูกจ้างน้อยกว่า ๑๐ คน ก็คือ ไม่มีสิทธิได้รับ
สวัสดิการตามกฎหมายที่กล่าวไว้ในข้อ ๕ และ
๑๐ เว้นแต่ในเรื่องวันหยุดประจำสัปดาห์
(โดยไม่ได้รับค่าจ้าง) และเงินค่าทดแทน
ลูกจ้างชั่วคราวในงานก่อสร้างนับแสนไม่ได้
รับความคุ้มครองในเรื่องการจ่ายค่าจ้าง ลูกผู้
รับเหมา ช่วงหลบหนี หรือบิดพลิ้ว ไม่จ่ายค่า
จ้าง ใช้ให้ทำงานล่วงเวลาโดยไม่ได้รับค่าล่วง
เวลาเหมือนลูกจ้างประจำอื่น ๆ ลูกจ้าง
ชั่วคราวในรัฐวิสาหกิจหลายแห่งก็มีสภาพเช่น
เดียวกับลูกจ้างชั่วคราวในกิจการเอกชน

ลูกจ้างประจำประมาณกว่าครึ่งจำนวน
ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในกิจการขนาดเล็กและในต่าง
จังหวัดไม่ได้รับสวัสดิการครบถ้วนตามที่กฎ-
หมายกำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการ
ลาป่วย วันหยุดต่าง ๆ ชั่วโมงทำงานปกติ
ค่าล่วงเวลาและค่ารักษาพยาบาล นอกจากนั้น
สภาพการทำงานและสถานที่ทำงานเกือบทั้ง-
หมดก็ไม่ถูกสุขลักษณะ และมีสภาพปลอดภัย
พอ

ยังมีแต่รัฐวิสาหกิจและกิจการขนาดใหญ่
ที่ใช้ลูกจ้างตั้งแต่ ๑๐๐ คนขึ้นไปเท่านั้น

ถูกจ้างประจำได้รับสวัสดิการตามที่กฎหมายกำหนด

รัฐวิสาหกิจขนาดใหญ่หลายแห่ง เช่น การรถไฟ การท่าเรือ องค์การโทรศัพท์ การประปานครหลวง การไฟฟ้า โรงงานยาสูบ เป็นต้น มีโครงการสวัสดิการและประโยชน์สงเคราะห์แก่ลูกจ้างประจำและพนักงานของตนหลายด้าน มีสวัสดิการหลายอย่างดีกว่าที่ข้าราชการได้รับ เช่น โบนัส การออมทรัพย์ การอาคารสงเคราะห์ โรงพยาบาล สโมสร การจัดรถรับ-ส่ง การให้เครดิตและกู้ยืมเงินและการหยุดพักผ่อนประจำปี เป็นต้น

การจัดสวัสดิการเป็นปัญหา และมูลเหตุในการนัดหยุดงาน โดยเฉพาะในรอบ ๓-๔ ปีที่ล่วงมา มีการนัดหยุดงานอันสืบเนื่องมาจากการจัดสวัสดิการเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก เช่น

ปี ๒๕๑๒ มีข้อพิพาทแรงงานเกิดขึ้น ๒๔ ราย ที่รุนแรงถึงขั้นนัดหยุดงานมี ๒๕ ราย เป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ ๑๐ ราย ปี ๒๕๑๓ มีข้อพิพาทแรงงานเกิดขึ้น ๓๘ ราย ที่รุนแรงถึงขั้นนัดหยุดงานมี ๓๔ ราย เป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ ๑๔ ราย ปี

๒๕๑๔ มีข้อพิพาทแรงงานเกิดขึ้นประมาณ ๑๕๐ ราย ที่รุนแรงถึงขั้นนัดหยุดงานมี ๓๔ ราย เป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ ๑๔ ราย ข้อพิพาทแรงงานหรือการนัดหยุดงานที่เกิดขึ้นแต่ละปี ส่วนมากได้แก่ขอให้จัดห้องน้ำ ห้องส้วม ให้เพียงพอ ขอให้จัดน้ำดื่มที่สะอาด และเพียงพอแก่จำนวนลูกจ้าง ขอให้จ่ายเงินบำเหน็จ ขอให้จัดให้มีกองทุนเงินสะสม ขอให้จ่ายเครื่องแบบ ถู่มือ หมวก เข็ม กรรไกร เพื่อใช้ทำงาน ขอให้จัดแพทย์และพยาบาล ห้องปฐมพยาบาล หรือจ่ายค่ารักษาพยาบาลให้ ขอให้จัดรถพยาบาลในกรณีประสบอันตรายในขณะทำงาน ขอให้จัดเครื่องป้องกันอันตราย ขอให้ลดค่าเช่าบ้านพัก จดเก็บค่าเช่าบ้านพัก ตลอดจนขอให้จ่ายค่าเช่าบ้านสำหรับลูกจ้างที่จ้างมาจากท้องถิ่น ขอให้จ่ายเบี้ยขยัน จ่ายเงินช่วยเหลือเมื่อลูกจ้างหรือบุพการิตาย แต่งงาน หรือเมื่อคลอดบุตร เป็นต้น

เป็นที่น่าสังเกตว่า ลูกจ้างที่ได้รับค่าจ้างเงินเดือนดี มักได้รับประโยชน์สงเคราะห์ดีด้วย กิจกรรมธนาคาร ชีเมนต์ กิจกรรมน้ำมันปิโตรเลียม และกิจกรรมเอกชนขนาดใหญ่อีกประ-

ท่านที่สนใจรายละเอียด จะศึกษาได้จากหนังสือ "แรงงานไทยกับอุตสาหกรรม" ของ นิคม จันทรวิทุร

อธิบดีกรมแรงงาน

มาณ ๓๐ แห่ง ให้สวัสดิการและประโยชน์
สงเคราะห์ของตนใกล้เคียง หรือดีกว่ารัฐวิสาห-
กิจหลายด้าน เช่น การให้การศึกษาอบรม
ให้บำเหน็จบำนาญ ขราภาพ การจ่ายสมทบ
เงินออม การประกันชีวิต อุบัติเหตุ ประกัน
การประสบอันตรายในการทำงานของลูกจ้าง
อย่างไรก็ดี ยังไม่มีสถิติว่า ประโยชน์
สงเคราะห์ที่กิจการเหล่านี้จ่ายแก่ลูกจ้างของ
ตนนั้น มีอัตราส่วนเท่าใดของค่าจ้างเงินเดือน

ปัญหาการจัดสวัสดิการสำหรับลูกจ้างในประเทศไทย

ความต้องการ ความพอใจ และความสำนึก

ปัญหาในการให้สวัสดิการและประโยชน์

สงเคราะห์แก่ลูกจ้าง เป็นการตอบแทนทาง
อ้อมที่ไม่สัมพันธ์กับผลงาน โดยตรงของลูก
จ้าง ข้อนี้อาจขจัดความรู้สึกในหมู่ลูกจ้าง
ว่าการให้นั้นไม่ยุติธรรม โดยเหตุนี้ จึงไม่มี
กฎเกณฑ์ตายตัวว่าจำเป็นหรือควรให้อะไรแก่
ใครเท่าใด เพียงใด และเมื่อใด

เป็นการให้ ที่มี จุด มุ่งหมาย เพื่อผูกพัน
ลูกจ้างไว้กับงานและกิจการค่าใช้จ่ายที่นายจ้าง
เสียไป กับคุณค่าที่ลูกจ้างได้รับมักจะไม่เท่า
กันในความรู้สึกของแต่ละฝ่าย ทั้งยังแตกต่าง

กันตามสิ่งแวดล้อมและค่านิยมของชุมชนด้วย
การให้อะไรและอย่างไร จึงจะพอใจพอใจแก่ผู้
รับได้ถาวรเป็นเรื่องยาก

การให้ประโยชน์สงเคราะห์หลายอย่าง
เป็นความรับผิดชอบทางด้านสังคมและมนุษย
ธรรม การเรียกร้องและได้มาซึ่งสิทธิของผู้รับ
กับแนวความคิดของผู้ (จ่าย) ให้ มีสาเหตุ
และที่มาแตกต่างกัน ความสำนึกของผู้รับ
และผู้ให้จึงต่างกัน และต่างก็พยายามพิสูจน์
ทั้งทางตรงและทางอ้อมว่า สำนึกและการ
กระทำของตนถูกต้อง จึงเกิดมีความขัดแย้ง
และพิพาทกันอยู่เสมอ

มีประโยชน์สงเคราะห์หลายอย่างที่ไม่ได้
ให้เป็นเงิน เช่น บ้านพัก รถรับส่ง โรง
อาหาร และที่ไม่ได้ให้ทันที เช่น ค่ารักษา
พยาบาล บำนาญ หรือประโยชน์ตกทอดแก่
ทายาท เป็นต้น จึงอาจไม่เป็นที่พึงพอใจหรือ
สนใจของลูกจ้าง ซึ่งมักประสงค์จะได้เงินสด
ในทันที โดยบวกจ่ายออกมาในรูปค่าจ้างเลข
เพราะต้องการความอิสระ ในการใช้สอยดำรง
ชีวิตเอง ไม่อยากให้นายจ้างมาจำกัดหรือ
ควบคุมการใช้จ่ายดำรงชีวิตของตน

เนื่องจากมีปัญหาดังกล่าวมาแล้ว จึงมี นายจ้างและนักธุรกิจหลายรายหาทางดัดวันไม่ จัดสวัสดิการ หรือประโยชน์สงเคราะห์แก่ลูกจ้างของตนเพิ่มเติมจากที่กฎหมายกำหนด โดยอ้างว่า ถึงจัดอย่างไรก็ทำให้ลูกจ้างพอใจไม่ได้ เสียค่าใช้จ่าย เสียกำลังและเวลาที่จะไปคิดค้น บริหารงานเท่าใด ก็ไม่วายถูกอุทธรณ์หรือถูก ต่อว่า บางอย่างต้องลงทุนไปมากดำเนินงาน ก็ยาก ลูกจ้างไม่ได้เห็นคุณค่าคุ้มกับเงินและความหวังดี บางอย่างจัดให้แล้วต่อมาไม่ค่อย มีผู้สนใจ จะเลิกก็ยังมีผู้คน หรือให้หาของ ใหม่มาทดแทนอีก ฯลฯ

ภาวะระหว่างนายจ้างกับรัฐ

นายจ้างส่วนมากถือว่า การออกกฎหมาย บังคับให้นายจ้างรับผิดชอบในการจัดสวัสดิการให้แก่ลูกจ้างนั้น เป็นผลให้นายจ้างต้อง เสียค่าใช้จ่ายนอกเหนือจากการเสียภาษีโดยตรงให้กับรัฐ ไม่จำเป็นที่จะต้องให้ประโยชน์ สงเคราะห์อะไรเพิ่มเติมแก่ลูกจ้างอีก ควร ปลดปล่อยให้เป็นการะของรัฐบาล เพราะเก็บภาษีจาก ธุรกิจไปแล้ว ข้ออ้างจะชอบด้วยเหตุผลถ้า หารัฐเก็บภาษีจากกำไรของธุรกิจ โดยระบุ

ไว้ชัดเจนว่า เพื่อสวัสดิการของคนงาน

การจัดสวัสดิการบางประเภท ทำให้เงิน ทุนธุรกิจตั้งตัว เพราะต้องเริ่มกันจำนวนสูง เช่น การจัดอาคารสงเคราะห์ให้ลูกจ้าง ฉะนั้น รัฐควรรับภาระในเรื่องเหล่านี้เสียเอง

ประเทศที่ลูกจ้างคนงานมีจำนวนเล็กน้อย เมื่อเทียบกับแรงงานทั้งหมด การที่จะให้ รัฐมาอำนวยความสะดวกและประโยชน์สงเคราะห์ แก่คนประเภทนี้เป็นพิเศษ ส่วนใหญ่มักจะ ถูกโต้แย้งคัดค้านจากผู้ที่ไม่ได้รับประโยชน์ว่า รัฐบาลมุ่งเอาใจคนกลุ่มน้อยเพื่อผลทางการเมืองยิ่งกว่ามุ่งประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และ สังคมของผู้รับและทำให้เกิดการล้มเหลวหรือ

การที่ลูกจ้างคนงานมีผลิตภาพต่ำ ขาด วินัย และความรับผิดชอบ จึงมีรายได้ต่ำ และมีความเดือดร้อนในการครองชีพนั้น ควร ถือเป็นการะของรัฐบาลยิ่งกว่านายจ้าง การเรียกร้องให้นายจ้างจ่ายทั้งตามกฎหมายและเพิ่มเติม มากกว่ากฎหมายกำหนด โดยที่ลูกจ้างไม่ได้ มีส่วนรับภาระจ่ายนั้น นายจ้างเห็นว่าเป็นการ เรียกร้องที่ขาดเหตุผลและไม่เป็นธรรมทางสังคม อะไรคือความเป็นธรรมทางสังคมนั้นไม่

มีคำตอบที่ถูกต้อง จึงเป็นความยากและความ
เด็ดเดี่ยวของรัฐบาล ซึ่งมีหน้าที่ต้องเตรียมผล
ที่ได้รับจากการทำงานให้แก่แต่ละฝ่ายโดยรอบ
กอบด้วยหลักเกณฑ์ ด้วยเหตุผล และมีสาขา
ไกล ให้ผู้ลงทุนได้รับผลตอบแทนคุ้มทุนและ
ความเสี่ยงภัย แต่ไม่ห่างไกลจากรายได้ของ
คนที่ทำงานจนหาค่าอرباحไม่ได้ ให้ผู้บริโภค
ได้สินค้าและบริการที่ได้มาตรฐานในราคาที่
สมควร ให้ลูกจ้างและคนงานได้ประโยชน์
ตอบแทนเพียงพอที่จะดำรงชีวิต ในมาตรฐาน
อันเหมาะสมเช่นเดียวกับคนทั่วไปในสังคม

การพิจารณาปัญหาเหล่านี้ย่อมให้ผลแตก
ต่างกัน แล้วแต่ว่านายจ้างหรือลูกจ้างมีอทธิ-
พลเหนือความคิดเห็นของบุคคลในรัฐบาล

ข้อพิจารณา

ถึงจะได้เถียงกันอย่างไร ก็ไม่อาจ
ปฏิเสธภาวะการจัดสวัสดิการและประโยชน์
สงเคราะห์แก่ลูกจ้างคนงานได้ เนื่องจาก
เหตุผล ทางเศรษฐกิจ เพื่อเพิ่มผลผลิต เพิ่ม
รายได้ และเหตุผล ทางสังคม ที่ต้องดูแลใน
ฐานะเป็นประชากรกลุ่มสำคัญที่มีส่วนสร้าง
ผลผลิตและรายได้ให้แก่รัฐเป็นอันมาก แต่

ต้องทำงานภายในระเบียบกฎเกณฑ์และสถาน
ที่ที่นายจ้างกำหนด ไม่มีอิสระเหมือนผู้ประ-
กอบการส่วนตัวในไร่นาและร้านค้าอื่นๆ และ
เหตุผล ทางการเมือง ที่ต้องเอาใจใส่บุคคลซึ่ง
สภาพและลักษณะงานกำหนด ให้ทำงานร่วม
กันจนไม่อาจหลีกเลี่ยงการรวมกลุ่มตามธรรม
ชาติได้

ข้อที่ยังค้างการพิจารณาของผู้ที่เกี่ยวข้อง
อยู่ก็คือ

ประโยชน์สงเคราะห์ที่นายจ้างให้แก่ลูก
จ้าง ควรจะมีสัดส่วนสักเท่าใดของค่าจ้าง
เงินเดือน

ประโยชน์สงเคราะห์รูป ใดจะสอดคล้อง
กับความต้องการของลูกจ้างคนงาน ในกิจการ
มากที่สุด

การที่กฎหมายแรงงานฉบับใหม่ให้อำนาจ
กระทรวงมหาดไทย ตั้งคณะกรรมการกำหนด
อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ และตั้งคณะกรรมการ
กำหนดให้นายจ้างประกันการประสบอันตราย
และการเจ็บป่วยของลูกจ้าง เนื่องจากการทำ

งานไว้กับรัฐบาล ซึ่งนับเป็นครั้งแรกใน
ประเทศไทยนี้ จะมีผลกระทบกระเทือนการจัด
สวัสดิการและประโยชน์ สงเคราะห์แก่ ลูกจ้าง
เพียงใดหรือไม่

โดยที่ค่าจ้างและเงินเดือนเป็นฐานสำคัญ
ในการพิจารณากำหนดค่าจ้างขั้นต่ำ และ
อัตราเบี้ยประกัน การ ประสบอัน ตราย ของลูก
จ้าง ความเห็นและความเข้าใจระหว่างลูกจ้าง
กับนายจ้างจะตรงกันหรือไม่ว่า อะไรบ้างคือ
ค่าจ้าง ซึ่งจะเป็นค่าตอบแทนโดยตรงแก่ผล
งานและอะไรคือ ประโยชน์สงเคราะห์ที่จ่ายให้
โดยไม่สัมพันธ์กับผลงานโดยตรง

สวัสดิการหรือ ประโยชน์ สงเคราะห์ เป็น
ต้นทุนการผลิต (Cost) อย่างหนึ่ง ซึ่งในการ
ผลิตนั้น นายจ้างต้องพยายามทำให้ต้นทุน
ต่ำกว่าราคาขาย และเมื่อราคาขายถูกกำหนด

โดยตลอด นายจ้างก็จำเป็นต้องแสวงกำไร
โดยควบคุมต้นทุนให้ต่ำเข้าไว้ ในภาวะ
เศรษฐกิจและสังคมไทยนี้ รัฐบาลและลูกจ้าง
จะเข้ามามี ส่วนควบคุมต้นทุนด้วย แรงงานเพียง
ใดหรือไม่

ขณะนี้นายจ้าง ประกัน การ ประสบอัน
ตรายของลูกจ้างไว้กับกิจการประกันภัยเอกชน
มากมาย และมีกิจการประกันภัยเอกชน
บางแห่งกำลังริเริ่มจะรับประกันบำเหน็จบำนาญ
ของลูกจ้างเอกชน โดยจะ ให้ลูกจ้าง
ออกเบี้ยประกันด้วย ทั้งนี้ พอจะถือเป็นการ
แสดงให้เห็น ความ ต้องการ ส่วน หนึ่ง ใน การ
ประกันสังคมได้หรือไม่ และถึงเวลาที่รัฐจะ
ต้องดำเนินการในด้านนี้เองหรือยัง และเพราะ
เหตุใด

สนกรณออมทรัพย์และเครดิต

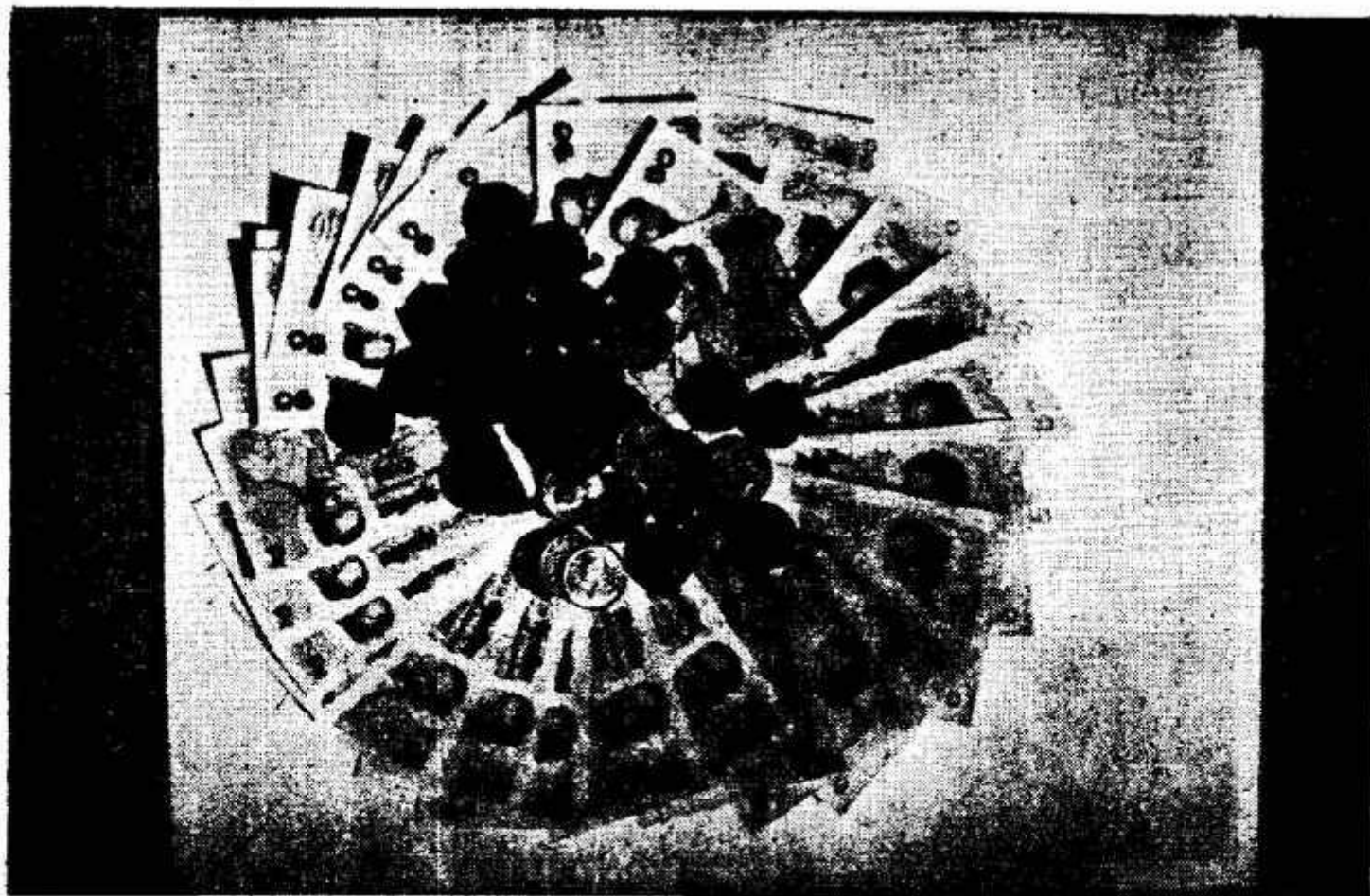
ดร. กล่อม

อิสรพันธ์

บรรดาข้าราชการ หรือผู้ทำงาน ซึ่งมีรายได้เป็นเงินเดือนนั้น โดยทั่วไปก็มีรายได้จำนวนจำกัด ในชีวิตของบุคคลเหล่านั้นบางครั้งอาจมีความต้องการใช้จ่ายพิเศษเกินกว่ารายได้อุปถัมภ์ของตน เช่น เพื่อการรักษาพยาบาล การย้ายที่อยู่ การซ่อมแซมบ้านเรือน การศึกษา เป็นต้น คนมีเงินเดือน โดยเฉพาะอย่างขงชนชั้นผู้น้อยจึงมีความจำเป็นต้องหันเข้า

หาการกู้ยืมเงินบ้าง แต่โดยที่คนมีเงินเดือนชั้นผู้น้อยมัก ไม่มีหลักประกันอย่างอื่นนอกจากความหวังอยู่ในตำแหน่งและได้รับเงินเดือน และโดยที่ไม่มีสถาบันเครดิตรูปใดที่จะให้เงินกู้แก่บุคคลเหล่านั้นได้ การเงินกู้จึงหาได้ไม่ง่ายและต้องยอมรับข้อกำหนดอันมีภาระหนัก ทั้งเมื่อตกอยู่ในหนี้สินแล้ว ก็ยากที่จะหลุดพ้น ช่องทางประการเดียวของบุคคลเหล่านั้นก็คือการออมทรัพย์เพื่อเป็นมูลฐานที่จะได้มาซึ่งจำนวนเงินเพื่อรายจ่ายพิเศษของตนในยามต้องการ

ในการออมทรัพย์นี้จะต้องมีองค์การ

ถาวร เพื่ออำนวยความสะดวก และควบคุม
อย่างใกล้ชิด ให้ออมทรัพย์ไว้ได้อย่างจริงจัง
รวมทั้งช่วยให้ผู้ประหยัดลงทุนเงินที่ตนออม
ไว้เกิดผลประโยชน์ตามสมควร องค์การที่จะ
ทำหน้าที่ดังกล่าวนี้ก็คือ สหกรณ์ออมทรัพย์และ
เครดิต หรือทวีปอเมริกา และประเทศอื่น
อีกหลายประเทศเรียกว่า เครดิตยูเนียน

ความมุ่งหมายและหน้าที่สำคัญของสหกรณ์ ประ
เภทคือ

๑. ส่งเสริมการออมทรัพย์ในหมู่สมา
ชิกให้ได้ผลจริงจัง

๒. ช่วยให้สมาชิกได้รับเงินกู้ โดยข้อ
กำหนดอันสมควร

สหกรณ์ออมทรัพย์นั้นนอกจากจะจัดตั้งขึ้น
ตามหลักอาชีพ โดยสมาชิกจะต้องเป็นผู้
ประกอบอาชีพ และมีเงินเดือนในหน่วยงาน
เดียวกันแล้ว ยังอาจจัดตั้งในหมู่ผู้ประกอบ
อาชีพอย่างเดียวกันแต่ไม่มีเงินเดือนประจำก็
ได้ เช่น ในหมู่เกษตรกร เป็นต้น และยัง
กว่านั้นยังอาจจัดตั้งขึ้นตามหลักชุมชน คือ ผู้
เป็นสมาชิกประกอบด้วยผู้ประกอบอาชีพต่างๆ
กัน แต่ต้องมีภูมิลำเนาในท้องที่หรือชุมชน
เดียวกัน เช่น อยู่ในตำบลหรืออำเภอเดียวกัน
 เป็นต้น

สหกรณ์ออมทรัพย์สำหรับคนมีเงินเดือน
นี้ได้สำเร็จและบรรลุผลดีในหลายประเทศ แม้
ทางเอเชีย เช่น ไทย อินเดีย และปากีสถาน
กล่าวโดยทั่วไปสหกรณ์เหล่านี้ดำเนินงานด้วย
ความมั่นคง และสามารถช่วยเหลือบรรดา
สมาชิกให้ออมทรัพย์ และหลุดพ้นจากการถูก
บีบบังคับของเอกชนผู้ให้กู้ยืมเงินได้จริง ทั้ง
ส่งเสริมศีลธรรมในสำนักหรือหน่วยงานที่ตั้ง
สหกรณ์ประเภทนี้ขึ้นด้วย

หลักและวิธีการ

หลักและวิธีการในข้อสำคัญของสหกรณ์
ออมทรัพย์และเครดิตนั้น มีอยู่ดังต่อไปนี้

๑. การเกี่ยวข้องของทางการ การเกี่ยวข้อง
ของทางการดังกล่าวนี้ก็คือ (ก) หัวหน้าหน่วย
โดยตนเองหรืออาจอนุมัติให้ผู้บังคับบัญชาชั้น
สูงคนหนึ่งเข้ารับหน้าที่เป็นกรรมการ ดำเนิน
การของสหกรณ์ เพื่อควบคุมให้การดำเนิน
งานของสหกรณ์เป็นไปโดยยุติธรรม และคุ
แลตลอดจนให้ความช่วยเหลือทุกทางที่จะทำ
ได้ (ข) จัดให้เจ้าหน้าที่ผู้จ่ายเงินได้รายเดือน
ของหน่วยงานนั้นๆ หักเงินค่าหุ้นรายเดือน
และเงินงวดชำระหนี้ ซึ่งสมาชิกจะต้องส่ง
ต่อสหกรณ์เอาจากเงินได้รายเดือนของสมาชิก
นั้นเมื่อจ่าย (ค) จัดเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน

นั้นบางคนให้ช่วยปฏิบัติงานของสหกรณ์ที่ตั้งขึ้นนอกทางหนึ่งตามความจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะแรกจนกว่าสหกรณ์จะมีฐานะการเงินก้าวหน้าพอที่จะจัดจ้างเจ้าหน้าที่ประจำของสหกรณ์ได้เอง

๒. วัตถุประสงค์ กล่าวโดยทั่วไป สหกรณ์ออมทรัพย์มีวัตถุประสงค์ข้อใหญ่ ๒ ประการ คือ (ก) ส่งเสริมให้สมาชิกออมทรัพย์ โดยช่วยให้สามารถสงวนส่วนหนึ่งแห่งรายได้ของตนไว้ในทางอันมั่นคง ปลอดภัย และได้รับประโยชน์ตอบแทนตามสมควรและ (ข) จัดให้มีเงินกู้ สำหรับสมาชิกตามข้อกำหนดอันสมควร

๓. สมาชิกภาพ ดังกล่าวมาแล้ว สหกรณ์ประเภทนี้โดยทั่วไป รวบรวมสมาชิก ตามหลักอาชีพและหลักชุมชน บรรดาสมาชิกที่รับราชการหรือทำงานประจำอยู่ในทบวงการเมือง ส่วนราชการ องค์การ หรือบริษัทเดียวกันนั้น แม้จะตั้งบ้านเรือนอยู่ห่างไกลกันและขาดความใกล้ชิดโดยทางท้องที่ แต่มีความสัมพันธ์กันโดยทางการเงินและอยู่ภายใต้บังคับบัญชาเดียวกัน อาจดำเนินงานร่วมกันในสหกรณ์ประเภทนี้ได้

๔. ความรับผิดชอบเพื่อหนี้สินของสหกรณ์ เนื่องจากสหกรณ์ประเภทนี้ต้องการรับสมาชิกเป็น

จำนวนมาก และอาจมีแผนกว้างขวาง ทั้งจะมีทุนดำเนินงานของตนเอง (คือทุนเรือนหุ้น และเงินสำรอง) เพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ มิใช่จะต้องอาศัยทุนกู้เป็นสำคัญ ฉะนั้น จึงใช้หลักความรับผิดชอบจำกัดตามหุ้น กล่าวคือ สมาชิกต้องรับผิดชอบเพื่อหนี้สินของสหกรณ์จำกัดเพียงไม่เกินค่าหุ้นที่ตนถือ

๕. เงินค่าหุ้นรายเดือน โดยที่สหกรณ์ออมทรัพย์และเครดิตสำหรับคนมีเงินเดือน มุ่งส่งเสริมการออมทรัพย์ในหมู่สมาชิกให้เกิดผลจริงจัง จึงควรกำหนดเกณฑ์ให้สมาชิกทุกคนส่งเงินค่าหุ้นรายเดือนต่อสหกรณ์ โดยอัตราส่วนตามจำนวนเงินได้รายเดือนของตน เช่น เงินได้เดือนละไม่เกิน ๖๐๐ บาท ถือหุ้นรายเดือน ๒ หุ้น เงินได้เกินกว่า ๖๐๐ บาท ถึง ๘๐๐ บาท ถือหุ้นรายเดือน ๓ หุ้น เป็นต้น

๖. การรับเงินฝาก วิธีส่งเสริมการออมทรัพย์ในสหกรณ์ประเภทนี้ อีกวิธีหนึ่ง ก็คือ "เงินฝาก" สหกรณ์ควรพยายามชี้แจงและชักชวนสมาชิกให้ฝากเงินไว้ในสหกรณ์ ซึ่งจะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนที่น่าพอใจ และไม่ต้องเสี่ยงภัยแต่อย่างใด ทั้งนี้เพื่อสหกรณ์จะได้มีทุนดำเนินงานเพียงพอด้วย

๗. การให้เงินกู้ การให้เงินกู้ในสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นเพียงความมุ่งหมายขั้นรอง เพื่อ

ช่วยให้สมาชิกอยู่ในฐานะที่จะออมทรัพย์ได้
สม่ำเสมอ

เงินกู้ในประเภทแรกควรมี ๒ ประเภท
คือ

(๑) เงินกู้สามัญ หมายถึงเงินกู้เพื่อการ
อันจำเป็นหรือมีประโยชน์ตามที่คณะกรรมการ
ดำเนินการเห็นสมควร มีจำกัดไม่เกิน
๒๐,๐๐๐ บาท หรือจำนวนเงินได้รายเดือน
รวม ๔ เดือนของสมาชิกนั้น สุดแต่จำนวน
ไหนน้อยกว่า เงินกู้ประเภทนี้สหกรณ์จะ
กำหนดให้ผู้กู้ส่งคืน เป็นงวดราย เดือน เท่ากัน
พร้อมด้วยดอกเบี้ย ตามปกติไม่เกิน ๔๔
งวด ตั้งแต่เดือนถัดจากเดือนที่คิดดอกเบี้ย
เดือนแรก

(๒) เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน ในกรณีที่สมาชิก
มีเหตุฉุกเฉิน อันแสดงหลักฐาน พิสูจน์ได้
สหกรณ์อาจให้เงินกู้เพื่อเหตุนั้นได้ เงินกู้
เพื่อเหตุฉุกเฉินนี้เป็นเงินกู้จำนวนน้อย เช่น
ในสหกรณ์คนมีเงินเดือนให้กู้ไม่เกิน ๑,๒๐๐
บาท หรือครึ่งหนึ่งของจำนวนเงินได้รายเดือน
ของสมาชิกนั้น สุดแต่จำนวนไหนน้อยกว่า
ในการให้เงินกู้ประเภทนี้ไม่ต้องมีหลักประกัน
อันใด เพียงแต่ให้สมาชิกผู้กู้ทำหนังสือ
ให้ไว้เป็นหลักฐานเท่านั้น และเงินกู้
ดังกล่าวจะต้องส่งคืนภายใน ๒ งวด ตั้งแต่

เดือนที่ได้รับเงินกู้

๔. การจัดการ การจัดการของสหกรณ์
ประเภทนี้ จะมีคณะกรรมการดำเนินการเป็น
ผู้จัดการกิจการทั้งปวงของสหกรณ์ ในความ
ครอบงำของที่ประชุมใหญ่แห่งบรรดาสมาชิก
เช่นเดียวกับสหกรณ์ประเภทอื่นๆ คณะกรรมการ
ดำเนินการควรประกอบด้วย ประธาน
กรรมการ รองประธานกรรมการ เหรัญญิก
เลขานุการ และกรรมการอื่นๆ อีกตาม
จำนวนอันสมควร ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้ง
จากสมาชิก

๕. การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี กำไรสุทธิ
ประจำปีของสหกรณ์ออมทรัพย์ นอกจากจัด
สรรส่วนหนึ่งไว้เป็นเงินสำรอง และค่าบำรุง
สันนิบาตแห่งประเทศไทย ตามที่กำหนดแล้ว
ควรจำแนกเป็นเงินปันผลตามหุ้น ในอัตราไม่
เกินร้อยละ ๘ ต่อปี กำไรส่วนที่เหลือควร
เฉลี่ยกันให้แก่สมาชิกตามส่วนจำนวนรวมแห่ง
ดอกเบี้ยเงินกู้ที่สมาชิกนั้นๆ ได้ชำระแก่
สหกรณ์ในระหว่างปี และอาจจัดสรรเป็น
โบนัสแก่กรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่ไม่
เกินร้อยละ ๑๐ ของกำไรสุทธิ นอกจากนั้น
อาจจัดสรรเป็นทุนเพื่อการต่างๆ เช่น ทุน
สาธารณประโยชน์ด้วยก็ได้

ข้อแนะนำในการจัดตั้งและการดำเนินงาน

๑. ปัจจัยเบื้องต้นแห่งความสำเร็จของสหกรณ์ไม่ว่ารูปใด ๆ ย่อมได้แก่ความต้องการทางเศรษฐกิจของหมู่คนที่รวมกันตั้งสหกรณ์นั่นเอง

๒. ถ้าบังเกิดความต้องการสหกรณ์รูปนั้นขึ้นในหมู่ผู้ทำงานในสำนักหรือหน่วยงานใดหรือชุมชนใดแล้ว จะดำเนินงานจัดตั้งสหกรณ์รูปนี้ได้ก็ต่อเมื่อสำนักหรือหน่วยงานนั้นพร้อมที่จะเข้าสนับสนุนช่วยเหลือสหกรณ์ที่จะตั้งขึ้นเป็นทางการด้วย

๓. เมื่อปรากฏว่ามีความต้องการแท้จริง และสำนักหรือหน่วยงานหรือชุมชนนั้นพร้อมที่จะจัดตั้งสหกรณ์รูปนั้นขึ้น ควรติดต่อไปยังสหกรณ์จังหวัด หรือกรมส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อส่งเจ้าหน้าที่มาร่วมพิจารณา และให้ความช่วยเหลือตั้งแต่แรกดำเนินงานจัดตั้ง

๔. เมื่อดำเนินการเบื้องต้นดังกล่าวมานี้แล้ว คณะผู้เริ่มการจึงควรออกหนังสือชี้ชวนให้คนมีเงินเคื่อนในสังกัดหน่วยงานนั้น ๆ หรือ

ประชาชนซึ่งคาดว่าจะสมาชิกขึ้นใบสมัครเข้าเป็นสมาชิกเริ่มแรก เพื่อลงชื่อในบัญชีรายชื่อของผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกส่งไปขอจดทะเบียนต่อไป ในหนังสือชี้ชวนนี้ก็จำเป็นต้องชี้แจงให้ทราบความมุ่งหมาย และหลักการตลอดจนคุณสมบัติของสหกรณ์ที่จะตั้งขึ้นในข้อสำคัญ ๆ ให้ชัดเจนด้วย

๕. ในการคัดเลือกผู้เข้าเป็นสมาชิกนั้น คณะผู้เริ่มการ (ในขั้นเริ่มตั้งสหกรณ์) หรือคณะกรรมการดำเนินงาน (ในขั้นตั้งสหกรณ์ขึ้นแล้ว) ควรสอบสวนพิจารณาผู้สมัครอย่างถี่ถ้วน โดยเฉพาะในเรื่องคุณสมบัติ ความมั่นคงในราชการหรืองานที่ทำ และหนี้สิน คงได้กล่าวไว้โดยสรุปภายใต้หัวข้อ “สมาชิกภาพ” แล้ว

๖. สหกรณ์อาจต้องการทุนจำนวนมากในการเริ่มงาน เพื่อได้ถอนหนี้สินเก่าของบรรดาสมาชิก แต่ในระยะแรกตั้งสหกรณ์ยังได้รับเงินค่าหุ้นจากสมาชิกจำนวนน้อยอยู่ยังไม่เพียงพอ ฉะนั้น สหกรณ์พึงพยายามชักชวนสมาชิกที่มีฐานะดีให้ซื้อหุ้นและฝากเงิน

ในสหกรณ์เป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นทางลงทุนหาผลประโยชน์ที่ดีและปลอดภัยทางหนึ่ง ทั้งเป็นทางช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานหรือเพื่อนบ้านของตนด้วย (โดยสหกรณ์นำเงินทุนที่ได้รับมานั้นออกให้กู้แก่เพื่อนสมาชิกที่ต้องการเงินกู้)

๗. การเลือกตั้งกรรมการควรให้ได้ว่าผู้ที่มีความเที่ยงตรง ซื่อสัตย์ถื่อถนอม และมีความตั้งใจทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมอีกด้วย

๘. การให้เงินกู้ทุกรายจะต้องสอบสวนอย่างถี่ถ้วน และปรากฏเหตุผลอันสมควรจริงๆ จะให้เงินกู้อย่างหละหลวมไม่ได้

๙. สหกรณ์พึงดำเนินงานตามหลักธุรกิจมิใช่การกุศล และต้องกวัดขันให้เป็นไปตามข้อบังคับอย่างเคร่งครัด จะอะลุ่มอล่วยให้แกกันไม่ได้

๑๐. การดำเนินงานและการบัญชีของสหกรณ์รูปนี้ต้องปฏิบัติโดยอนุโลมตามแบบแผนของธนาคาร เพื่อความรัดกุมและเป็นหลักฐานแน่นอน ทั้งต้องจัดทำเป็นบัญชีขึ้น และตรวจสอบกันเองได้อยู่เสมอ

๑๑. กระทรวงที่มีกรมใหญ่ๆ อยู่ในสังกัดนั้น ถ้าจะพัฒนาสหกรณ์รูปนี้ขึ้นก็ควรแยกให้มีสหกรณ์สำหรับแต่ละกรมที่มีข้าราชการจำนวนมาก เพื่อคณะกรรมการของสหกรณ์แต่ละรายจะได้ ควบคุม กิจการ ของสหกรณ์ได้ใกล้ชิด ทั้งรู้เรื่องราวของบรรดาสมาชิกและอำนวยความสะดวกแก่สมาชิกทั้งปวงได้ทั่วถึง ตลอดจนดำเนินงานได้โดยรัดกุม

ในที่สุด บัญชีที่มีความสำคัญเหนือประการอื่นในความสำเร็จของสหกรณ์ประเภทนี้เช่นเดียวกับ กิจการทั้งหลายอื่น ก็คือ ความซื่อสัตย์สุจริต

การอาคารสงเคราะห์ในประเทศไทย

นายประสิทธิ์ เก่งเรียน

ความ เห็น มา และ หน่ว ย งาน ที่ทำงาน เกี่ยว แก่ อาคาร
สงเคราะห์

“สำนักงานอาคารสงเคราะห์” มีฐานะเป็นองค์
การของรัฐ และเป็นนิติบุคคล

คำว่า “อาคารสงเคราะห์” ประชาชน
คนไทยเพิ่งจะรู้จักกันเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๕ โดย
รัฐบาลในขณะนั้น ได้ออกกฎหมายฉบับหนึ่ง
เรียกว่า “พ.ร.บ. จัดตั้งสำนักงานอาคาร
สงเคราะห์” มีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยประชาชน
ในเรื่องที่อยู่อาศัยรวม ๓ วิธี คือ:-

๑. ปลุกบ้านให้เช่า
๒. ปลุกบ้านพร้อมทั้งที่ดินให้เช่าซื้อ
๓. ให้กู้ยืมเงินไปปลุกบ้าน โดยนำที่ดินที่จะปลุกบ้านจำนองเป็นประกัน

ความจริงการให้ความช่วยเหลือในเรื่อง
ที่อยู่อาศัย รัฐบาลได้เริ่มกระทำมาแล้วก่อน
พ.ศ. ๒๔๘๕ คือ ได้เริ่มทำเมื่อมีการตั้งกรม
ประชาสงเคราะห์ขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๓ ดัง
จะเห็นได้ จากการ แบ่งส่วน ราชการ ของกรม
ประชาสงเคราะห์ในครั้งแรก มีกองๆ หนึ่ง
เรียกว่า “กองเคหสถานสงเคราะห์” (Housing
Assistant Division) และกองนี้ยังคงมีอยู่
จนกระทั่งบัดนี้ การให้การช่วยเหลือในเรื่อง
ที่อยู่ในครั้งนั้น มิใช่เป็นการสร้างอาคาร

สงเคราะห์ให้เข้าค้างเช่าในสมัยนั้น ทั้งนี้เพราะในสมัยนั้นเรื่องที่อยู่อาศัยในกรุงเทพฯ ยังไม่เป็นปัญหาเหมือนอย่างในขณะนี้ ในสมัยนั้นคงทำการสร้างบ้านให้แก่สมาชิก ในนิคมสร้างตนเอง เป็นบ้านไม้ได้สูง ซึ่งแบบบ้านนั้นในขณะนั้นยังพอเหลืออยู่บ้างในนิคมสร้างตนเองพระพุทธบาทสระบุรี

ต่อมารัฐบาลคงตระหนักว่าปัญหาในเรื่องที่อยู่จะต้องเกิดขึ้นแน่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดพระนคร ซึ่งเป็นเมืองหลวง ดังนั้นรัฐบาลจึงได้ออกกฎหมาย “จัดตั้งสำนักงานอาคารสงเคราะห์” ขึ้นใน พ.ศ. ๒๔๘๕ ดังกล่าวแล้ว แต่เนื่องจากในขณะนั้นประเทศไทยถูกผลักดันเข้าสู่สงครามโลกครั้งที่ ๒ การดำเนินงานตามกฎหมายจัดตั้งสำนักงานอาคารสงเคราะห์จึงยังมิได้เริ่มขึ้น เพราะประชาชนต่างก็ต้องอพยพออกจากแหล่งชุมชนเพื่อหนีภัยสงคราม

เมื่อสงครามได้เสร็จสิ้นลงใน พ.ศ. ๒๔๘๘ บ้านเมืองกลับสู่สภาพปกติ การพัฒนาประเทศในสาขาต่างๆ เริ่มขึ้นใหม่เป็นการใหญ่ ธุรกิจการค้า เป็นธุรกิจที่ให้ผลกำไรดีที่สุด ดังนั้นในจังหวัดพระนครและธนบุรี บ้านเช่า ห้องแถวเช่าของเอกชนจึงถูกรื้อถอนออกแล้วปลูกเป็นตึกแถวแทน

เปลี่ยนสภาพเป็นทำเลการค้าหรือที่เรียกกันว่า “ศูนย์การค้า” ในขณะนี้ บ้านเช่าหรือห้องแถวเช่าของเอกชนซึ่งก่อนสงครามมีอยู่เป็นจำนวนมาก ก็มีแต่จะลดน้อยลงลงไป การสร้างบ้านขึ้นใหม่เพื่อให้เช่าก็เป็นบ้านใหญ่ๆ ให้เช่าในอัตราค่าเช่าสูงสำหรับชาวต่างประเทศเท่านั้น การสร้างบ้านขนาดเล็กๆ เพื่อให้เช่าในอัตราค่าเช่าต่ำ ซึ่งเอกชนนิยมทำกันมาก ในสมัยก่อนสงคราม ไม่มีเกิดขึ้นเลย ซึ่งกว่านั้นยังมีราษฎรอพยพจากต่างจังหวัดเข้ามาในเมืองหลวงกันมากขึ้นเพราะมีงานให้ทำมาก ปัญหาในเรื่องที่อยู่อาศัยในจังหวัดพระนครและธนบุรีเริ่มจะมีขึ้น กรมประชาสัมพันธ์จึงได้เริ่มสร้างอาคารสงเคราะห์ ให้เช่าขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๓ โดยสร้างที่ถนนราชวิถีและซอยรางน้ำ ผู้ที่รับผิดชอบในการดำเนินงานคือ “กองเคหสถานสงเคราะห์”

โดยทั้งงานอาคารสงเคราะห์จะต้องมีมากขึ้นและจะเป็นงานสำคัญอย่างหนึ่งของกรมประชาสัมพันธ์ ดังนั้น เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๔๘๔ จึงได้มีการประกาศตั้ง “สำนักงานอาคารสงเคราะห์ (Housing Bureau)” ขึ้น เป็นการตั้งตาม พ.ร.บ. จัด

ตั้งสำนักงานอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๔๗๕
และถือเป็นหน่วยงานหนึ่งของกรมประ-
ชาสงเคราะห์มาจนกระทั่งปัจจุบันนี้

จะเห็นได้ว่า ในกรมประชาสงเคราะห์มี
หน่วยงาน ๒ หน่วยที่ทำงานเกี่ยวแก่อาคาร
สงเคราะห์ คือ กองเคหสถานสงเคราะห์และ
สำนักงานอาคารสงเคราะห์ ทั้ง ๒ หน่วยงาน
แบ่งหน้าที่กันทำ คือ กองเคหสถานสง
เคราะห์ ทำหน้าที่เกี่ยวแก่การช่าง คือ การ
ออกแบบผังการก่อสร้าง สำนักงานอาคาร
สงเคราะห์ทำหน้าที่เกี่ยวแก่การจัดตั้งบประมาณ
การให้เช่า การเก็บค่าเช่า การควบคุมดูแลอาคารสงเคราะห์

เหตุผลในการตั้งหน่วยบริหารอาคารสง
เคราะห์เป็นองค์การของรัฐบาล ก็เพื่อความ
คล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวแก่การเป็น
เจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินและอาคารตลอดจน
การจำหน่ายทรัพย์สินนั้นๆ เช่นการขาย ให้
เช่า หรือให้เช่าซื้อ ซึ่งจะกระทำได้โดยรวด
เร็ว เพราะสำนักงานอาคารสงเคราะห์เป็นนิติ
บุคคล มิฉะนั้นการจะซื้อที่ดินก็ต้องถือ
กรรมสิทธิ์โดยกระทรวงการคลังในฐานะเป็น
ที่ดินราชพัสดุ และการจะขายก็ต้องมีพิธี
การมาก ตามระเบียบการจำหน่ายที่ดินราช
พัสดุ คือ จะต้องขออนุมัติคณะรัฐมนตรี

นอกจากนี้การฟ้องร้องขังศาล ยังทำได้โดย
รวดเร็วโดยสำนักงานอาคารสงเคราะห์มีทนาย
ความของตนเอง แต่ถ้าเป็นส่วนราชการจะ
ต้องให้อัยการเป็นทนายให้

สำนักงานอาคารสงเคราะห์มีคณะกรรมการ
บริหารงานประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ
โดยตำแหน่ง และมีผู้แทนกระทรวงการคลัง
เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และมีกรรมการ
อีกไม่น้อยกว่า ๕ คนโดยรัฐมนตรีว่าการกระ
ทรวงมหาดไทยเป็นผู้แต่งตั้ง

สำนักงานอาคารสงเคราะห์มีทุนดำเนิน
การโดยได้รับจากงบประมาณแผ่นดินเป็นปี ๆ
เงินที่ได้รับผลก้เข้าเป็นเงินทุนหมุนเวียนเก็บ
ไว้ที่กรมบัญชีกลาง จนถึงปัจจุบัน สำนักงาน
อาคารสงเคราะห์มีเงินทุนหมุนเวียนเป็นจำนวน
เงินประมาณ ๔๐๐ ล้านบาท

อาคารสงเคราะห์ที่กรมประชาสงเคราะห์
สร้างขึ้น แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ ประเภท
ให้เช่าสำหรับผู้มีรายได้น้อย และประเภทให้
เช่าซื้อสำหรับผู้มีรายได้ปานกลาง จนถึง
ปัจจุบันนี้มีจำนวนอาคารที่สร้างเสร็จไปแล้ว
คือ

ประเภทให้เช่า

ในส่วนกลาง สร้างเสร็จไปแล้ว ๕๔๓๕ ห้อง

สิ้นเงินค่าก่อสร้างประมาณ ๑๕๕

ล้านบาท

ในส่วนภูมิภาค สร้างเสร็จไปแล้ว ๑๑๒๕ ห้อง

สิ้นเงินค่าก่อสร้างประมาณ ๓๑

ล้านบาท

ขณะนี้ให้เข้า (มีเฉพาะในส่วนกลาง) สร้าง

เสร็จไปแล้ว ๑๖๓๕ หลัง สิ้น

เงินค่าก่อสร้างประมาณ ๑๐๖

ล้านบาท

นอกจากนี้สำนักงานอาคารสงเคราะห์ ยังมีการช่วยเหลือ ในเรื่องอาคารสงเคราะห์อีก วิธีหนึ่ง คือ การให้กู้เงินไปปลูกบ้าน โดย นำที่ดินที่จะปลูก บ้าน มา จำนอง เป็น ประกัน โดยคิดดอกเบี้ยร้อยละ ๖ ครั้งต่อปี ผ่อนใช้ ในระยะเวลา ๑๒ ปี ได้ให้กู้ไปเป็นจำนวน ๑๑๓ ราย เป็นเงินประมาณ ๙ ล้านบาท แต่ การช่วยเหลือโดยวิธีนี้ยุติลงเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๒ โดยมติคณะรัฐมนตรี เพราะมีธนาคารอาคาร สงเคราะห์ ซึ่งเป็นองค์การของรัฐบาลให้ ความช่วยเหลือแบบนี้อยู่แล้ว

ธนาคารอาคารสงเคราะห์เป็นองค์การของ รัฐบาล ตั้งขึ้นโดย พ.ร.บ. ธนาคารอาคาร สงเคราะห์ พ.ศ. ๒๔๘๖ สังกัดอยู่ในกระ ทรวงการคลัง มีหน้าที่เกี่ยวข้องแก่อาคารสง-

เคราะห์ คือ

ก. ให้เข้าซื้ออาคารสงเคราะห์และ ที่ดิน

ข. ให้กู้ยืมเงินไปสร้างบ้าน หรือ ซ่อมแซมบ้าน หรือเพื่อได้

ถอนการ จำนอง การขายฝาก

ธนาคารอาคารสงเคราะห์ได้รับทุนประ- เดิมจากรัฐบาลเป็นเงิน ๒๕ ล้านบาท และ ต่อมาก็ได้ดำเนินการ โดยกู้เงินจากธนาคาร ออมสิน อาคารสงเคราะห์ให้เข้าซื้อที่ดินธนาคาร ได้สร้างแล้ว คือ ที่ตำบลคลองตัน อำเภอ พระโขนง ที่ตำบลทุ่งมหาเมฆ และที่ริม คลองประปา สามเสน

ธนาคารอาคารสงเคราะห์ไม่มีหน้าที่เกี่ยว แก่การสร้างอาคารสงเคราะห์ให้เข้า

การจัดการอาคารสงเคราะห์(Housing Manage ment)

ในที่นี้จะพูดถึงเรื่องการจัดการ คือจะ ให้เข้าอย่างไร ให้เข้าซื้ออย่างไร ให้กู้ยืม อย่างไร มีกฎเกณฑ์วิธีการอย่างไร

มีคำอยู่ ๒ คำ ที่ฟังดูจะเหมือนกันจะมีความหมายเหมือนกัน คือ การจัดการอาคาร สงเคราะห์ (Housing Management) และ การบริหารงานอาคารสงเคราะห์ (Housing Administration) ซึ่งความจริงมีความหมาย

ทั้งนี้ การจัดการอาคารสงเคราะห์เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานอาคารสงเคราะห์ แต่การบริหารงานอาคารสงเคราะห์ของเรายังไม่มีหลักการที่แน่นอน เพราะสำนักงานอาคารสงเคราะห์ก็ทำ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ก็ทำ เทศบาลนครกรุงเทพก็ทำ ทั้ง ๓ แห่งแยกออกจากกัน ต่างสังกัดกัน นโยบายระดับชาติ (National Housing Policy) ยังไม่มี การบริหารงานอาคารสงเคราะห์ ควรจะเป็นอย่างไร จะได้กล่าวในบทต่อไป

การจะให้ใครได้เช่าหรือเช่าซื้อหรือกู้ยืมมีคณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาว่าจะให้ใครก่อนใครหลัง หรือจะมีการลำดับอภิสิทธิ์กันอย่างไร ส่วนคุณสมบัติของผู้ขอจะเป็นอย่างไร คณะกรรมการสำนักงานอาคารสงเคราะห์เป็นผู้กำหนด สำหรับประเภทให้เช่า จะต้องมียาได้ไม่เกินเดือนละ ๒,๕๐๐ บาท ส่วนประเภทเช่าซื้อจะต้องมียาได้ไม่ต่ำกว่าเดือนละ ๑,๒๕๐ บาท อย่างสูงไม่เกินเดือนละ ๕,๐๐๐ บาท

การคลังอาคารสงเคราะห์ (Housing Finance)

การได้มาซึ่งเงินทุนในการสร้างอาคารสงเคราะห์ในประเทศไทยได้มาจาก

๑. เงินงบประมาณของแผ่นดิน ในกรณีอาคารสงเคราะห์ประเภทเช่า
๒. เงินกู้จากธนาคารพาณิชย์ ในกรณีอาคารสงเคราะห์ประเภทเช่าซื้อ
๓. เงินรายได้สลากกินแบ่ง ในกรณีอาคารสงเคราะห์ประเภทเช่า ซึ่งเพิ่งจะได้เป็น

ครั้งแรกเมื่อเร็ว ๆ นี้ ๒๔๐ ล้านบาท เพื่อปรับปรุงอาคารสงเคราะห์ที่ห้วยขวาง โดยรื้อเรือนไม้ ๑,๗๐๐ ครอบครัวย่อยแล้วสร้างเป็นแฟลตแทน ซึ่งจะสร้างได้ ๓,๘๐๐ ครอบครัวย่อย

ในต่างประเทศที่มาของเงินทุนสร้างอาคารสงเคราะห์มีหลายอย่าง คือ -

๑. จากเงินงบประมาณ
๒. จากการออกพันธบัตร
๓. จากการออมโดยวิธี

Saving and Loan System

๔. จากการกู้จากสถาบันการเงิน

๕. จากการรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์ หรือสมาคมการก่อสร้าง (Building Society)

การออกแบบ และ การก่อสร้างอาคารสงเคราะห์

การอาคารสงเคราะห์ของเรา ยังไม่เป็นเรื่องใหญ่ จำนวนที่สร้าง

แค่ระดับก็ไม่มาก ไม่ถึง ๑,๐๐๐ หลัง
ถ้าจะเปรียบก็เหมือนเด็กเพิ่งสอน
เดิน ฉะนั้น การก่อสร้างก็ใช้วิธี
ธรรมดาอย่างที่เคยทำกันมาก่อน
โดยมีการประกวดราคาตามระ-
เบียบการจ้างเหมา การออกแบบ
ก็เป็นแบบธรรมดา โดยคำนึงถึง
ราคาเป็นหลัก

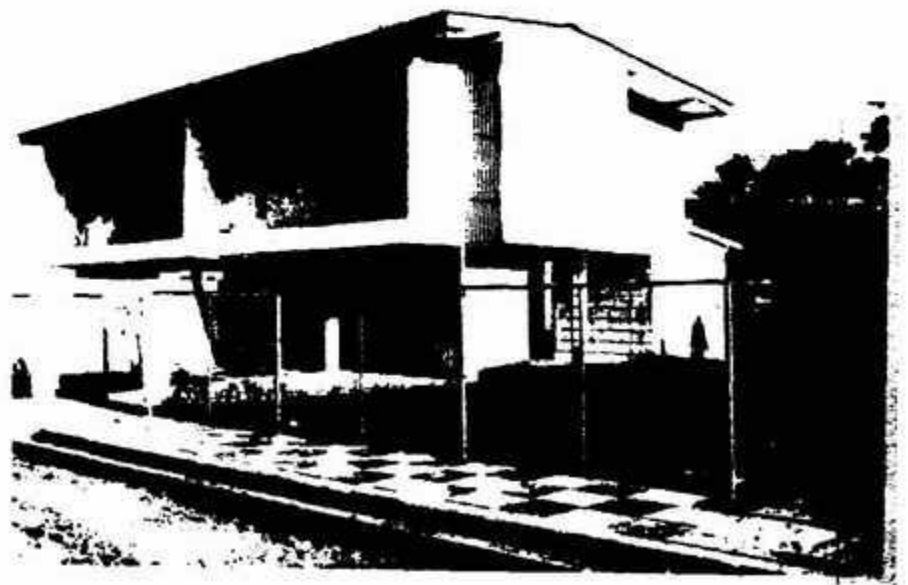
ในประเทศที่เจริญแล้ว อา-
คารถจะหาเขาสร้างปละเป็น
หมื่น ๆ หลัง ฉะนั้น วิธีการก่อ-
สร้างของเขาจึงเป็นวิธีการก่อสร้าง
ที่รวดเร็ว อย่างที่เคยได้ยินกันว่า
เขาสามารถสร้างบ้านได้วันละ
หลาย ๆ หลัง วิธีการสร้างนั้นเขา
เรียกว่า Industrialisation of
Housing คือเป็นการสร้างชิ้นส่วน
ของอาคารในโรงงานขนส่งไป
ประกอบ ณ สถานที่ก่อสร้าง การ
ประกอบใช้เครื่องทุ่นแรงซึ่งใช้ชิ้น
ส่วนประกอบกันไม่กี่ชิ้น ก็กลาย
เป็นห้องหรือเป็นบ้านขึ้นมา ส่วน
ใหญ่เหมาะสำหรับการสร้างเป็น-
แฟลตหลาย ๆ ชั้น แต่สำหรับบ้าน
เป็นหลัง ๆ ก็ใช้ได้ แต่จะต้อง

สร้างเป็นจำนวนมาก มิเช่นนั้นก็ไม่คุ้มกับค่าขนส่งชิ้น
ส่วนไปประกอบ ชิ้นส่วนที่ประกอบในโรงงานเขาทำ
ได้แม้กระทั่งห้องน้ำ ยกไปตั้งแล้วจะเป็นห้องน้ำใช้
การได้ทันที

ในการก่อสร้างวิธีนี้ นอกจากจะสร้างได้โดย
รวดเร็วแล้ว ยังมีประโยชน์พิเศษอีกคือ

๑. ให้คนอยู่อาศัยได้บางส่วน แม้การก่อสร้าง
ทั้งหลาย ยังไม่แล้วเสร็จ เช่น แฟลตหลาย ๆ ชั้น เมื่อ
สร้างชั้น ๑ เสร็จคนเข้าอยู่อาศัยได้เลย ชั้นที่ ๒-๓ ก็
สร้างต่อไปโดยไม่รบกวนผู้อยู่อาศัย เสร็จแล้วก็ทยอย
เข้าอยู่อาศัยกันได้ตามลำดับ

๒. ไม่จำเป็นต้องใช้คนงานที่ชำนาญ

ใช้แต่แรงงานธรรมดา ซึ่งค่าแรงถูก เพราะ
 ชั่วแต่เพียงวางชิ้นส่วนให้ถูกที่เท่านั้น

สำหรับประเทศไทย วิธีการก่อสร้างแบบ
 นี้จะนำมาใช้ได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับจำนวน
 อาคารที่จะก่อสร้างแต่ละโครงการ จะต้องมี
 เป็นจำนวนมากพอสมควร มิฉะนั้นการตั้ง
 โรงงานผลิตก็จะไปไม่รอด นอกจากนั้นก็มี
 ปัญหาเรื่องการขนส่งชิ้นส่วน ซึ่งต้องใช้รถ
 บรรทุกขนาดใหญ่พิเศษ จะเป็นการสะดวกกับถนน
 ในเมืองไทยหรือไม่

การบริหารงานอาคารบ้านเรือน (Housing Administration)

ขอทำความเข้าใจในเรื่องคำว่า "Housing"
 ซึ่งถูกควรแปลว่า "อาคารบ้านเรือน" ที่
 เข้าใจกันส่วนมากเมื่อพูดคำว่า "Housing"
 มักจะเข้าใจว่าเป็น "อาคารสงเคราะห์" ที่จริง
 อาคารสงเคราะห์ เป็นส่วนหนึ่งของ "การ
 อาคารบ้านเรือน (Housing)" คำว่า "การ
 อาคารบ้านเรือน" คลุมไปถึงอาคารทุกอย่าง
 ไม่ว่าจะเป็นตึกแถวร้านค้า บ้าน หรือโรง
 มหรสพ และไม่ว่าจะดำเนินการโดยเอกชน
 หรือองค์การของรัฐก็ตาม

ในประเทศต่างๆ ส่วนมากวางรูปการ
 บริหารงานอาคารบ้านเรือน เป็นระดับ
 กระทรวง เช่น อเมริกา อังกฤษ เดนมาร์ค
 ญี่ปุ่น อินเดีย จากกระทรวงลงไปก็มีหน่วย
 งานต่างๆ ที่ต้องใช้นักวิชาการดังกล่าวแล้ว
 ข้างต้น กระทรวงจะเป็นผู้วางนโยบายระดับ
 ชาติ (National Housing Policy) แล้วหน่วย
 งานต่างๆ ก็จะดำเนินงานให้บรรลุผลตาม
 นโยบายที่วางไว้ จากการวางรูปบริหารเป็น
 กระทรวง ทำให้งานมารวมอยู่ที่จุดจุดเดียว
 กัน สามารถจะรู้สถิติตัวเลขต่างๆ ได้ถูก
 ต้องและรวดเร็ว เช่น รู้ว่าความต้องการมีอยู่
 เท่าใด ทั้งเอกชนและรัฐสร้างอาคารบ้านเรือน
 ไปแล้วเท่าใด ในปีต่อไปจะสามารถสร้างได้
 เท่าใด อาคารที่สร้างไปแล้วแบบใดดีไม่ใช่ว่า
 ไร ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร วัสดุก่อสร้าง
 อย่างไรดีไม่ใช่ว่าไร วิธีการก่อสร้างดีไม่
 ใช่ว่าไร ควรค้นคว้าปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

เป็นที่น่าสนใจว่า ตามประกาศของคณะปฏิวัติ
 ฉบับที่ ๓๑๖ ให้รวมองค์การอาคารสงเคราะห์ที่แตก
 กระจัดกระจายกันอยู่ ตั้งเป็นองค์การใหม่เรียกว่า
 "การเคหะแห่งชาติ" ซึ่งองค์การนี้ จะเริ่มเป็นองค์
 การโดยสมบูรณ์ ตั้งแต่วันที่ ๑๒ ก.พ. ๒๕๑๖ เป็น
 ต้นไป ดังนั้น จึงหวังว่า การอาคารสงเคราะห์ของ
 ประเทศไทยคงจะรุดหน้าไปอีกมาก

อภิปรายกลุ่ม : จะช่วยสวัสดิการข้าราชการได้อย่างไร

๓-๕ มกราคม ๒๕๑๖ สมาคมนักบริหาร
งานบุคคลแห่งประเทศไทย ได้จัดประชุม
ทางวิชาการบริหารงานบุคคลขึ้น ณ สำนักงาน
ก.พ. ลักษณะของการประชุมได้จัดในรูปการ
อภิปรายกลุ่ม เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ใน
เรื่องเกี่ยวกับสวัสดิการข้าราชการ โดยหาข้อ
สรุปอันนับเป็นการสะท้อนความรู้สึกของ
ข้าราชการได้ส่วนหนึ่ง

หัวข้อในการอภิปรายกลุ่มเน้นเรื่อง
สวัสดิการที่นอกเหนือจากเรื่องที่ได้มีการถก-

เถียงกันบ่อยครั้งแล้ว เช่น เรื่องค่าเช่าบ้าน ค่า
เล่าเรียนบุตร ค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น
มาอภิปรายกันใน ๔ หัวข้อ คือ สหกรณ์
ข้าราชการ ที่พักอาศัย การจัดพาหนะรับส่ง
ข้าราชการ ระเบียบวิธีว่าด้วยการจ่ายเงินช่วยเหลือ
ของทางราชการ

วาระสารข้าราชการ เห็นเป็นประโยชน์ใน
การเผยแพร่ความคิดเห็นดังกล่าว จึงได้นำมา
ลงเพื่อท่านผู้อ่าน เพื่อนข้าราชการ เพื่อ
เสริมสร้างแนวความคิดใหม่ ๆ ต่อไป

สหกรณ์ข้าราชการ ได้มีข้อเสนอเห็นควร
ให้ทุกกระทรวงทบวงกรม จัดตั้งสหกรณ์ออม

ทรัพย์สิน เพื่อช่วยเหลือข้าราชการชั้นผู้น้อย
เสริมสร้างนิสัยการออมทรัพย์ของข้าราชการ
เมื่อเดือนกรกฎาคม หรือเกิดเหตุฉุกเฉินก็สามารถ
กู้ไปใช้ประโยชน์ได้ โดยกู้ในอัตราดอกเบี้ย
ต่ำ คือ ร้อยละ ๑ ต่อเดือน รวมทั้งได้รับ
เงินปันผลตามจำนวนเงินที่มียู่ รวมทั้งเงิน
ปันผลเฉลี่ยกันด้วย โดยวางระเบียบในการ
ออมทรัพย์ ข้าราชการไว้ดังนี้

เงินเดือน (บาท)	ออมเดือนละ (บาท)
ไม่เกิน ๖๐๐	๒๐
๖๐๐ - ๘๐๐	๓๐
๘๐๐ - ๑,๐๐๐	๔๐
๑,๐๐๐ - ๑,๕๐๐	๕๐
๑,๕๐๐ - ๒,๐๐๐	๖๐
๒,๐๐๐ - ๒,๕๐๐	๗๐
๒,๕๐๐ - ๓,๐๐๐	๘๐
เกินกว่า ๓,๐๐๐	๑๐๐

ทั้งนี้การจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการ
ควรจัดตั้งในระดับกรมและดำเนินการ
ให้เป็นไปตามกฎหมายเกี่ยวกับสหกรณ์ที่มีอยู่
เพื่อความมั่นคงและเป็นหลักประกันความเป็น
ธรรมแก่ข้าราชการ

ที่คล้ายกันนี้ น่าจะสร้างอาคารสงเคราะห์
เฉพาะข้าราชการชั้น และเพื่อป้องกันการ
วิพากษ์วิจารณ์ควรหลีกเลี่ยงเงินทุนจากงบประมาณ
แผ่นดินให้มากที่สุด เงินทุนในการ
นำมาสร้างอาคารสงเคราะห์เฉพาะข้าราชการ
อาจนำมาจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้ เงินสะสมของ
ข้าราชการ แหล่งเงินกู้จากภายในหรือภายนอก
ประเทศ เช่น ธนาคารออมสิน สลาก
กินแบ่ง กู้ยืมจากรัฐบาลต่างประเทศ เป็นต้น
หรือออกพันธบัตรเงินกู้โดยใช้เงินสะสมของ
ข้าราชการมาเป็นทุนหมุนเวียนเป็นค่าเช่าซื้อ
หรือจัดในรูปแบบสหกรณ์โดยให้สมาชิกออมทรัพย์
ในระยะเวลาหนึ่งแล้วจึงจะเช่าซื้อได้

ส่วนวิธีการนั้นอาจดำเนินการได้ดังนี้ คือ

๑. ประเภทเช่า
๒. ประเภทเช่าซื้อทั้งบ้านและที่ดิน
๓. ประเภทเช่าซื้อเฉพาะบ้านส่วนที่ดิน
เช่าจากส่วนราชการ

คุณสมบัติของผู้จะได้รับความช่วยเหลือ
ควรกำหนดไว้ให้ชัดเจนเกี่ยวกับประเด็นดัง
ต่อไปนี้

๑. รายได้ขั้นต่ำสุด - สูงสุด
๒. ลำดับความจำเป็น

๓. ระยะเวลาการรับราชการก่อนหลัง

๔. กำหนดโควตาของแต่ละกรมที่จะ
ได้รับการจัดสรร

แบบของอาคาร ถ้าเป็นแบบเช่าควรเป็น
แบบแฟลต ถ้าเป็นแบบเช่าซื้ออาจเป็นแบบ
แฟลตหรือแบบบ้านเดี่ยว ราคาต่อก่อสร้าง
ควรไม่เกินหน่วยละ ๒๐,๐๐๐ บาท และใช้
ที่ดินจากส่วนราชการที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์
ขณะนั้นการเคหะแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบ
น่าจะมอบให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานนั้นดำเนิน-
การในรายละเอียด

การช่วยเหลืออื่น จะต้องหาเงินทุนที่กู้ได้
ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ถ้ากู้สูงแล้ว จะไม่เป็น
การช่วยเหลือข้าราชการ และในการจัดให้
ข้าราชการเช่าอยู่ในอาคารสงเคราะห์นั้น ควร
กระจายให้ข้าราชการอยู่ปะปนกันทุกกรม

การจัดหาพระรัตนสังฆาการ สัมควรจัด
พาหนะรับส่งข้าราชการ เพื่อเป็นการช่วยเหลือ
ข้าราชการชั้นผู้น้อย อำนวยความสะดวกให้แก่
ข้าราชการในสภาวะที่บริการขนส่งสาธารณะ
ไม่เพียงพอ พร้อมทั้งเป็นการลดอุบัติเหตุ
ลดจำนวนในการใช้รถส่วนตัว และส่ง

เสริมให้ข้าราชการมาปฏิบัติราชการทันเวลา
ด้วยความรู้สึกที่กระตือรือร้น

พร้อมกันนี้จะให้สำนักงานทรัพยากร
ออกระเบียบให้หน่วยราชการต่าง ๆ ปฏิบัติให้
เป็นไปในแนวเดียวกัน เพื่อ

๑. ให้เกิดความเสมอภาคระหว่าง
ข้าราชการแต่ละกรม

๒. ให้เกิดความสะดวกแก่การปฏิบัติ
ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

๓. ให้เกิดความสะดวกในการตรวจสอบ
ระเบียบวิธีว่าด้วยการจ่ายเงินช่วยเหลือของทาง
ราชการ มีปัญหาที่น่าพิจารณา คือ การเบิกจ่าย
เงินตามระเบียบที่กระทรวงการคลังวางไว้ใน
ขณะนี้เหมาะสมแล้วหรือยัง ควรจะได้มีการ
ปรับปรุงหรือไม่

ข้อเสนอเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวควรเขียนไป
ดังต่อไปนี้

๑. เนื่องจาก ระเบียบการช่วยเหลือ
ข้าราชการและลูกจ้างประจำเกี่ยวกับการรักษา
พยาบาล พ.ศ. ๒๕๑๕ ระบุว่า “ในกรณีที่
สถานพยาบาลของทางราชการไม่มียานิโค
จำหน่าย ให้ข้าราชการหรือลูกจ้างประจำซื้อ

ชาชนิคนั้นจากร้านขายยาของเอกชนได้ เมื่อหัวหน้าหรือนายแพทย์ผู้ตรวจรักษาในสถานพยาบาลนั้นแล้วแต่กรณี ลงชื่อรับรองว่าให้ไปซื้อจากร้านขายเอกชนได้” มีปัญหาในทางปฏิบัติ กล่าวคือ นายแพทย์ผู้ตรวจรักษา ไม่ค่อยมีเวลารับรองการซื้อยา และไม่มีใครกล้ารับรองการซื้อยาดังกล่าว ดังนั้นกระทรวงการคลังน่าจะมีหนังสือเวียน กระทรวง ทบวง กรม หรือ หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อยุติความของ “หัวหน้าหรือนายแพทย์ผู้ตรวจรักษาในสถานพยาบาลนั้น” ให้ชัดเจนว่า หมายถึงผู้ใดบ้าง ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการรับรองการซื้อยาเอกชนต่อไป

๒. ตามระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการ และลูกจ้างประจำเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลก็ดี การช่วยเหลือบุตรก็ดี กำหนดให้ผู้บังคับบัญชารับรองการเบิกจ่าย และรับผิดชอบการเบิกจ่ายเงินนั้นด้วย จึงน่าจะให้มีการพิจารณาแบ่งเบาภาระและความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นเสียใหม่ให้เหมาะสม

๓. ขอให้กระทรวงการคลังรับดำเนินการวางระเบียบ การเบิกจ่ายเงินช่วยเหลือค่าบำรุงการศึกษาของบุตรโดยด่วน เพราะยังไม่อาจจะเบิกจ่ายเงินดังกล่าวได้

๔. น่าจะปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับเรื่องเงินช่วยเหลือบุตรของข้าราชการและลูกจ้างประจำเสียใหม่ ให้สอดคล้อง กับนโยบายวางแผนครอบครัวของรัฐบาล และควรที่จะเพิ่มเงินช่วยเหลือให้รวมถึงบิดามารดา ซึ่งมีอายุเกิน ๖๐ ปีบริบูรณ์ด้วย

๕. น่าจะปรับปรุงแก้ไขระเบียบเกี่ยวกับการให้เงินช่วยเหลือด้านต่างๆ โดยให้ความช่วยเหลือแก่ลูกจ้างชั่วคราว เช่นเดียวกับข้าราชการหรือลูกจ้างประจำด้วย

๖. น่าจะพิจารณาช่วยเหลือข้าราชการและลูกจ้างทางด้านฌาปนกิจ โดยให้รวมถึงบิดามารดา บุตร ภรรยา ด้วย

๗. น่าจะพิจารณาเพิ่มเงินพิเศษประจำตำแหน่ง สำหรับข้าราชการ ซึ่งดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงาน เช่นเดียวกับที่สาธารณรัฐจีนดำเนินการอยู่

นักปัญหาโดยสวัสดิการ

สวัสดิการบำนาญการ

ในระยะเวลาที่ผ่านมา มี
ข่าวที่ทำให้ข้าราชการย่นไ
ตาม ๆ กันอยู่ข่าวหนึ่ง คือข่าว
การ ปรับปรุง อัตรา เงิน เดือน
ของ เพราะเหตุว่าการปรับปรุง
อัตราเงินเดือน เป็นเรื่องที่
ข้าราชการทุกคนได้รับประ-
โยชน์โดยได้รับเงินเดือนเพิ่ม
ขึ้นแม้จะเพิ่มขึ้นไม่เท่ากัน ก็
ตาม แต่ผลจากการปรับปรุง
อัตราเงินเดือนครั้งนี้ มีบาง
อย่าง ที่ กระทบ ต่อ ข้าราชการ
พอ ๆ กัน คือราคาสินค้าหลาย
อย่าง ที่ เขิบ สูงขึ้น อย่างมาก
กรณี หรือ สา เหตุ อื่น จะ เป็น
อย่างไรก็ตาม แต่สาเหตุจาก
การปรับปรุงอัตราเงินเดือน
ข้าราชการ น่าจะเป็นเหตุผล
หนึ่งที่ทำให้สินค้าขึ้นราคาได้
อันที่จริงหากพิจารณาให้ดีแล้ว
การปรับปรุงอัตราเงินเดือน
ก็ดูเหมือนว่าข้าราชการได้เพิ่ม
ไม่เท่าไร ทั้งนี้เพราะว่าราคา

สินค้าได้เพิ่มขึ้นด้วย ไม่
เฉพาะแต่ในครั้ง การปรับ
ปรุง อัตรา เงิน เดือน ใน ครั้ง
ไหน ๆ ก็เหมือนกัน ราคา
สินค้าจะต้องเพิ่ม ตามไป ด้วย
ทุกครั้งไป ดังนั้นการที่จะ
เพิ่มเงินเดือนของข้าราชการ
ให้พอกับค่าครองชีพ จึงเป็น
เรื่องที่ทำได้ยากยิ่ง ทางราช-
การจึงควรพิจารณาหาทางแก้
ไขหรือ ช่วย เหลือ ข้าราชการ
ในสิ่งตอบแทนอื่น ๆ โดย
เฉพาะในด้าน สวัสดิการ หรือ
ประ โชน์ เกอกูล นอก เหนือ
จากเงินเดือน

สวัสดิการยังปรับปรุงได้อีกมาก

มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์กันอยู่
มาก และมีทางเป็นไปได้ว่า
ควรจะได้ ปรับปรุง สวัสดิ การ
ข้าราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์

แก่ข้าราชการในส่วนรวมยิ่ง ๆ
ขึ้นไป ทั้งนี้ด้วยเหตุว่าการ
ปรับปรุงจะกระทบกระเทือน
ต่อราคาสินค้าน้อยกว่าการเพิ่ม
เงินเดือนข้าราชการ เพราะ
สวัสดิการเป็นบริการที่สาธารณ
ชนเห็น ได้ ไม่ ชัดแจ้ง เหมือน
เงินเดือน สวัสดิการบางอย่าง
จะ ปรากฏ ใน รูป ของ บริการ
เฉพาะตัว เช่นลดหย่อน
หรือลดเว้นในการจ่ายค่ารักษา
พยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตร
เป็นต้น หรือแม้จะเห็นในรูป
ของตัวเงินก็จะเห็นไม่ชัดเจน
เช่นค่าเช่าบ้าน เงินช่วยเหลือ
ข้าราชการผู้บุตร เป็นต้น
เมื่อการเพิ่มทางด้านสวัสดิการ
ไม่ เป็นผล กระ ทบ กระ เทือน
โดยตรงต่อราคาสินค้าและเกิด
ประโยชน์ โดยตรงต่อข้าราชการ
แล้ว การปรับปรุงด้าน

สิ่งที่ราชการควรมุ่งเน้นในอนาคต

สวัสดิการของข้าราชการก็เท่า
กับเป็นการยกระดับการครอง
ชีพของข้าราชการ ได้อย่าง
หนึ่งด้วย

เหตุผลอีกอย่างหนึ่งที่
ควรมุ่งเน้นในการปรับปรุง
สวัสดิการของข้าราชการนั้น
ก็เพราะว่า สวัสดิการของ
ข้าราชการมีทางที่จะปรับปรุง
และพัฒนาได้อีกมาก ทั้งใน
ด้านการเพิ่มประเภทของสวัสดิ
การและการแก้ไขระเบียบ
เกี่ยวกับสวัสดิการที่ล้าสมัย
เช่นค่าเช่าบ้านเป็นต้น ตลอดจน
การมุ่งเน้นในสวัสดิการ
นั้น ๆ ให้มากยิ่งขึ้น

การจัดหน่วยงานสวัสดิการ

ในความหมายอย่างกว้าง
“สวัสดิการของข้าราชการ”
จะครอบคลุมผลประโยชน์
ต่างๆ ที่ทางราชการจัดให้นอก
จากเงินเดือน ซึ่งรวมถึงค่าเช่า
บ้าน ค่าเล่าเรียนบุตร ค่ารักษา
พยาบาล เงินช่วยเหลือข้าราชการ

การผู้มบุตร การยกเว้นเสียภาษี
เงินได้ นำเงินบำนาญ เงิน
สะสม เบี้ยกันดาร เบี้ยเลี้ยง
ค่าพาหนะเดินทาง ค่าที่พัก
ในระหว่างเดินทาง และ
ผลประโยชน์อย่างอื่นที่ทาง
ราชการจัดให้ ส่วนในความ
หมายโดยเฉพาะนั้น สวัสดิ
การของ ข้าราชการหมายถึง
ผลประโยชน์ต่างๆ ที่ทางราช
การกำหนดให้แก่ข้าราชการ
ยกเว้นเงินเดือน และเงินที่
ได้ตามสิทธิในการทำงาน เช่น
ค่าล่วงเวลา เบี้ยเลี้ยง ฯลฯ ใน
ความหมายนี้ สวัสดิการเป็น
เรื่องการช่วยเหลือข้าราชการ
หรือข้าราชการและครอบครัว
ที่เป็นผลพลอยได้อันเป็นบริ
การพิเศษจากราชการ

ระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับ
ราชการพลเรือน ได้กำหนด
หลักการเกี่ยวกับสวัสดิการไว้
หลายประการ และโดยเฉพาะ
นโยบายของคณะปฏิวัติได้มุ่ง
เน้นในเรื่องสวัสดิการมากขึ้น

โดยพิจารณาเห็นว่าการปรับ
ปรุงเงินเดือนของ ข้าราชการ
ให้เหมาะสม สม กับ ค่าครองชีพ
และตามความต้องการนั้นเป็น
เรื่องยาก สิ่งที่ต้องมุ่งเน้นใน
การปรับปรุงก็คือ สวัสดิการ
ของข้าราชการ และสิ่งแรก
ที่ดำเนินการไปแล้วคือ การ
กำหนดให้มีเงินช่วยเหลือข้าราชการผู้มบุตร โดยกำหนด
ให้ข้าราชการทุกคนที่มีบุตร
อายุไม่เกิน ๑๘ ปีมีสิทธิได้รับ
เงินเป็น ราย หั้ว เดือนละ ๕๐
บาท นอกจากนี้ก็มีนโยบาย
ที่ส่งเสริมให้หน่วยงาน ต่าง ๆ
จัดการเรื่องสวัสดิการกันเอง
ให้มากขึ้น ทั้งในลักษณะ
ของสหกรณ์ออมทรัพย์ต่าง ๆ
หรือบริการอื่นๆ ซึ่งผลปรากฏ
ว่า การปรับปรุงส่วนราชการ
ของคณะปฏิวัติ คณะปฏิวัติ
ได้กำหนดให้มีหน่วยงานหรือ
เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับ
สวัสดิการขึ้นในทุกกรม โดย

เฉพาะหน่วยงานใหญ่ ๆ ได้กำหนดให้มีแผนกสวัสดิการขึ้น รวมทั้งในกองคลังของสำนักงานปลัดกระทรวงทุก ๆ กระทรวงด้วย การกำหนดหลักการเกี่ยวกับสวัสดิการเหล่านี้ นับเป็นก้าวแรกในการปรับปรุงสวัสดิการของราชการ จึงเป็นที่หวังว่าการสวัสดิการของข้าราชการคงเป็นจุดสำคัญที่จะต้องนำมาปรับปรุงเพื่อประโยชน์ของข้าราชการโดยแท้

นโยบายรัฐบาล

เมื่อทางราชการมีแนวทางที่จะปรับปรุงสวัสดิการได้ดังกล่าว สิ่งที่ควรมุ่งเน้นในอนาคตคือ พิจารณาว่าสวัสดิการของข้าราชการในปัจจุบันเหมาะสมแล้วหรือไม่ และพิจารณาว่า มีสวัสดิการอื่นๆ อีกหรือไม่ที่ราชการของเรายังไม่มี และควรที่จะเพิ่มเติมให้มากขึ้น

สวัสดิการที่ในปัจจุบัน มี

ข้อสังเกตอยู่ว่า ถ้ามองที่ประเภทของสวัสดิการของข้าราชการในขณะนี้ จะเห็นว่าอยู่หลายประเภท ซึ่งถ้าเทียบกับหลาย ๆ ประเทศแล้ว รู้สึกว่า ข้าราชการเราไม่ค่อยไปกว่าเขาในแง่ของชนิดหรือประเภทของสวัสดิการ เช่น บำเหน็จบำนาญ เงินช่วยเหลือการรักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตรเงินช่วยเหลือข้าราชการผู้มีบุตร ค่าเช่าบ้าน ฯลฯ แต่ที่วิพากษ์วิจารณ์กันอยู่นั้นเกี่ยวกับสวัสดิการบางอย่าง หรือหลายอย่างช่วยเหลือข้าราชการได้ไม่มากนัก ที่เทียบกับต่างประเทศได้ไม่น้อยหน้าเขาก็คือบำเหน็จบำนาญ ส่วนเรื่องอื่น ๆ น่าจะลองศึกษาและหาแนวทางปรับปรุง เพราะอย่างน้อยจะเห็นปัญหาดังที่วิพากษ์วิจารณ์กันอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องต่อไปนี้

ค่าเช่าบ้าน โดยที่ทางราชการได้ช่วยเหลือข้าราชการด้วยการให้สิทธิในการเบิกค่า

เช่าบ้านได้สำหรับข้าราชการที่ไม่มีบ้านของทางราชการให้อยู่อาศัย หรือไม่ได้อยู่ในภูมิฉันทาที่แรกเข้ารับราชการ จึงมักมีผู้พากษ์วิจารณ์ว่า ในทางปฏิบัติทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำกันมาก โดยมีหลักเกณฑ์ว่าผู้รับราชการที่จังหวัดใดเป็นครั้งแรกหมายความว่า ที่นั่นเป็นภูมิฉันทา จะเบิกค่าเช่าบ้านไม่ได้ จึงมีผู้หลักเล่งระเบียบ เช่นส่งให้บรรจุที่อื่นก่อนแล้วส่งให้ไปปฏิบัติงานอีกที่หนึ่ง ซึ่งมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านได้ ทั้ง ๆ ที่ปรากฏว่าข้าราชการผู้นั้น มีบ้านของตัวเองอยู่แล้ว หรือมีบ้านให้ผู้อื่นเช่าก็ตาม เป็นต้น

แนวทางปรับปรุง จึงควรที่ทางราชการจะถือว่าค่าเช่าบ้านเป็นสวัสดิการประเภทหนึ่งที่ให้แก่ข้าราชการทุกคนที่มีได้พักอยู่ในบ้านพักของทางราชการ ไม่ว่าข้าราชการผู้นั้นจะมีบ้านของตนเองหรือไม่ เพราะแม้มีบ้านของตนเองก็ต้อง

เสียเงินซ่อมแซมอยู่แล้ว
อย่างไรก็ตามอาจมีผู้แย้งได้ว่า
เวลานีทางราชการไม่มีเงินพอ
ที่จะใช้จ่ายช่วยเหลือเรื่องที่อยู่
อาศัยได้ทั่วถึง แต่ก็น่าจะมีผล
ทางปฏิบัติอยู่ว่า ควรจะแบ่ง
เงินก้อนเดียวกันที่เป็นค่าเช่า
บ้านนั้นมาแบ่งให้แก่ข้าราชการ
การทุกคนตามสัดส่วนของ
อัตราเงินเดือน ซึ่งแม้ว่าทุก
คนได้รับน้อยลงไป แต่จะ
เป็นธรรมคาและทั่วถึง และ
เป็นแนวทางที่ดีสำหรับอนาคต
ที่อาจเพิ่มเงินจำนวนนี้ให้สูง
ขึ้นได้ตามกำลังเศรษฐกิจ และ
น่าจะดีกว่าปรับปรุงเงินเดือน
บ่อยครั้ง นอกจากนั้นรัฐบาล
อาจวางนโยบายสร้างบ้านพัก
หรือแฟลตให้แก่ข้าราชการอยู่
หรือเพื่อเช่าซื้อเป็นของตนเอง
ด้วยก็จะช่วยข้าราชการได้ทาง
หนึ่งเหมือนกัน แม้รัฐจะ
ต้องทุ่มทุนมากในระยะแรกแต่
ก็นับว่า เป็นการ ลงทุนที่ เป็น
ประโยชน์คุ้มค่า

คำรณชานานา เคยมีเสียง
วิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับความ
เหลื่อมล้ำค่าสูงกันเพราะข้าราชการ
ผู้น้อย ได้ ประ โยชน์
ส่วนผู้ใหญ่ไม่ได้ ประ โยชน์
ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรม
เพราะ ข้าราชการ ชั้น ผู้ใหญ่
และครอบครัว ก็เจ็บป่วย และ
ต้องการรักษาพยาบาลเช่นกัน
จึงมีผู้เสนอว่า ควรให้สวัสดิ-
การแก่ข้าราชการ ให้ เหมือน
กันหมด เพราะทุกคนเจ็บ
ป่วยเหมือนกัน หรือมีเดื่อนั้น
แต่ก็เลิกเงินช่วยเหลือเสียเลย
แล้วนำเงิน จำนวนนี้ไป ปรับ
เข้ากับเงินเดือนก็จะทำให้ทุก
คนได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้น จึง
เป็นเรื่องหนึ่ง ที่ควรนำมาประ-
กอบการพิจารณาว่าสมควรจะ
ปรับปรุงอย่างไรหรือไม่

คำแนะนำของ เรืองนัม
เสนอความเห็นว่าการกำหนดค่าบำรุง
ศึกษาธิการจะกำหนดค่าบำรุง
เสียใหม่ ให้น้อยประเภทลง
แล้วกำหนดสวัสดิการโดยให้

ประโยชน์แก่ข้าราชการทุกชั้น
อย่างเสมอหน้า เช่นค่าบำรุง
ทุกชนิดที่โรงเรียนรัฐบาลเก็บ
นั้น ทางรัฐบาลจะจ่ายคืนแก่
ข้าราชการทุกชั้นให้หมด ส่วน
ค่า บำรุง ของ โรงเรียน ราษฎร์
รัฐบาลจะเบิกให้ครึ่งหนึ่ง หรือ
เท่ากับ จำนวนเงินที่ เบิกจาก
โรงเรียนของรัฐบาลได้เป็นต้น

อนึ่ง กรณี เงินสะสมของ
ข้าราชการ น่าจะได้พิจารณานำ
มาให้ข้าราชการใช้ประโยชน์
บ้าง เช่นเมื่อรับราชการมา
แล้ว ๑๐ หรือ ๑๕ ปี เป็นต้น
เพื่อให้ข้าราชการได้ใช้ประ-
โยชน์ ในระยะเวลาที่มีความ
จำเป็นจริงๆ และอาจนำมาให้
ข้าราชการกู้ก่อน โดยไม่คิด
ดอกเบี้ย ซึ่งจะประโยชน์
คือข้าราชการมาก เช่นในการ
สร้างฐานะ หรือปลดภาระ
หนี้สิน เป็นต้น ทำให้เกิด
ประโยชน์โดยตรงแก่ข้าราชการ
และคิดว่าที่จะเบิกใช้
เมื่อแก่ หรือปลดเกษียณอายุ

ซึ่งความจำเป็นในการใช้อำนาจเงินส่วนตัวและสร้างฐานะน้อยลงแล้ว

แนวที่ควรเน้นในอนาคต

เท่าที่กล่าวมานี้ เป็นข้อหนึ่งที่อาจนำมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงระบบข้าราชการ ในอนาคตดังที่กล่าวข้างต้น เพราะปกติการปรับปรุงเงินเดือนข้าราชการเป็นเรื่องยากที่จะมิให้กระทบกระเทือนต่อราคาสินค้า และเป็นการยากที่จะกำหนดค่าให้เพิ่มขึ้นเท่าๆ กับการครองชีพได้ และโดยเฉพาะประเทศไทย เป็นประเทศที่ไม่มั่งคั่ง การที่จะให้ข้าราชการทำงานอย่างเต็มภาคภูมิได้ จะต้องให้ข้าราชการครองชีพอยู่ได้โดยไม่เดือดร้อน และทำให้ข้าราชการมีใจในฐานะของเขา ก่อน ซึ่งเมื่อการปรับปรุงเงินเดือน ทำไม่ได้แล้ว แนวทางที่ควรเน้น ในอนาคต น่าจะเป็นเรื่องสวัสดิการ เพราะเมื่อสวัสดิการดีขึ้นแล้ว ก็จะ

ทำให้ความเป็นอยู่ มีความมั่นคงขึ้น การปรับปรุงสมรรถภาพข้าราชการคนอื่น ๆ ก็ย่อมทำได้โดยไม่ยากนัก.

งานสวัสดิการเป็นราชการหรือไม่

ส่วนราชการต่าง ๆ ได้หาทางช่วยเหลือข้าราชการของตนโดยการจัดสวัสดิการ บ้างก็จัดให้มีรถรับส่ง บ้างก็จัดให้มีการจำหน่ายสินค้าที่จำเป็นแก่การครองชีพในราคาถูก บ้างก็หาทางให้ครอบครัวของข้าราชการได้รับความช่วยเหลือเพิ่มขึ้นตามควรแก่โอกาส เมื่อผู้นั้นถึงแก่กรรม ในกรณีนี้ ส่วนราชการดังกล่าว มักจะมอบหมายให้ข้าราชการประจำเป็นผู้ดำเนินงาน กรณีจึงมีปัญหว่า หากข้าราชการดังกล่าวบกพร่องในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเช่นนั้น ผู้บังคับบัญชาจะลงโทษฐานผิดวินัยข้าราชการพลเรือนได้หรือไม่ ซึ่งการวินิจฉัยปัญหานี้ย่อมขึ้นอยู่กับพิจารณาว่า

การปฏิบัติงานเกี่ยวกับสวัสดิการของข้าราชการนั้น เป็นการปฏิบัติราชการหรือไม่ หากถือได้ว่า งานสวัสดิการเป็นราชการแล้ว ผู้บังคับบัญชาก็ย่อมมีอำนาจลงโทษทางวินัยข้าราชการที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านสวัสดิการ และบกพร่องในหน้าที่ดังกล่าวได้

เรื่องนี้ ได้เป็นปัญหาเข้าสู่ที่ประชุมของ ก.พ. เมื่อปีที่แล้ว โดยมีข้อเท็จจริงดังนี้ คือ ข้าราชการผู้หนึ่งถูกลงโทษตัดเงินเดือน ฐานประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ กรณีได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าหน้าที่นำเงินค่าอุปการะศพข้าราชการในจังหวัดหนึ่ง ส่งสำนักงานการฅาปนกิจของกรมทาง อ.ร.จ. (โอนรับจ่าย) ฅนาคารอมสิน โดยต้องทำหนังสือแจ้งการส่งเงินดังกล่าว ระบุหมายเลข อ.ร.จ. ที่ส่งเงิน พร้อมทั้งบัญชีรายชื่อสมาชิกที่ชำระเงินไปให้สำนักงานการ

ฉาปนกิจตามระเบียบว่าด้วยการฉาปนกิจของกรมด้วย ซึ่งข้าราชการผู้นั้นได้นำเงินดังกล่าวส่งสำนักงานฉาปนกิจของกรมโดยทาง อ.ร.จ. ธนาคารออมสิน สาขาจังหวัดนั้นแล้ว แต่มิได้ทำหนังสือแจ้งการส่งเงินระบุมหาเลข อ.ร.จ. ที่ส่งเงิน พร้อมทั้งบัญชีรายชื่อสมาชิกที่ชำระเงินไปยังสำนักงานการฉาปนกิจของกรมตามระเบียบ และทำเรื่องราวสูญหาย เป็นเหตุให้สำนักงานการฉาปนกิจดังกล่าวไม่ทราบเรื่องการส่งเงิน และไม่อาจโอนเงินออกจากบัญชีได้ เพราะไม่มีหลักฐานแจ้งการส่งเงินดังกล่าว

ก.พ. พิจารณาแล้ว ลงมติว่า กิจการของสำนักงานการ

ฉาปนกิจของกรมมีลักษณะเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เฉพาะสมาชิก ไม่มีลักษณะเป็นการบริหารราชการแผ่นดินตามกฎหมาย การที่กรมออกระเบียบจัดตั้งสำนักงาน และกำหนดให้ข้าราชการมีหน้าที่ปฏิบัติงานของสำนักงานการฉาปนกิจดังกล่าวด้วย ทำให้กิจการของสำนักงานการฉาปนกิจเป็นราชการขึ้นได้ไม่ ฉะนั้นตามเรื่องนี้ แม้ข้าราชการผู้นั้นจะปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายบกพร่องผู้บังคับบัญชาก็จะหยิบยกมาลงโทษทางวินัยในความผิดเกี่ยวกับหน้าที่ราชการ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนหาได้ไม่

อย่างไรก็ตาม มติดังกล่าวเป็นเพียงการพิจารณาดังโทษความบกพร่องในการปฏิบัติงานสวัสดิการตามแนวความคิด และระเบียบวิธีการปฏิบัติงานเท่านั้น มิได้หมายความว่างานสวัสดิการ ซึ่งหลักการบริหารงานบุคคลสมัยใหม่ ถือว่าเป็นค่าตอบแทนที่สำคัญประการหนึ่งที่ข้าราชการพลเรือนและลูกจ้างพึงได้รับ จะไม่มีโอกาสได้รับการยอมรับอย่างแท้จริงจากทางราชการแต่อย่างใด ทั้งนี้ เพราะข้าราชการฝ่ายทหารตำรวจได้รับประโยชน์ และบริการอย่างเป็นทางการ และทั่วถึงอยู่แล้ว จึงเชื่อว่า ราชการฝ่ายพลเรือนคงจะได้รับการปรับปรุงอย่างจริงจังในไม่ช้า

มองคนละมุม : คอตมันน์

ควนคุณ โคอ

วิเชียร

เกตุสิงห์

ข้าราชการบางกอก

ผมเป็นข้าราชการบางกอก บ้านเดิมอยู่ทางภาคตะวันออก ขณะนี้เป็นข้าราชการชั้นจัตวาอันดับ ๒ เงินเดือน ๘๓๐ บาท เพิ่งเริ่มทำงานเป็นปีแรก ผมอยากจะเล่าอะไรให้ท่านได้อ่านกันเล่นหรือจะอ่านกันจริงๆ ผมก็ไม่ขัดข้อง เกี่ยวกับชีวิตการทำงานของผมในส่วนราชการ ในกรุงเทพมหานคร (ใครที่คิดว่ามันคงไม่น่าสนใจจะผ่านเลยไปโดยไม่อ่าน ก็ไม่ผิดกติกาแต่อย่างใด)

ตอนที่ผมทราบผลการสอบคัดเลือกใหม่ๆ พอรู้ว่าสอบได้ ผมดีใจจนเนื้อเต้น เพราะทราบว่า ในขณะที่งานทำได้ยากเหลือเกิน ผมเชื่อว่าคนที่มีโอกาสดีอย่างผมนั้นคงมีไม่มากนัก เมื่อเจ้าหน้าที่ให้ผมเลือกที่ทำงาน โดยเสนอให้เห็นว่ามีตำแหน่งที่โหนดบ้าง ผมก็รีบเลือกตำแหน่งที่บรรจุในส่วนกลางทันทีตามที่ผมได้ตั้งใจไว้แต่แรก ผมเป็นคนบ้านนอก ผมจึงอยากอยู่กรุงเทพ ฯ เป็นคนเมืองหลวง ดังนั้น เมื่อผมได้บรรจุที่กรุงเทพ ฯ ผมจึงต้องดีใจเป็นธรรมดา ดีใจจริงๆ ครับ แต่แล้วไม่นานความดีใจของผมก็ค่อยๆ เปลี่ยนเป็นความกลุ้มใจ เสียใจ และเป็นความเสียดายในที่สุด

ที่หมกมุ่นใจ เพราะผมต้องประสบกับ
ปัญหาร้อยแปดที่ผมไม่เคยพบมา และไม่ได้
คิดมาก่อนว่าจะได้พบที่เสียใจ ก็เพราะว่ามา
ได้คิดว่าเราไม่น่าเลือกอยู่กรุงเทพฯ ๑ เลบ และ
ที่เสียตาก็คือเสียตาดำแหน่ง ในต่างจังหวัด
ที่คนอื่นเขาไปอยู่แล้วได้ข่าวว่าสบายกว่าอยู่ใน
กรุงมาก เพื่อให้เห็นว่าปัญหาที่ผมได้พบนั้น
มีอย่างไรบ้างผมจะเล่าให้ฟังครับ

แรกทีเดียวที่ผมมาสอบคัดเลือกเข้าทำ
งานนั้น ผมมากับเพื่อนที่เคยอยู่วัดด้วยกัน
มาก่อน เพื่อนผมคนนั้นก็พาผมมาอยู่วัดด้วย
ผมก็เลยกินนอนอยู่วัดตลอดเวลาที่รอการสอบ
และรอผลการสอบ เข้าชั้นผมก็กระทำความ
เป็นเด็กวัดถือปิ่นโตเดินตามพระท่านออกไป
บิณฑบาต โดยมัทนัาที่รับอาหารที่เขาใส่
บาตรคือคอยถาดอาหารใส่ปิ่นโตนั้นเอง หลัง
จากพระท่านฉันเสร็จ ก็ได้อาศัยข้าวกัน
บาตรของพระท่านนั้นแหละ เป็นอาหารมือเช้า
และกั้มักจะเหลือถึงมอกกลางวันด้วย ส่วนมือ
เย็นนั้นพระท่านไม่ฉัน ผมกับเพื่อนก็มักจะ
ออกไปซื้อข้าวสุกหรือไม่กี่ซื้อของมาทำกินกัน
เอง คิดแล้วรำจายวันหนึ่งๆ ก็ไม่กั้มบาท
ครับ เรียกว่าพอจะอยู่กันไ้ไ้แม้จะคับแคบ
เรื่องที่อยู่ไปหน่อยก็พอทน ที่นพอดอนสอบ
ไ้ไ้จะเข้ารับราชการแล้ว ไ้ไ้จะอาศัยวัดอยู่

ต่อไปก็ดูกระไรอยู่ ผมก็เลยกราบลาพระท่าน
ออกมาอยู่ข้างนอก ก่อนจะออกก็เลยต้องไป
ตระเวนหาบ้านเช่า (เพราะคนอย่างผมคงไม่มี
ปัญญาไปหาซื้อบ้านหรือครับ) ผมตระเวน
อยู่สามวันก็พบความจริงว่าการที่จะหาบ้านเช่า
ราคาถูก ๆ นั้นไม่ใช่ของง่ายเลย ก็เห็นมี
ที่พอจะอยู่ไ้ไ้ก็คือที่เขาทำเป็นหอพักนั้นแหละ
ที่ว่าพออยู่ไ้ไ้เพราะเขามีห้องให้อยู่เป็นสัดส่วน
ของตัวเอง ความกว้างก็พอขนาดแมวคนตาย
นั้นแหละครับ คือหมายความว่าถ้าเอาแมว
มาตัวหนึ่งเอาไม้มาอันหนึ่ง แล้วก็พยายามตี
ให้มันตาย มันก็คงตายอยู่ในห้องนั้นแหละ
ครับเพราะมันไม่มีทางวิ่งหนีไปไหนไ้ไ้ เรียก
ง่าย ๆ ว่าค่อนข้างจะแคบ ซึ่งห้องนั้นนอกจาก
จะเป็นห้องนอนแล้วจะอุปโลกให้เป็นห้องนั่ง
เล่น ห้องรับแขก หรือห้องกินข้าวด้วยไ้ไ้
แต่จะให้มันเป็นห้องครัวหรือห้องส้วมนั้นไ้ไ้ไ้
เพราะเจ้าของเขาห้ามเด็ดขาด ที่ห้ามทำครัว
เพราะเขากลัวไฟไหม้ซึ่งถ้าเกิดไหม้ขึ้นมาจริง ๆ
ก็จะเดือดร้อนกันทั้งหอพัก และพาลจะถูก
ลามไปติดบ้านอื่น ๆ แถว ๆ นั้นด้วย ส่วน
ห้องส้วมนั้นเขามีไว้ต่างหากแล้ว ก็ไ้ไ้มีความ
จำเป็นอะไรที่จะใช้ห้องนั้นเป็นห้องส้วมไปด้วย
เพราะนอกจากตัวผมจะอยู่ไ้ไ้ไ้ไ้แล้ว ชาวบ้าน
ที่อยู่ห้องข้างเคียงก็คงจะอยู่ไ้ไ้ไ้ไ้ด้วยเช่นกัน
เหตุผลอีกอย่างหนึ่งที่ผมว่าพออยู่ไ้ไ้ไ้ก็ไ้ไ้ไ้ไ้

คิดว่าค่าเช่าเดือนละ ๑๕๐ บาท ให้นอนอย่างเดียว แต่จะนั่งหรือเอนหลังหรือจะหกคะเมนตีลังกาอย่างไรก็คงจะไม่มีใครว่า ถ้าเผื่อว่าไม่เป็นที่รบกวนชาวบ้านเขา ที่ผมว่าให้นอนอย่างเดียวนั้นหมายถึงว่าเขาไม่เสียงข้าว ไม่ซกเสื่อผ้าให้ อ้อ แต่ดูเหมือนค่าเช่าไฟก็ไม่ต้องเสีย เพราะไฟก็มีให้ดวงเดียว ความสว่างขนาด ๖๐ แรงเทียน ซึ่งก็นับว่าสว่างพอ ไฟดวงนี้ใช้ประโยชน์ได้สารพัดอย่าง จะอ่านหนังสือ เขียนหนังสือหรือทำอะไรก็ต้องอาศัยไฟดวงนี้แหละ แต่จะทำอะไรที่ไม่ต้องอาศัยไฟดวงนี้เขาก็ไม่ว่า ถ้าหากว่าเป็นกิจที่กระทำคนเดียวไม่รบกวนผู้อื่น แต่ถ้าจะทำกิจอย่างอื่นโดยจะพาใครมาด้วยนั้น เจ้าของเขาห้ามเด็ดขาด แกบอกว่า “ท่านเป็นหอพัก ไม่ใช่โรงแรม” ซึ่งผมก็เห็นด้วยว่าถูกต้อง มันเป็นหอพัก ไม่ใช่โรงแรมจริง ๆ

ตกลงผมก็มีรายจ่ายประจำเดือนละ ๑๕๐ บาท วันหนึ่งผมแจ้งความประสงค์ขอเช่าอยู่ ๑ ห้องพร้อมกับอุปกรณ์บางชนิด ที่ติดมากับห้องหรือที่อยู่ในห้องนั้น อันได้แก่เตียงสปริงเก่า ๆ

พร้อมฟูกขาด ๆ ซึ่งเมื่อลองนอนดูแล้วจะดังออดแอด ๆ ตอนพลิกตัว นอกจากนั้นก็มิได้เขียนหนังสือหาโยกตัว หนังสือถ้าเขียนแรง ๆ เช่นเขียนตัดพ้อคนรักที่ตจากไปด้วยอารมณ์แค้นขง ผมเข้าใจว่าคงจะกลอนไปมาที่เดียว เอาละครับบรรยายมากไปก็จะกลายเป็นเรื่องนิยายไปเสีย ไม่ตรงกับจุดประสงค์ของผมที่ได้ตั้งใจไว้ว่าจะเขียนถึงความยุ่งยากในการดำรงชีวิตอยู่ในนครหลวง หรือที่ได้เปลี่ยนมาเป็นกรุงเทพมหานครอะไรนั้น ซึ่งผมจะเริ่มละครับ

เริ่มตั้งแต่เช้ามืด ประมาณสี่ทุ่ม ผมก็ตงตนแล้ว ตงตนตั้งแต่โก โห่เช่นนั้นก็ เพราะว่าที่หอพักนั้นสมาชิกเช่าอยู่มาก แต่มหอนาห้องส้วมไว้บริการน้อยมาก ประมาณ ๑ ต่อ ๑๕ ได้กระมัง ท่านก็คิดดูก็แล้วกันว่าห้องส้วมห้องหนึ่งต้องรับบริการถึง ๑๕ คน

ให้ผลด้วยกันใช้ ถ้าใครเงินเข้าก็คงคอยคิวกันแย่งมีทางเล้งทางเคียวก็ถือ รับต้นมาใช้บริการ (ตัวเอง) เสียตั้งแต่ตอนที่ชาวบ้านเขายังไม่ค่อยจะคืนกัน เพราะผมเองก็ไม่ค่อยชอบที่จะให้ใครมารบกวนสมาธิในขณะที่ผมกำลังใช้บริการอยู่ในห้องส้วม เช่นกำลังนั่งผ่อนอยู่เพลิน ๆ ก็มีเสียงแหบ ๆ แต่คงพอได้ยินว่า "เร็ว ๆ หน่อยครับ ผมจะถ่ายอุจจาระแล้ว" อะไรทำนองนั้นผมไม่ชอบเลย ที่นี่ย่อเสร็จกิจทางห้องน้ำห้องส้วมผมก็จะรับขึ้นมายังห้องแต่งตัวของผม (ก็คือห้องที่ผมนอนนั่นแหละ ผมอยากจะเรียกให้มันโก้ ๆ หน่อย) จัดการแต่งตัวอย่างข้าราชการในกรุงทั้งหลาย คือกางเกงขาขาวสัอะไรก็ได้ให้สุภาพหน่อย เสื้อสัอะไรก็ได้ไม่ควรมีลวดลาย มันจะกลายเป็นจิกโก้ไปและเนคไทอีกหนึ่งเส้น รองเท้าถุงเท้าอย่างละหนึ่งคู่ ก็ดูเหมือนจะครบเครื่องแบบ อ้อ ผมอยากจะขออภัยหน่อยว่าผมเป็นข้าราชการที่ค่อนข้างจะประหยัคสัักหน่อย คงจะรู้ได้จากเครื่องแต่งกายของผม ดังนั้น กางเกงผมเลือกตัดจากร้านที่เป็คกิจการใหม่ที่มีกัจะลดพิเศษ เสือก็เช่นเดียวกัน บางทีถ้ามีเวลาผมก็ไปหาซื้อแหว ๆ โบบี้ ราคาถูกมาก ใส่แล้วก็ไม่อ่อกว่าราคาถูก เนคไทผมก็พยายาม

ไปซื้อแหว ๆ สนามหลวง เขาบอกว่าเส้นละ ๔๐ บาท ผมก็ต่อเช็คเหลือ ๑๕ บาท ต่อกันไปต่อกันมาผมก็ได้มาในราคา ๒๐ บาท รองเท้าผมชอบไปหาซื้อแหว ๆ หลังกระทรวงกลาโหม แลวนั้นผมสามารถซื้อรองเท้าคู่ละ ๓๐ บาท แล้วมาหลอกเพื่อนว่าซื้อมาจากห้างสรรพสินค้าราคา ๑๒๐ บาทได้อย่างสบาย ดังนั้นเป็นต้น

เมื่อแต่งตัวเสร็จก็หันซ้ายที่ขวาที่มองดูหุ่นตัวเองในกระจกบานค่อนข้างใหญ่ที่ผมสัทราบมาว่า คนที่เช่าอยู่คนก่อนแกทั้งไว้ให้ (ขอบคุณครับไม่ว่าคุณจะเป็นใครก็ตาม) พอเห็นว่าเรียบร้อยดีก็ออกจากห้องปีคประคูลองตบกระเป๋าคูว่าลัมเอาสตาจค์ติดตัวไปบ้างหรือเปล่า เมื่อแน่ใจว่าในกระเป๋ามีสตาจค์แนกัถันกัญแจ เดินออกจากหอพักมุ่งไปยังร้านขายข้าวแกงที่ปากซอยทันที พอถึงร้านข้าวแกงก็เล้งเข้าไปนั่งโต๊ะทางด้านในของร้าน พลาจ้งข้าวราดแกงด้วยเสียงอันแหว่เบาเพราะกลัวสาว ๆ แลวนั้นจะได้ยิน พร้อมกับสั่งน้ำแข็งเปล่า ๑ แก้ว ตอนนั้นผมก็ต้องจ่าย ๒ บาทกับอีกหนึ่งสลััง พอถึงตอนนั้นท่านอาจะค้ำหนัผมว่าอาวค้ำประหยัค แต่ทำไมไม่ไปกินข้าว

แก่งที่ร้านของกรมประชาสงเคราะห์ที่เขาขย
จานละ ๑ บาท ผมก็ขอแถมว่าเรื่องนั้นผมได้
คิดฉันทแล้วถ้าผมจะ ไปกินข้าวราดแกง
จานละ ๑ บาท ผมต้องขอรดเม็ดไปอีก ๕๐
สตางค์ ผมก็เลยคิดว่าอย่าไปดีกว่า คิดแล้ว
ไม่คุ้มกัน ดีไม่ดีไปทำงานไม่ทันเอาอีกด้วย
พอเสร็จเรื่องอาหารเช้า ก็ถึงตอนผจญภัยละ
ครับ (ถ้าเป็นภาพยนตร์ก็เรียกว่ากำลังจะถึง
ตอนสนุกแล้ว)

วันแรกที่ผมไปทำงาน ตอนเช้าผมก็เดิน
ไปที่บ้านรอมเมต์ ผมให้สงสัยว่าวันนี้เขาจะไป
เที่ยวที่ไหนกันหนอ แหม มายืนรอรอดกันเป็น
กลุ่มใหญ่ มีทั้งเด็กหญิงเด็กชาย บ้างหัว
กระเป๋า บ้างสะพายถุงผ้าอยู่ข้างหลังมีเชือก
อ้อมมาผูกทางด้านหน้าแล้วดูทะมัดทะแมงดี คน
โต ๆ เป็นผู้ใหญ่ก็มีไม่น้อย ที่แต่งตัวก็กว่า
ผมก็แะ ผมลองนับดูเห็นจะราว ๆ ๓๐ คน
คงจะได้ ที่เหมือนกันอย่างหนึ่งก็คือทุกคน
เหลียวไปมองทางด้านขวามือกันทั้งนั้น บางคน
ถึงชะโงกออกไปดูที่เคียว เอ๊ะ คูไปคูมาไม่ใช่
จะไปเที่ยวเสียแล้ว คนคอยรดเม็ดนั่นเอง
พอรดเม็ดมาจอดก็มักจะกรูแย่งกันขึ้นไป คน
ลงไม่ค่อยมี กันแล้วก็กินแล้ว ผมนับดูพบว่า
รดเม็ดผ่านไปทั่ว ๗ กัน ผมยังขึ้นไม่ได้
หรืออีกคนหนึ่งยังไม่ได้ขึ้น เพราะยังไม่กล้า

แย่งกับเขา ก็เลยต้องร้องเพลงรอเบา ๆ ใน
ลำคอ พลังปล่อยอารมณ์ให้ล่องลอยไปตาม
ยถากรรม

ผมชักปวดหัวที่ต้องเกิดมาเป็นคน ต้อง
ทำงานเพื่อหาเงิน เพื่อนำเงินไปซื้ออาหาร
เพื่อนำอาหารมากิน เพื่อให้มีชีวิตรอด จะได้
ไม่หิวและมีแรงทำงาน เพื่อจะได้เงินมาซื้อ
อาหารกิน..... ต่อเนื่องกันไปไม่มีที่สิ้นสุด
(แต่ถ้าสิ้นสุดเมื่อไรก็แสดงว่าม้วยไปแล้ว) ผม
ปวดหัวที่จะต้องตื่นแต่เช้า ต้องรีบเก็บที่นอน
หมอนมุ้ง รีบแปรงฟัน อาบน้ำ ฯลฯ และ
ที่ปวดหัวมากที่สุดก็ตอนจะขึ้นรดเม็ดนั่นแหละ
ครับ โดยเฉพาะการที่จะต้องไปแย่งกับเด็ก
นักเรียนนั้น ผมรู้สึกหะอิดหะอมมาก ขกตัว
อย่างเช่นผมขึ้นคอยรดเม็ดอยู่ที่บ้านปากซอย
บ้านผมและบ้านใคร ๆ อีกหลายคน พร้อม
กับเด็กนักเรียนและคนอื่นๆ อีกกลุ่มหนึ่งหรือ
หลายกลุ่มก็ตาม แล้วรดเม็ดก็มาจอด เด็ก
และผู้ใหญ่ทั้งหลายเหล่านั้นก็แย่งกันขึ้นไปบน
รถจนรถคันนั้นแน่น เหลือที่พอจะโหนไปได้
อีกสักหนึ่งคนพอดี แต่เพื่อความปลอดภัยที่ยังขึ้น
ไม่ได้หรือยังไม่ได้ขึ้นอยู่อีกสองคน คือผม
กับเด็กนักเรียนอีกคนหนึ่ง

ทีนี้ถ้าผมฉวยโอกาสที่เป็นผู้ใหญ่กว่าขึ้นไปโนนรตเมล์เสียเอง เด็กคนที่รออยู่ก็จะไม่ได้ขึ้น ซึ่งอาจจะเป็นผลให้แกต้องไปโรงเรียนสาย อาจถูกครูดุ หรืออาจโดนทำโทษก็ได้ แต่ถ้าผมกระทำตัวเป็นสุภาพบุรุษ ซึ่งซักจะหาได้ยากเต็มทีในสมัยนี้ ไม่ขอมขึ้น เด็กคนนั้นแกก็จะต้องขึ้นไปโนนแทน ก็อาจจะไม่ปลอดภัยสำหรับเด็กคนนั้น เช่นอาจเกิดอุบัติเหตุตกลงมาแข่งขาหัก ผมมีเป็นตัวคันเหตุ หรือ คือ แทนที่คนขาหักจะเป็นผมเสียเอง กลับเป็นเด็กคนนั้น นี่แหละผมถึงได้ว่าปวดหัวนัก

ถ้าสมมุติว่าผมยอมเสียสละ ขึ้นไปโนนรตเมล์เสียเองจริง ๆ (อันที่จริงไม่จริงนะครับ เพราะผมสมมุติเอา) ผมก็ต้องพญากับการห้อยโนนไปตลอดหรือเกือบตลอดทาง เมื่อเวลารตเมล์จอด ผมก็ต้องคอยลงมายืนที่หน้าถนนก่อน เพื่อให้คนลงได้สะดวก เพราะถ้าผมไม่ลงมาก่อน คนที่จะลงก็ลงไม่ได้ เด็กกระเป๋าประจำรถก็ตะโกนว่า “ลงเร็ว ๆ ชีลรับ” คนที่จะลงก็อาจตอบว่า “ก็จะลงได้ ยังไงเล่า (โว้อ) คนมันแน่น” เด็กกระเป๋าเมื่อรู้ปัญหาแล้วก็อาจจะตะโกนต่อไปว่า “คุณคนที่โนนอยู่ที่นั่นใครจะลงไปก่อนชีลรับ” สรุปแล้วยังไง ๆ ผมก็ต้องลงไปก่อนอยู่ดี ทีนี้สมมุติ

ต่อไปว่า ผมลงไปยืนข้างล่างแล้วก็มีคนลงตามมาหนึ่งคน สองคน หรือสามคนก็แล้วแต่ แล้วก็เผื่อคนที่ต้องการจะขึ้นไปใหม่มีจำนวนสองคน สามคน หรือสี่คนก็ตาม ซึ่งเป็นจำนวนมากกว่าคนที่ลงหนึ่งคนเสมอ ให้อั้วางที่ผมเคยใช้สิทธิโนนอยู่ก็หมดไป ผมก็ไม่มีที่จะโนนทั้ง ๆ ที่ได้จ่ายค่าโดยสารไปแล้วถึงห้าสิบสตางค์ ถ้าคิดจะเกาะเอวของคนทีโนนไป ผมว่าเรื่องมันก็จะไปจบที่โรงพักแน่ ๆ ไม่ว่าคนที่ผมเกาะเอวจะเป็นหญิงหรือชายก็ตาม ผมเห็นจะต้องรอรตเมล์คันหลัง หรือคันต่อไปหรือคันต่อมาที่สุดแล้วแต่ใครจะเรียกว่าอย่างไร ซึ่งผมอาจจะไม่มีโอกาสขึ้นไปแทนคนลงอย่างที่สองคน สามคน หรือสี่คนที่ขึ้นไปแทนผมในรถคันก่อนนั้น ผมจะต้องรอไปจนกระทั่งพบรถคันที่ว่าง ซึ่งคงจะต้องมีเข้าสักคันหนึ่งจนได้ แต่อาจมาเมื่อเวลาเก้าโมงเช้า อันเป็นเวลาทีใคร ๆ เขาไปโรงเรียนหรือไปทำงานกันหมดแล้ว ผมก็จะได้ชื่อว่าไปทำงานสายและถูกหัวหน้าท่านคุณเอา ดีไม่ดีถ้าเป็นอย่างนั้นหลาย ๆ คน ผมก็คงไม่ได้เล่นเงินเดือนก็อาจจะเป็นไปได้ (โควต้าขังมันอยู่ด้วย)

นี่แหละครับสาเหตุแห่งความกตัญญูอย่างหนึ่งของผม แต่ความกตัญญูอันนี้เป็นชั่วระยะเวลาที่ต้องโดยสารรตเมล์ตอนเช้าจะ ไปทำงาน

กับตอนเลิกงานจะกลับบ้านเท่านั้น พอทนได้
ครับ แต่ไอ้ความกลุ้มอกอย่างหนึ่งมันชักรับ
มันแย่น้อย ก็เรื่องค่าครองชีพนี่ล่ะครับ ผม
จะเล่าให้ฟังว่าชีวิตข้าราชการ ในกรุงอย่างผม
จะต้องใช้จ่ายอะไรบ้าง ก็เดือนหนึ่งผมต้อง
จ่ายค่าเช่าห้องนอน (ค่าหอพัก) ๑๕๐ บาท
อาหารมื้อเช้าของผมขนาดประหยัดก็ ๒ บาท
คือข้าวราดแกงที่ร้านปากซอย ๑ จาน (แทน
ที่ผมจะไปกินที่ร้านของกรมประชาสัมพันธ์
ดังเหตุผลที่ผมบอกไว้แล้ว) ส่วนข้าวกลางวัน
ผมไปซื้อกินที่ทำงานของผม ซึ่งขายใน
ราคาปกติคือข้าวแกงจานละ ๒ บาทอีกนั้น
แหละ แต่มื้อกลางวันผมต้องขอ ๒ จาน
จะได้มีแรงทำงานต่อ จนกว่าจะเลิกและมีแรง
ไปสู้กับการขึ้นรถเมล์อีกด้วย แถมด้วยน้ำ
แข็งเปล่าอีกหนึ่งแก้ว เพราะตอนกลางวันมัน
ค่อนข้างจะร้อนหน่อย เป็นอันว่าค่าอาหาร
กลางวันของผมก็ตก ๔ บาทกับอีกหนึ่งสลึง
ส่วนมือนั้นนั่นเป็นมือนักที่สุดผมต้งบไว้
มือนะ ๕.๒๕ บาท เมื่อรวมค่าอาหารทั้งวัน
ก็เป็น ๑๑ บาทห้าสิบสตางค์ เดือนหนึ่งก็ตก
ประมาณ ๓๔๐-๓๕๐ บาทเข้าไปแล้ว ส่วน
ค่ารถเมล์นั้นวันละ ๒ บาท เพราะผมต้องนั่ง
รถเมล์สองต่อ คือเสียว่าวันหยุดผมก็ขึ้นรถเมล์
ด้วย ก็ถึงแม้ว่าจะไม่ไปทำงานก็อาจจะไป

เที่ยวสนามหลวงหรือไม่ก็ไปเที่ยวดู โปรแกร
มภาพยนตร์ เดือนหนึ่งค่ารถเมล์ก็ตกราว ๖๐
บาท ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่นค่าผงซักฟอกสำหรับ
ซักผ้า ค่าสบู่ ยาสีฟัน และของใช้ที่
จำเป็นอื่น ๆ ราวเดือนละ ๕๐ บาท ค่าความ
บันเทิงเช่นดูหนังสักเดือนละครั้ง (ถ้าอยู่กรุง
เทพฯ แล้วไม่ดูหนังเสียเลยก็ชยตายนะซี
ครับ) รวมทั้งค่าอะไร ๆ พิเศษอีกนิดหน่อย
ก็เสียว่าเดือนละ ๓๐ บาทก็แล้วกัน เอาแค่
นี้ก่อนครับ รวมทั้งเม็ดเงินประมาณ ๖๖๐
บาทเข้าไปแล้ว นี่ยังไม่คิดค่าเครื่องแต่งตัว
เช่น เสื้อกางเกง เนคไท รองเท้า รองเท้า
นาน ๆ ก็ต้องซื้อกันทีหนึ่ง แล้วก็ยังมีค่า
อะไรต่อมิอะไรที่นึกไม่ถึงอีกเยอะ เอาเป็นว่า
เงินเดือนที่ได้เมื่อหัก โบนัสหัก แล้วเหลือไม่
เกิน ๘๐๐ บาทนั้น แทบจะชักหน้าไม่ถึง
หลังเอาที่เฉยๆ ผมเลยไม่อยากจะจรรยาไนต่อ
ไปละครับ ยิ่งคิดก็ยิ่งจะกลุ้มมากขึ้นเปล่า ๆ
นี่แหละครับ ส่วนหนึ่งของชีวิตข้าราชการ
บางกอก (ชั้นผู้น้อย) อยู่ได้อย่างไม่
สบายนักสำหรับผู้มีเงินเดือนขนาดผม แล้ว
ท่านลองคิดดูซิครับว่าสำหรับผู้ที่ได้รับเงิน
เดือน ๕๐๐ กว่าบาทนั้นจะยิ่งลำบากขนาดไหน
(คิดดูเอาเองก็แล้วกันครับ)

แล้วคุณยังอยากที่จะได้รับการบรรจุ ในกรุงเทพ
พระมหานครนี้หรือ

ปัญหา: เบบบบภารการพลเรือน

ควบคุมโดย เสริมสุข โกวิทวานิช
นิติกรเอก สำนักงาน ก.พ.

คอมสมาชิกเลขที่ ๑๑๔๓/๒๕๑๔

ตาม ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๕๔ ได้แก้ไขปรับปรุง
เงินเดือนข้าราชการพลเรือนใหม่ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๘๕
ตอนที่ ๑๕๐ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๔ ไปแล้วนั้น ผมสงสัยเรื่องขึ้นเงินเดือน
มาก เพราะการที่กำหนดเงินเดือนขั้นสูงสุดของชั้นจัตวาและชั้นตรีไว้เท่ากัน
คือ ๒,๓๕๐ บาทนั้น ทำให้เพื่อนข้าราชการสงสัยกันไปหลายแห่งหลายมุม จึง
ขอเรียนถามดังนี้ คือ

๑. เงินเดือนขั้นสูงสุดของข้าราชการชั้นจัตวานั้น ข้าราชการชั้น
จัตวามีสิทธิเลื่อนได้จนถึง ๒,๓๕๐ บาททุกคนใช่ไหมครับ หรือมีกรณีพิเศษ
อย่างไรจึงจะเลื่อนได้ถึงอัตรา

๒. ทราบจากข้าราชการสังกัดกรมโยธาธิการว่า ผู้ที่มีสิทธิเลื่อน
เงินเดือนถึง ๒,๓๕๐ บาทได้นั้น คือผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ซึ่งใช้
เวลาศึกษาต่อจาก ม.ศ. ๓ หรือ ม. ๖ เดิม อีกไม่น้อยกว่า ๓ ปีเท่านั้น จริง
ไหมครับ

๓. สำหรับผู้ที่ไม่ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพตามข้อ ๒ ซึ่งมีพื้น
ความรู้ไม่เกิน ม. ๖ เดิม หรือ ม.ศ. ๓ จะเลื่อนเงินเดือนได้แก่ อันดับ ๔
ขึ้น ๑,๘๐๐ บาท ตามบัญชีหมายเลข ๑ เท่านั้น จริงหรือไม่ การกำหนดเช่นนั้น
จะกระทำโดยคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง หรือออกเป็นกฎ ก.พ.

ตอบ เรื่องนี้ผู้ตอบปัญหาเพิ่งได้รับหนังสือราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ ๑๕๐ เมื่อใกล้จะจัดพิมพ์วารสารฉบับนี้ จึงยังไม่สามารถตอบปัญหาในแง่มุมต่าง ๆ ที่คุณถามได้ ประกอบกับประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าวยังมีหลักการ และรายละเอียดอื่น ๆ อีกมาก ซึ่งควรจะชี้แจงให้ทราบโดยทั่วกัน จึงขอเลื่อนทำความเข้าใจในปัญหาดัง ๆ รวมไปถึงไว้ในฉบับหน้า อย่างไรก็ตามในฉบับนี้ได้นำประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๕๔ พร้อมทั้งคำอธิบายพอสังเขปลงไว้แล้ว

ตอบสมาชิกบางองค์

ถาม ตำแหน่งเลขานุการกรมในกรมหนึ่งว่าง หากจะแต่งตั้งผู้อำนวยการกองในกรมเดียวกันนั้นให้รักษาการในตำแหน่งที่ว่างตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ผู้บังคับบัญชาผู้ใดจะมีอำนาจสั่งแต่งตั้ง รัฐมนตรีเจ้าสังกัด เพราะผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้รักษาการเป็นผู้ว่าการกอง หรืออธิบดีของกรมนั้น เพราะตำแหน่งที่ว่างลงนั้นเป็นตำแหน่งที่เทียบเท่าตำแหน่งหัวหน้ากอง

ตอบ ในขณะที่ตอบปัญหานี้ และเท่าที่ทราบยังไม่มมีค.ก.พ. เป็นบรรทัดฐาน แต่ในเรื่องนี้ มีความเห็นเป็น ๒ ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเห็นว่า การที่จะทราบว่าผู้บังคับบัญชาผู้ใด เป็นผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งให้รักษาการตามมาตรา ๒๕ นั้น ให้พิจารณาคำแหน่งของผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้รักษาการ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ได้ดูตัวบุคคลเป็นหลัก ทั้งนี้เพราะมาตรา ๒๕ บัญญัติไว้ว่า “.....ถ้าตำแหน่งข้าราชการพลเรือนว่างลง และยังมีได้แต่งตั้งผู้ใดให้ดำรงตำแหน่งนั้น....ให้ผู้บังคับบัญชาดังต่อไปนี้มีอำนาจสั่งให้ ข้าราชการ ที่เห็นสมควรรักษาการในตำแหน่งนั้นชั่วคราวได้

(๑) รัฐมนตรีเจ้าสังกัด สำหรับข้าราชการพลเรือนตั้งแต่ตำแหน่งปลัด

กระทรวง หรือตำแหน่งที่เทียบเท่าลงมา

(๒) ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรืออธิบดีผู้บังคับบัญชาแล้วแต่กรณี สำหรับข้าราชการพลเรือนตั้งแต่ตำแหน่งหัวหน้ากอง หรือตำแหน่งที่เทียบเท่าลงมา

ฯลฯ

ฝ่ายหนึ่งเห็นว่า สำหรับกรณีตามปัญหา รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งผู้อำนวยการกองให้รักษาการในตำแหน่งเลขานุการกรมทั่ววง
ลง

อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่า ผู้บังคับบัญชาระดับใดจะมีอำนาจแต่งตั้งให้
รัฐมนตรีนั้น ควรพิจารณาจากระดับของตำแหน่งที่จะแต่งตั้งให้รักษาการ
กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ควรดูตำแหน่งเป็นหลัก โดยมีเหตุผลดังนี้

๑. ตำแหน่งเท่าใดทำให้เกิดอำนาจหน้าที่ เห็นได้จากความใน
วรรคท้ายของมาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ผู้รักษาการในตำแหน่งตามความใน
มาตรานี้ ให้มีอำนาจหน้าที่ตามตำแหน่งหรือตำแหน่ง.....” ส่วนตัวบุคคล
นั้น จะเป็นข้าราชการประเภทใดก็ได้ และจะสังกัดอยู่ในกรมหรือกระทรวงเดียว
หรือไม่ก็ตาม ซึ่งเรื่องนี้จะเห็นได้จากความเป็นมาของมาตรา ๒๕ แห่งพระ
ราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ การแต่งตั้งให้รักษาการ
ในตำแหน่งได้มีกำหนด ไว้เป็นครั้งแรก ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพล
เรือน พ.ศ. ๒๔๗๖ ซึ่งมาตรา ๑๕ บัญญัติว่า “ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
หรือหัวหน้าส่วนราชการ แล้วแต่กรณีมีอำนาจตั้ง ข้าราชการประจำ ผู้ที่เห็นสมควร
ให้รักษาการในตำแหน่งทั่ววงนั้นชั่วคราว”

แต่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗เปลี่ยน
มาใช้คำว่า ข้าราชการพลเรือน สืบต่อมาได้มีการแก้ไขกฎหมายให้กลับมาใช้
คำว่า “ข้าราชการประจำ” ตามเดิม เมื่อทางราชการต้องการจะแต่งตั้งข้าราชการ
ทหารให้รักษาการในตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจ กฎหมายว่าด้วยระเบียบ
ข้าราชการพลเรือนฉบับต่อมาหวนกลับมาใช้คำว่า “ข้าราชการพลเรือน” และ

ในที่สุดพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนี้ เปลี่ยนมาใช้คำว่า ข้าราชการ

๒. ผู้บังคับบัญชาระดับใดจะมีอำนาจแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่ง กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนเคยกำหนดให้พิจารณาจากตำแหน่งที่ว่างลง กล่าวคือ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๕๒ บัญญัติไว้ว่า “ถ้าตำแหน่งข้าราชการพลเรือนว่างลง และจะแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนให้ดำรงตำแหน่งทันทีที่มีได้ หรือผู้ดำรงตำแหน่งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นครั้งคราว ให้ปลัดกระทรวง หรืออธิบดี ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณี สั่งข้าราชการพลเรือน ผู้ที่เห็นสมควรให้รักษาการในตำแหน่งนั้นชั่วคราวได้ แต่ถ้าตำแหน่งที่ว่างลงนั้น เป็นตำแหน่งอธิบดี หรือปลัดกระทรวง หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้มีอำนาจสั่ง ฯลฯ”

ต่อมา พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ได้เพิ่มจำนวนผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจสั่งแต่งตั้งให้รักษาการ และได้แจ้งระดับตำแหน่งที่จะแต่งตั้งให้รักษาการไว้อย่างละเอียดยิ่งขึ้น แต่หลักการพิจารณาว่าผู้บังคับบัญชาผู้ใดจะมีอำนาจสั่งแต่งตั้งให้รักษาการนั้น น่าจะคงเป็นไปตามเดิม

อย่างไรก็ดี การที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนฉบับปัจจุบัน มีได้ระบุอย่างชัดเจนว่า ให้พิจารณาจากตำแหน่งที่จะแต่งตั้งให้รักษาการ ก็อาจพิจารณาไปอีกทางหนึ่งได้ว่า เป็นเพราะมีความมุ่งหมายให้พิจารณาตัวบุคคลที่ผู้บังคับบัญชาจะสั่งแต่งตั้งให้รักษาการ แม้กรณีจะเป็นเช่นนั้น ก็จะมีปัญหาต่อไปอีกว่า หากกรมมีความประสงค์จะแต่งตั้งนายทหารเรือ ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บังคับการเรือปราบเรือดำน้ำให้รักษาการในตำแหน่งหัวหน้ากอง ในกรมนั้น จะทราบได้อย่างไรว่ารัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรืออธิบดี เป็นผู้ที่มีอำนาจ

สั่งแต่งตั้ง เพราะมาตรา ๒๘ มิได้กำหนดให้มีการเทียบตำแหน่งข้าราชการ (ทหาร) ที่จะแต่งตั้งให้รักษาการ กรณีจึงน่าจะเห็นได้แล้วว่า กฎหมายมีเจตนารมณ์ให้คำนึงถึงตำแหน่งที่จะแต่งตั้งให้รักษาการ

๓. หากพิจารณาเทียบเคียงกรณีผู้บังคับบัญชา ผู้มีอำนาจแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่งตามมาตรา ๒๘ กับกรณีผู้บังคับบัญชา ผู้มีอำนาจแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๑ ซึ่งใช้อธิบายคำคล้ายคลึงกันแล้ว ก็จะเห็นได้ชัดยิ่งขึ้นว่า กฎหมายให้คำนึงถึงตำแหน่งเป็นหลัก หาใช่ตัวบุคคลที่จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งไม่ เพราะหากพิจารณาจากตัวบุคคล อธิบดีผู้บังคับบัญชาก็น่าจะมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นโท ให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองตามมาตรา ๖๕ ได้ ซึ่งกรณีน่าจะขัดกับมาตรา ๖๖ ซึ่งบัญญัติให้อธิบดีมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่หัวหน้าแผนกหรือเทียบเท่าลงมา

โดยสรุปฝ่ายหลังเห็นว่า สำหรับกรณีตามปัญหา อธิบดีมีอำนาจแต่งตั้งให้ผู้ช่วยราชการกองรักษาการในตำแหน่งเลขานุการกรมที่ว่างลง

อย่างไรก็ดี เรื่องนี้ยังไม่มีข้อยุติทราบว่า ก.พ. กำลังจะพิจารณาวินิจฉัยประเด็นที่คู่กรณี หรือ หาก ก.พ. พิจารณามีมติเป็นประการใด ก็จะได้นำลงวารสารข้าราชการในโอกาสแรกทำได้

ลงนามในกิจวัตรคนดรรชนี

๑. นาย ก. ถูกลดโทษลดขั้นเงินเดือน ๒ ขั้น จากอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวา อันดับ ๓ ขั้น ๘๕๐ บาท ลงให้ได้รับเงินเดือนในอัตราขั้น ๗๘๐ บาท เป็นการลดทั้งขั้นเงินเดือนและอันดับเงินเดือนด้วย ซึ่งไม่มีระบุไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนแต่อย่างใด การลดโทษลดขั้นเงินเดือน ซึ่งกลายเป็นสิ่ง “ลดอันดับเงินเดือน” ด้วยนั้น จะเป็นการถูกต้องเพียงใดหรือไม่

ตอบ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ มาตรา ๑๑ วรรคท้ายบัญญัติไว้ว่า “ในกรณีที่จะต้องลงโทษลดขั้นเงินเดือน หากโทษที่ได้รับนั้น ต้องลดเกินกว่าขั้นต่ำของอันดับหรือของชั้น ก็ให้ลดขั้นในอันดับต่ำหรือชั้นต่ำลงไป แล้วแต่กรณีได้” ฉะนั้น การลงโทษลดขั้นเงินเดือน ๒ ขั้น จากชั้นจัตวาอันดับ ๓ ขั้น ๘๕๐ บาท ลงเป็นอันดับ ๒ ขั้น ๗๕๐ บาท จึงกระทำได้

ถาม ๒. ขั้นเงินเดือน ๗๕๐ บาท เป็นขั้นเงินเดือนของชั้นจัตวาอันดับ ๒ หากผู้บังคับบัญชาจะเลื่อนเงินเดือนให้ในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๕ จากชั้น ๗๕๐ บาท ให้ได้รับในชั้น ๘๕๐ บาท (อันดับ ๓) จะได้หรือไม่ (นาย ก. ถูกลงโทษในเดือนพฤษภาคม ๒๕๑๕)

ตอบ สำหรับการเลื่อนเงินเดือน ซึ่งเป็นการเปลี่ยนอันดับด้วยนั้น หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร. ๑๐๐๔/ว.๖ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๐๗ ข้อ ๖ กำหนดไว้ว่า “ตำแหน่งที่แต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวาและชั้นตรี เมื่อกระทรวงทบวงกรมใด มีเงินงบประมาณภายในวงเงินที่ได้รับอนุมัติที่จะนำมากำหนดอัตราเงินเดือนให้เป็นอันดับสูงขึ้นได้ และข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวา และชั้นตรีผู้ครองอัตราเงินเดือนในตำแหน่งนั้น ๆ อยู่ในหลักเกณฑ์ที่ผู้บังคับบัญชาจะส่งเลื่อนเงินเดือนได้เองตามกฎหมาย ก.พ. และตามระเบียบที่ ก.พ. วางไว้ ก็ให้กำหนดอัตราเงินเดือนเป็นอันดับสูงขึ้นได้โดยไม่ต้องเสนอให้ ก.พ. พิจารณาตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗” ฉะนั้นโดยปกติ ผู้บังคับบัญชาจะส่งเลื่อนเงินเดือนจากชั้นจัตวา อันดับ ๒ ขั้น ๗๕๐ บาท เป็นอันดับ ๓ ขั้น ๘๕๐ บาท ได้ แต่สำหรับกรณีตามปัญหา นาย ก. ถูกลงโทษลดขั้นเงินเดือนเมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๑๕ จึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่ผู้บังคับบัญชาจะเลื่อนเงินเดือนให้ในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๕ เพราะ กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๕ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ว่าด้วยการเลื่อนอันดับเงินเดือนและการ

เดือนเงินเดือน ข้อ ๔ (๘) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ว่า ข้าราชการผู้ซึ่งจะได้เงินเดือนนั้น ในรอบปีแล้วมา (คือระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๑๔ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๑๕ สำหรับกรณีทหาร) ต้องไม่ถูกลงโทษทางวินัย เว้นแต่โทษภาคทัณฑ์

ถาม ๓. ในระหว่างที่ นาย ก. ถูกสอบสวนมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๘ นาย ก. ได้ปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยดีตลอดมา ผู้บังคับบัญชาได้ขอเงินเดือนให้ทุกปี และทางกรมก็ได้ส่งเงินเดือนให้แล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๒ เป็นต้นมา (ตามบัญชีจ่ายเงินเดือนของข้าราชการ) ในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ เงินเดือนเป็น ๘๐๐ บาท ปี ๒๕๑๓ เป็น ๘๕๐ บาท และในปี ๒๕๑๔ เงินเดือนเป็น ๑,๐๐๐ บาท แต่ยังไม่ให้ได้รับเงินเดือนที่ครบถ้วนแล้วจริง เพียงแต่ให้อักษร "ก" ไว้ในช่องหมายเหตุเท่านั้น เมื่อเงินเดือนเดือนขึ้นถึง ๑,๐๐๐ บาทแล้วเช่นนี้ การส่งลงโทษลดเงินเดือน นาย ก. ก็ควรจะลดจาก ๑,๐๐๐ บาท ลงมาให้ได้รับ ขึ้น ๘๐๐ บาท หรืออย่างไร

ตอบ เกี่ยวกับเรื่องนี้ กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๘ (พ.ศ. ๒๕๐๔) กำหนดไว้ในข้อ ๕ ว่า "ผู้ซึ่งอยู่ในหลักเกณฑ์สมควรได้เงินเดือน ถ้าผู้นั้นอยู่ในระหว่างถูกสอบสวนว่ากระทำความผิดวินัย หรือถูกฟ้องในคดีอาญาก่อนมีคำสั่งให้เงินเดือน ให้รอการจ่ายเงินเดือนไว้ก่อน แต่ถ้ามการสอบสวนพิจารณาเสร็จแล้วในปีใด ผู้นั้นไม่ถูกลงโทษทางวินัย หรือไม่ถูกศาลพิพากษาให้จำคุก หรือไม่มีมลทินหรือมัวหมอง ก็ให้ส่งเงินเดือนในปีนั้นได้

แต่ถ้าในระหว่างที่รอการจ่ายเงินเดือนนั้น ทางราชการได้กั้นเงินสำหรับเงินเดือนไว้ให้ ถ้าการสอบสวนพิจารณาเสร็จแล้ว ผู้นั้นไม่ถูกลงโทษทางวินัย หรือไม่ถูกศาลพิพากษาให้จำคุก หรือไม่มีมลทินหรือมัวหมอง ก็ให้นำเงินนั้นมาจ่ายเงินเดือนในปีที่จะส่งได้ การจ่ายเงินเดือนให้เท่ากับเงินที่กั้นไว้ให้ ถ้าไม่เกินบะหน่งขั้น ไม่ถือว่าเป็นการลดเงินเดือนเป็น

กรณีพิเศษ....” สำหรับกรณีตามปัญหาของคุณนั้น เมื่อปรากฏว่านาย ก. อยู่
 ในระหว่างถูกสอบสวน ก็ยังจ่ายเงินเดือนให้ไม่ได้ ผู้ตอบปัญหานี้เข้าใจว่า
 ทางกรมยังไม่ได้ส่งเงินเดือนให้ เพียงแต่ตั้งบัญชีถ้อยกันเงินสำหรับ
 เงินเดือนแต่ละปีไว้ให้ในระหว่างรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาเท่านั้น แต่
 เมื่อสอบสวนพิจารณาเสร็จแล้วปรากฏว่า ผู้นั้นถูกลงโทษลดเงินเดือน
 เงินที่กัไว้ก็นำมาจ่ายเงินเดือนไม่ได้ นาย ก. ยังคงเป็นข้าราชการพลเรือน
 ชั้นจัตวา ชั้น ๘๕๐ บาทอยู่ ฉะนั้น การลงโทษลดเงินเดือน ๒ ชั้น ก็
 ต้องลดจาก ๘๕๐ บาท ลงมาเป็น ๗๘๐ บาท

ปัญหาคลัง ฯ

ตอบสมาชิกเลขที่ ๑๑๑๒/๒๕๑๔

ตาม ผมมีข้อข้องใจเกี่ยวกับวิธีการขอเบิกเงินช่วยเหลือบุตร ตาม
 ระเบียบว่าด้วยเงินช่วยเหลือบุตรข้าราชการ และลูกจ้างประจำ พ.ศ. ๒๕๑๕
 ผมเป็นเจ้าหน้าที่ทำการเบิกจ่ายเมื่อมีข้อสงสัย จึงเรียนถามมาเพื่อขอทราบวิธี
 ปฏิบัติที่ถูกต้อง คือ

นาย ก. เป็นข้าราชการครู สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ค.
 และนาง ข. ภรรยาเป็นข้าราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ
 พลเรือน อยู่จังหวัด ง. นาง ข. ภรรยาได้ยื่นคำขอใช้สิทธิเบิกเงินช่วยเหลือบุตร
 แต่เพียงฝ่ายเดียว โดยอ้างว่าได้แยกกันอยู่กับสามี เพราะทำงานอยู่คนละจังหวัด
 และบุตรอยู่ในความปกครองของตน ทั้ง ๆ ที่ตามหลักฐานที่นำมาแสดงปรากฏ
 ว่า นาย ก. สามี และนาง ข. ภรรยา มิได้หย่าขาดจากกัน สำนาคทะเบียน
 บ้านก็แสดงว่า สามีและภรรยาคู่นี้มีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัด ง. ซึ่งเป็นที่อยู่ของ
 ภรรยา โดยสามีมิได้แจ้งย้ายภูมิลำเนาไปอยู่จังหวัดที่ตนรับราชการอยู่

ดังนั้น จึงใคร่ขอทราบว่าการที่นาง ข. ภรรยาได้ยื่นคำขอใช้สิทธิขอเบิกเงินบุตรแต่เพียงฝ่ายเดียว จะได้หรือไม่ ในเมื่อยังไม่หย่าขาดจากกันทั้งโดยนิติบัญญัติและพฤตินัย และสำเนาทะเบียนบ้านก็แสดงว่า สามีกภรรยาผู้นี้มีภูมิลำเนาอยู่ด้วยกันที่จังหวัด ง. ถ้าภรรยาจะใช้สิทธิขอเบิกเงินช่วยเหลือบุตรจะได้หรือไม่ ถ้าได้ จะขัดกับข้อ ๕ และข้อ ๖ แห่งระเบียบว่าด้วยเงินช่วยเหลือบุตรข้าราชการ และลูกจ้างประจำ พ.ศ. ๒๕๑๕ หรือไม่ ถ้าไม่ได้เพราะเหตุใด

ตอบ ตามข้อ ๑๐ ของระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการเกี่ยวกับการศึกษาบุตร พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้กำหนดให้คู่สมรสที่มีรายได้สูงเป็นผู้มีสิทธิเบิก แต่ถ้ามีรายได้เท่ากัน ให้สามีเป็นผู้เบิก ถ้าคู่สมรสหย่าขาดจากกันหรือแยกกันอยู่ โดยยังไม่ได้ดำเนินการหย่าตามกฎหมาย ให้คู่สมรสฝ่ายที่ปกครองบุตรมีสิทธิได้รับการช่วยเหลือตามระเบียบนี้ ตามจำนวนบุตรที่อยู่ในอำนาจปกครองของตน

การแยกกันอยู่ตามปัญหาของคุณ เป็นการแยกกันอยู่เพราะทำงานคนละจังหวัด มิใช่เป็นการแยกกันอยู่ในลักษณะคล้ายการหย่าตามข้อ ๑๐ ฉะนั้นกรณีของคุณจึงยังต้องให้คู่สมรสฝ่ายที่มีรายได้สูง เป็นผู้มีสิทธิเบิก

จดหมายเลขที่ ๑๐๔๒/๒๕๑๔

ตาม ผมเป็นข้าราชการชั้นโท กรมเจ้าสังกัดสั่งให้ไปปฏิบัติงานก่อสร้างมีสิทธิเบิกเบี้ยเลี้ยงตลอดงานก่อสร้างตามคำสั่งกรมที่แนบ และได้ทำความตกลงกับกระทรวงการคลังแล้ว โดยเบิกจากหน่วยงานที่ผมไปประจำอยู่ทางคลังจังหวัด ส่วนเงินเดือนเบิกทางกรมบัญชีกลาง มอบให้บุตรภรรยาโดยมอบฉันทะไว้ตลอดปี เพราะสะดวกและรวดเร็วกว่า และได้ไม่ต้องเสียค่าส่ง

บัดนี้ กระทรวงการคลังได้มีหนังสือที่ กค. ๐๕๐๒/ว. ๘๒๘ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๑๕ ให้ข้าราชการของกรมเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

ไปราชการจากสำนักที่เบิกเงินเดือนตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๕ เป็นต้นไป ผม
เพิ่งทราบเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ ทางหน่วยงานที่ผมไปปฏิบัติงานอยู่
เบิกเบี้ยเลี้ยงประจำเดือนตุลาคม ๒๕๑๕ ให้ผม โดยอ้างว่าขัดกับคำสั่งกระทรวง
การคลังดังกล่าว เว้นแต่ผมจะได้โอนอัตราเงินเดือนที่เคยเบิกจ่ายจากกรมบัญชี
กลาง ไปฝากเบิกทางคลังจังหวัด แต่ผมจะทำอย่างไร ในเมื่อเงินเดือนเดือน
ตุลาคม ๒๕๑๕ ผมได้รับไปเรียบร้อยแล้วทางกรุงเทพมหานครจากกรมบัญชีกลาง ใน
กรณีเช่นนี้ พอจะมีทางแก้ไขได้ประการใดบ้าง หรือว่าหนังสือกระทรวงการคลัง
ไม่เกี่ยวกับกรณีของผม ผมสงสัยระเบียบนี้ เพราะเคยเบิกจ่ายมาได้ตลอด

ตอบ เพื่อเป็นการปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลัง คุณจะต้องยื่นขอ
เบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการทางสำนักเบิกเงินเดือนทางส่วนกลาง ซึ่ง
ทางส่วนกลางจะต้องดำเนินการเบิกให้ แม้จะรับเงินเดือนเดือนตุลาคม ๒๕๑๕
ไปแล้ว ก็ไม่เป็นเหตุขัดข้องอะไร ยังยื่นขอเบิกภายหลังได้ครับ

คณ. คุณประภาส รัตนกรวัฒน์

ถาม ตามระเบียบการช่วยเหลือบุตรข้าราชการและการรักษาพยาบาล ได้
ระบุให้รวมถึงบุตรบุญธรรม หมายความว่า ผู้ที่รับบุตรบุญธรรม ถึงแม้จะ
ได้จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายแล้วก็ตาม ก็ไม่มีสิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือ
ตามระเบียบดังกล่าว ซึ่งในกรณีเช่นว่านี้ ในเมื่อผู้ที่รับบุตรบุญธรรมไม่มีสิทธิ
ที่จะได้รับการช่วยเหลือ ผู้เป็นบิดามารดาอันแท้จริง และบุตรที่ยกให้เป็นบุตร
บุญธรรมของบุคคลอื่นไปแล้ว เกิดจากบิดามารดาที่ได้จดทะเบียนสมรสถูกต้อง
ตามกฎหมายมาแล้ว จะมีสิทธิได้รับการช่วยเหลือตามระเบียบดังกล่าวหรือไม่

ตอบ ระเบียบเกี่ยวกับการช่วยเหลือข้าราชการในปัจจุบัน บุตรบุญธรรม
และผู้รับบุตรบุญธรรม (พ่อแม่บุญธรรม) จะไม่มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือตาม
ระเบียบนี้เลย แต่การยกบุตรให้เป็นบุตรบุญธรรมของผู้คนั้น ไม่ทำให้บุตร
บุญธรรมนั้นสูญเสียสิทธิและหน้าที่ในครอบครัวที่ได้กำเนิดมา ฉะนั้น ถ้าบิดามารดา
โดยกำเนิดเป็นข้าราชการก็มีสิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือครับ

กฎหมายและระเบียบใหม่

ประกาศของคณะปฏิวัติ

ฉบับที่ ๓๕๘

โดยที่คณะปฏิวัติพิจารณาเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน เพื่อให้ข้าราชการได้รับเงินเดือนมีจำนวนใกล้เคียงกับค่าครองชีพ มีจำนวนขั้นน้อยลงและเป็นธรรม หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน บัญชีหมายเลข ๑ ท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๑๐ และให้ใช้บัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน บัญชีหมายเลข ๑ ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้แทน

ข้อ ๒ นับตั้งแต่วันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับจนถึง วันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ ให้ข้าราชการพลเรือนนอกจากข้าราชการการเมืองได้รับเงินเดือนตามบัญชีหมายเลข ๑ ท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๑ ซึ่งแก้ไข

เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๑๐

ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นต้นไป ให้ข้าราชการพลเรือน นอกจากข้าราชการการเมืองได้รับเงินเดือนตามบัญชีหมายเลข ๒ ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ และในปีต่อๆ ไปให้คณะกรรมการกำหนดอัตราเงินเดือนเป็นรายปีทุกๆ ปี ตามกำลังเงินงบประมาณแผ่นดินจนกว่าจะเข้าขั้นอันคืบ และขึ้น ตามบัญชีหมายเลข ๑ ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

การปรับอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนนอกจากข้าราชการการเมืองให้เข้าขั้นอันคืบ และขึ้น ตามบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน บัญชีหมายเลข ๒ ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ให้เป็นไปตามบัญชีหมายเลข ๓ ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ และให้คณะกรรมการกำหนดการปรับอัตราเงินเดือนทุกๆ ปีที่มีการกำหนดอัตราเงินเดือนใหม่

ข้อ ๓ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาบรรจุบุคคลซึ่งเคยรับราชการ และออกจากราชการ ไปก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติ

ฉบับนี้ใช้บังคับข้าราชการ ให้ปรับเงินเดือน
ที่ผู้นั้นได้รับอยู่ก่อนออกจากราชการ ตาม
บัญชีที่ประกาศ และ ใช้บังคับอยู่ในวันที่กลับ
เข้ารับราชการ ถ้าเงินเดือนที่จะปรับนั้นเป็น
เงินเดือนของข้าราชการการเมืองให้ปรับโดย
ถือเสมือนว่าเงินเดือนนั้นเป็นเงินเดือนข้าราชการ
พลเรือนสามัญ

ในกรณีที่ผู้เข้ารับราชการเป็นผู้ซึ่งออก
จากราชการก่อนมีการปรับอัตราเงินเดือน
ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
(ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๒ หรือพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.
๒๕๑๐ ให้ปรับเงินเดือนที่ผู้นั้นได้รับอยู่ก่อน
ออกจากราชการตามพระราชบัญญัตินั้น ๆ เสีย
ก่อน แล้วจึงปรับเงินเดือนตามความใน
วรรคหนึ่ง

ในกรณีที่มีการปรับเงินเดือนของผู้ที่กลับ
เข้ารับราชการตามความในวรรคหนึ่งและวรรค
สองแล้ว ยังปรากฏว่าผู้เข้ารับราชการได้รับ
เงินเดือนไม่ถึงขั้นต่ำของชั้น ตามบัญชีหมายเลข ๑
ท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
พลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ให้ ก.พ. เป็น
ผู้พิจารณาว่าผู้นั้นสมควรจะได้รับการบรรจุใน

ชั้น อันดับ และชั้นใด ทั้งนี้ ก.พ. จะกำหนด
ให้ได้รับเงินเดือนในชั้นที่ต่ำกว่าขั้นต่ำของชั้น
เป็นกรณีเฉพาะรายก็ได้

ข้อ ๔ ภายใต้บังคับข้อ ๒ บรรดาอัตรา
เงินเดือนที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกา กฏ
ก.พ. และระเบียบซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจ
กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนและ
ยังใช้บังคับอยู่ ให้แก้ไขให้เข้าชั้น อันดับ และ
ชั้นตามบัญชีหมายเลข ๒ หรือตามที่คณะ
รัฐมนตรีได้กำหนดตามความในข้อ ๒

ข้อ ๕ ให้แก้คำว่า “หนึ่งพันสามร้อย
บาท” ในวรรคสองของมาตรา ๕๗ แห่งพระ
ราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.
๒๔๘๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.
๒๕๑๐ เป็น “อันดับ ๔ ขั้นสูงสุด”

ข้อ ๖ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้
ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธ-
ศักราช ๒๕๑๕

จอมพล ถ. กิตติขจร
หัวหน้าคณะปฏิวัติ

บัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน

บัญชีหมายเลข ๑

ข้าราชการพลเรือนสามัญ ข้าราชการพลเรือนรัฐพาณิชย์

ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ ข้าราชการครู

และข้าราชการประจำทางพิเศษ

ขั้น	อันดับ	ขั้น
จัตวา	๑	๖๐๐ - ๖๕๐ - ๗๐๐ - ๗๕๐ บาท
	๒	๘๐๐ - ๘๕๐ - ๙๐๐ - ๑๐๐๐ บาท
	๓	๑๑๐๐ - ๑๒๐๐ - ๑๓๐๐ - ๑๔๐๐ บาท
	๔	๑๕๐๐ - ๑๖๐๐ - ๑๗๐๐ - ๑๘๐๐ บาท
	๕	๑๙๐๐ - ๒๐๕๐ - ๒๒๐๐ - ๒๓๕๐ บาท
ตรี	๑	๑๐๐๐ - ๑๑๐๐ - ๑๒๐๐ - ๑๓๐๐ - ๑๔๐๐ บาท
	๒	๑๕๐๐ - ๑๖๐๐ - ๑๗๐๐ - ๑๘๐๐ บาท
	๓	๑๙๐๐ - ๒๐๕๐ - ๒๒๐๐ - ๒๓๕๐ บาท
โท	๑	๑๔๐๐ - ๑๕๐๐ - ๒๐๕๐ - ๒๒๐๐ - ๒๓๕๐ บาท
	๒	๒๔๐๐ - ๒๖๕๐ - ๒๘๐๐ - ๒๙๕๐ บาท
	๓	๓๑๐๐ - ๓๓๐๐ - ๓๕๐๐ - ๓๗๐๐ บาท
เอก	๑	๓๓๐๐ - ๓๕๐๐ - ๓๗๐๐ - ๓๙๐๐ - ๔๑๐๐ บาท
	๒	๔๓๐๐ - ๔๕๐๐ - ๔๗๐๐ - ๔๙๐๐ บาท
	๓	๕๑๐๐ - ๕๔๐๐ - ๕๗๐๐ - ๖๐๐๐ บาท
พิเศษ	๑	๕๙๐๐ - ๕๙๐๐ - ๕๙๐๐ - ๕๙๐๐ - ๕๙๐๐ บาท
	๒	๖๐๐๐ - ๖๓๐๐ - ๖๖๐๐ - ๗๐๐๐ บาท
	๓	๗๔๐๐ - ๗๘๐๐ - ๘๒๐๐ บาท
	๔	๘๖๐๐ บาท

บัญชีอัตราเงินเคียนชำระการพลเรือน

บัญชีหมายเลข ๒

ชำระการพลเรือนสามัญ ชำระการพลเรือนรัฐพาณิชย์
ชำระการพลเรือนในพระองค์ ชำระการการครู
และชำระการประจำทางประเทศพิเศษ

ชั้น	อันดับ	ชั้น
จัตวา	๑	๖๐๐ - ๖๓๐ - ๖๖๐ - ๖๙๐ บาท
	๒	๗๒๐ - ๗๕๐ - ๗๘๐ - ๘๑๐ บาท
	๓	๘๔๐ - ๙๐๐ - ๙๖๐ - ๑๐๒๐ บาท
	๔	๑๒๒๐ - ๑๓๒๐ - ๑๓๘๐ - ๑๔๔๐ บาท
	๕	๑๕๔๐ - ๑๖๔๐ - ๑๗๔๐ - ๑๘๔๐ บาท
ตรี	๑	๘๘๐ - ๙๔๐ - ๑๐๐๐ - ๑๐๖๐ - ๑๑๒๐ บาท
	๒	๑๒๒๐ - ๑๓๒๐ - ๑๓๘๐ - ๑๔๔๐ บาท
	๓	๑๕๔๐ - ๑๖๔๐ - ๑๗๔๐ - ๑๘๔๐ บาท
โท	๑	๑๔๔๐ - ๑๕๔๐ - ๑๖๔๐ - ๑๗๔๐ - ๑๘๔๐ บาท
	๒	๒๑๔๐ - ๒๒๔๐ - ๒๓๔๐ - ๒๔๔๐ บาท
	๓	๒๗๔๐ - ๒๘๔๐ - ๓๑๔๐ - ๓๓๐๐ บาท
เอก	๑	๒๘๔๐ - ๓๑๔๐ - ๓๓๐๐ - ๓๕๔๐ - ๓๗๔๐ บาท
	๒	๓๙๐๐ - ๔๑๔๐ - ๔๓๔๐ - ๔๖๐๐ บาท
	๓	๔๘๐๐ - ๕๒๔๐ - ๕๖๐๐ - ๕๘๔๐ บาท
พิเศษ	๑	๕๙๔๐ - ๖๖๐๐ - ๖๘๐๐ - ๗๒๔๐ - ๗๖๐๐ บาท
	๒	๘๔๔๐ - ๖๓๐๐ - ๖๖๐๐ - ๗๐๐๐ บาท
	๓	๗๔๐๐ - ๗๘๐๐ - ๘๒๐๐ บาท
	๔	๘๖๐๐ บาท

บัญชีกำหนดการปรับอัตราเงินเคียนข้าราชการพลเรือน

บัญชีหมายเลข ๓

ข้าราชการพลเรือนสามัญ ข้าราชการพลเรือนรัฐพาณิชย์

ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ ข้าราชการครู

และข้าราชการประจำต่างประเทศพิเศษ

อัตราเงินเคียนข้าราชการพลเรือนตาม พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๑๐			ปรับเข้าขั้น อันกับ และชั้น ตามบัญชี อัตราเงินเคียนข้าราชการพลเรือน บัญชีหมายเลข ๒ หายประกาศ ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๕๔		
ขั้น	อันกับ	ชั้น	ขั้น	อันกับ	ชั้น
จกาว	๑	๕๕๐	จกาว	๑	๖๐๐
	๑	๕๗๐		๑	๖๓๐
	๑	๖๐๐		๑	๖๖๐
	๑	๖๓๐		๑	๖๙๐
	๑	๖๖๐		๒	๗๒๐
	๒	๖๙๐		๒	๗๕๐
	๒	๗๒๐		๒	๗๘๐
	๒	๗๕๐		๒	๘๑๐
	๒	๗๘๐		๒	๘๔๐
	๒	๘๑๐		๒	๘๗๐
	๓	๘๕๐		๓	๙๐๐
	๓	๘๙๐		๓	๙๓๐
	๓	๙๓๐		๓	๙๖๐
	๓	๙,๐๐๐		๓	๙,๐๖๐
	๓	๙,๐๕๐		๓	๙,๑๒๐
	๔	๙,๑๐๐		๓	๙,๑๘๐
	๔	๙,๑๕๐		๔	๙,๒๔๐
	๔	๙,๒๐๐		๔	๙,๓๐๐
	๔	๙,๒๕๐		๔	๙,๓๖๐
	๔	๙,๓๐๐		๔	๙,๔๒๐

ชั้น	อันดับ	ชั้น	ชั้น	อันดับ	ชั้น
		๑, ๕๐๐		๕	๑, ๕๕๐
		๑, ๕๕๐		๕	๑, ๕๘๐
		๑, ๖๐๐		๕	๑, ๖๕๐
		๑, ๗๐๐		๕	๑, ๘๕๐
		๑, ๘๐๐		๕	๑, ๘๘๐
		๑, ๙๐๐		๕	๑, ๙๕๐
ทวี	๑	๘๕๐	ทวี	๑	๘๘๐
	๑	๙๐๐		๑	๙๕๐
	๑	๙๕๐		๑	๑, ๐๐๐
	๑	๑, ๐๐๐		๑	๑, ๐๖๐
	๑	๑, ๐๕๐		๑	๑, ๑๖๐
	๒	๑, ๑๐๐		๑	๑, ๑๖๐
	๒	๑, ๑๕๐		๒	๑, ๒๒๐
	๒	๑, ๒๐๐		๒	๑, ๒๒๐
	๒	๑, ๒๕๐		๒	๑, ๒๒๐
	๒	๑, ๓๐๐		๒	๑, ๓๘๐
	๓	๑, ๔๐๐		๒	๑, ๔๘๐
	๓	๑, ๕๐๐		๓	๑, ๕๕๐
	๓	๑, ๖๐๐		๓	๑, ๖๕๐
	๓	๑, ๗๐๐		๓	๑, ๘๕๐
	๓	๑, ๘๐๐		๓	๑, ๘๘๐
	๓	๑, ๙๐๐		๓	๑, ๙๕๐
โท	๑	๑, ๓๐๐	โท	๑	๑, ๔๕๐
	๑	๑, ๔๐๐		๑	๑, ๕๕๐
	๑	๑, ๕๐๐		๑	๑, ๕๘๐
	๑	๑, ๖๐๐		๑	๑, ๖๕๐
	๑	๑, ๗๐๐		๑	๑, ๘๕๐
	๒	๑, ๘๐๐		๑	๑, ๘๘๐
	๒	๑, ๙๐๐		๑	๑, ๙๕๐
	๒	๒, ๐๐๐		๒	๒, ๑๕๐

ឆ្នាំ	ឆ្នាំ	ឆ្នាំ	ឆ្នាំ	ឆ្នាំ	ឆ្នាំ
	២	២, ១៤០		២	២, ២៤០
	២	២, ៣០០		២	២, ៣៤០
	៣	២, ៤៤០		២	២, ៤៤០
	៣	២, ៦០០		៣	២, ៧៤០
	៣	២, ៧៤០		៣	២, ៨៤០
	៣	២, ៩០០		៣	២, ៩៤០
	៣	៣, ០៤០		៣	៣, ១៤០
	៣	៣, ២០០		៣	៣, ៣០០
ខែ	១	២, ៧៤០	ខែ	១	២, ៨៤០
	១	២, ៩០០		១	២, ៩៤០
	១	៣, ០៤០		១	៣, ១៤០
	១	៣, ២០០		១	៣, ៣០០
	១	៣, ៣៤០		១	៣, ៤៤០
	២	៣, ៤០០		១	៣, ៥៤០
	២	៣, ៦៤០		១	៣, ៧៤០
	២	៣, ៨០០		២	៣, ៩០០
	២	៣, ៩៤០		២	៤, ១៤០
	២	៤, ១០០		២	៤, ៣៤០
	៣	៤, ២៤០		២	៤, ៥៤០
	៣	៤, ៤០០		២	៤, ៧៤០
	៣	៤, ៦០០		២	៤, ៩៤០
	៣	៤, ៨០០		៣	៥, ១៤០
	៣	៤, ១០០		៣	៥, ៣៤០
	៣	៤, ២០០		៣	៥, ៥៤០
	៣	៤, ៣០០		៣	៥, ៧៤០
ពិសេស	១	៤, ៤៤០	ពិសេស	១	៤, ៩៤០
	១	៤, ៥០០		១	៥, ១៤០
	១	៤, ៦០០		១	៥, ៣៤០
	១	៤, ៨០០		១	៥, ៥៤០
	១	៤, ១០០		១	៥, ៧៤០

ชั้น	อันดับ	ชั้น	ชั้น	อันดับ	ชั้น
	๑	๕, ๒๐๐		๑	๕, ๒๕๐
	๒	๕, ๕๐๐		๑	๕, ๕๖๐
	๒	๕, ๗๐๐		๒	๕, ๘๕๐
	๒	๖, ๐๐๐		๒	๖, ๓๐๐
	๒	๖, ๓๐๐		๒	๖, ๓๐๐
	๒	๖, ๖๐๐		๒	๖, ๖๐๐
	๓	๗, ๐๐๐		๒	๗, ๐๐๐
	๓	๗, ๕๐๐		๓	๗, ๕๐๐
	๓	๗, ๘๐๐		๓	๗, ๘๐๐
	๓	๘, ๒๐๐		๓	๘, ๒๐๐
	๔	๘, ๖๐๐		๔	๘, ๖๐๐

หมายเหตุ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๘๕ ตอนที่ ๑๕๐
ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕

กฎหมายใหม่ในเดือนนี้

ในที่สุด ประกาศของคณะปฏิวัติว่าด้วยการปรับปรุงอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนที่เราออกกันอย่างใจหายใจคว่ำมาเป็นเวลานานก็ได้มาปรากฏโฉมต่อท่านผู้อ่านในวารสารข้าราชการฉบับนี้แล้ว กองบรรณาธิการวารสารข้าราชการ ได้ไปขอรับต้นฉบับจากแผนกรากิจงานเบกษา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม สกนั ทันที่ที่โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรีส่งมาให้แผนกรากิจฯฯ ทั้งนี้ เพื่อให้ท่านผู้อ่านของเรา โดยเฉพาะผู้ซึ่งพำนักอยู่ในต่างจังหวัด ได้มีโอกาสพิจารณาอัตราเงินเดือนใหม่โดยเร็วที่สุด

บางท่านอาจจะสงสัยว่า ในการปรับปรุงอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนครั้งนี้ ทำไมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๕๔ จึงกำหนดให้ ข้าราชการ ได้เงินเพิ่มไม่เท่ากัน บางคนจะได้เพียง ๓๐ บาท แต่ผู้ที่ได้เพิ่มมากที่สุดจะได้ถึง ๓๐๐ บาท เรื่องนี้ หากพิจารณาตามถ้อยแถลงของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพิจารณาปรับปรุงอัตราเงินเดือน

ข้าราชการที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ พอจะกล่าวได้ว่า การปรับปรุงครั้งนี้เป็นการเพิ่มเงินเดือนข้าราชการให้เหมาะสมแก่ค่าครองชีพ (ซึ่งคำปรารภในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าวนี้ ก็บ่งอยู่แล้วว่า เพื่อให้ข้าราชการได้รับเงินเดือนมีจำนวนใกล้เคียงกับค่าครองชีพ) ทางราชการมีความประสงค์เพียง กำหนดให้ เงินเดือน ของ ข้าราชการทหาร ข้าราชการตำรวจ และข้าราชการพลเรือนอื่นๆ มีจำนวนเท่ากัน เพราะเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ เงินเดือนข้าราชการทหารตั้งแต่ยศสิบตรี (ซึ่งเทียบได้กับข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวา) ถึงยศจอมพล มี ๔๕ ขั้น ส่วนเงินเดือนข้าราชการพลเรือนตั้งแต่ชั้นจัตวา ชั้น ๕๔๐ บาท ถึงปลัดกระทรวงมีถึง ๕๔ ขั้น ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๕๔ จึงได้กำหนดเงินเดือน ของ ข้าราชการ ทหาร ข้าราชการตำรวจ และข้าราชการพลเรือนอื่นๆ ให้มีจำนวนชนเท่ากันคือ ๔๕ ขั้น

อย่างไรก็ดี หากจะปรับปรุงอัตราเงินเดือนข้าราชการให้ได้รับตามบัญชีแบบ

เลข ๑ ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๕๔ ในปีงบประมาณ ๒๕๑๖ นี้เลขที่เดียวทางราชการคงจะไม่มีงบประมาณเพียงพอประกาศของคณะปฏิวัติ จึงมอบให้คณะรัฐมนตรีพิจารณากำหนดอัตราเงินเดือนเป็นรายปีทุก ๆ ปี ตามกำลังเงินงบประมาณแผ่นดินจนกว่าจะเข้าชั้น อันดับ และชั้น ตามบัญชีหมายเลข ๑ ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติดังกล่าว

สำหรับผู้ซึ่งเคยรับราชการและออกจากราชการ ไปก่อนวันประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ หากได้รับการบรรจุกลับเข้ารับราชการ ก็จะได้รับการปรับเงินเดือนที่ผู้นั้นได้รับอยู่ก่อนออกจากราชการด้วย เช่น นาย ก. ข้าราชการพลเรือนชั้นตรี อันดับ ๒ ชั้น ๑,๒๐๐ บาท ได้ออกจากราชการไปเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๕ หากได้รับการบรรจุกลับเข้ารับราชการในวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นต้น ข้อ ๓ วรรคแรกของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๕๔ กำหนดให้ปรับเงินเดือนของนาย ก. ตามบัญชีที่ใช้บังคับในวันที่กลับเข้ารับราชการ คือบัญชีหมายเลข ๓ ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ นาย ก. ก็จะได้รับเงินเดือนในอัตราชั้นตรี อันดับ ๒ ชั้น ๑,๓๒๐ บาท

ส่วนผู้ที่ออกจากราชการก่อนมีการปรับอัตราเงินเดือนตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๒ หรือพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๑๐ ประกาศของคณะปฏิวัติ ข้อ ๓ วรรค ๒ ให้ปรับเงินเดือนที่ผู้นั้นได้รับอยู่ก่อนออกจากราชการ ตามพระราชบัญญัตินั้น ๆ เสียก่อน แล้วจึงปรับเงินเดือนตามความในวรรคหนึ่ง เช่น นาย ก. ข้าราชการพลเรือนชั้นโทอันดับ ๒ ชั้น ๒๔๐ บาท ได้ออกจากราชการเมื่อปี ๒๕๐๐ หากนาย ก. ได้รับการบรรจุกลับเข้ารับราชการในวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๑๖ นาย ก. จะได้รับการปรับเงินเดือน ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๒ และ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็น ๑,๕๐๐ บาท และ ๒,๐๐๐ บาท ตามลำดับ และจะได้รับเงินเดือนในอัตราชั้นโทชั้น ๒,๑๔๐ บาท ตามบัญชีหมายเลข ๓ ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๕๔

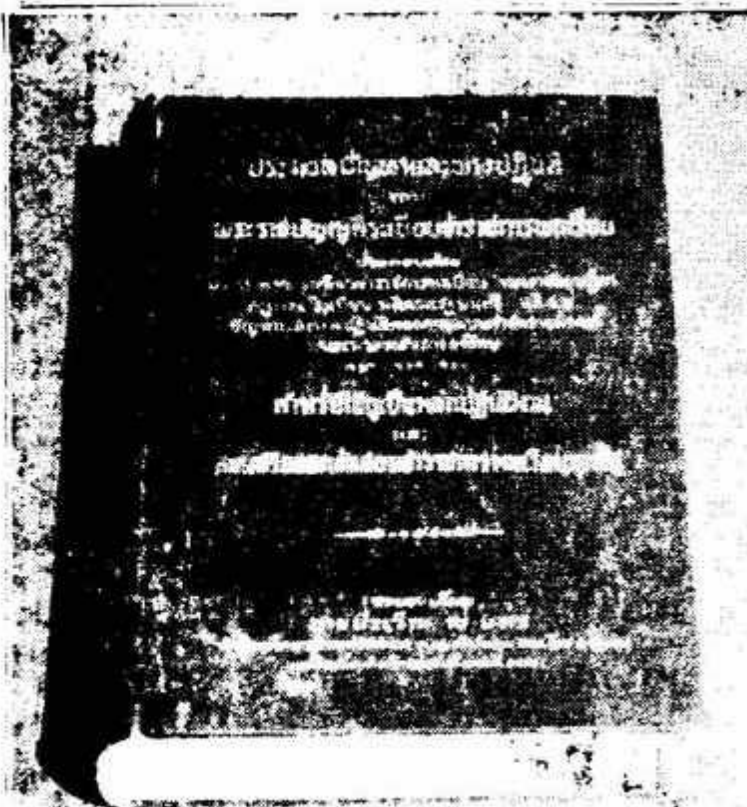
อย่างไรก็ดี ข้อ ๓ วรรคท้ายของประกาศของคณะปฏิเว็ดังกล่าวกำหนดไว้ว่า ในกรณีที่มีการปรับเงินเดือนของผู้ที่กลับเข้ารับราชการตามความในวรรคหนึ่งและวรรคสองแล้วยังปรากฏว่า ผู้เข้ารับราชการได้รับเงิน

เดือนไม่ถึงขั้นต่ำของชั้นตามบัญชีหมายเลข ๑
ท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
พ.ศ. ๒๔๘๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศ
ของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๖๖ ให้ ก.พ. เป็นผู้พิจารณา
ว่าผู้นั้นสมควรจะได้รับการบรรจุในชั้นอันดับ
และขั้นใด ทั้งนี้ ก.พ. จะกำหนดให้ได้รับ
เงินเดือนในชั้นที่ต่ำกว่าขั้นต่ำของชั้นเป็นกรณี
เฉพาะรายก็ได้ เช่น นาย ก. ข้าราชการพลเรือน
ชั้นโท อันดับ ๑ ขั้น ๑,๔๘๐ บาท ได้ออก
จากราชการเมื่อปี ๒๕๐๐ หากนาย ก. ได้รับ
การบรรจุเข้ารับราชการในวันที่ ๑ กรกฎาคม
๒๕๐๖ เงินเดือนที่นาย ก. ได้รับอยู่ก่อน
ออกจากราชการ และได้รับการปรับตามวิ
ธีการดังกล่าวข้างต้นแล้วจะเป็นชั้นโท อันดับ ๑
ขั้น ๑,๕๘๐ บาท ซึ่งต่ำกว่าขั้นต่ำของอัตรา
เงินเดือนชั้นโท (๑,๘๐๐ บาท) ตามบัญชีหมายเลข ๑
ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๕๔ กรณีเช่นนี้
ก.พ. อาจพิจารณากำหนดให้ นาย ก. ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการ
ในอัตราชั้นโท ขั้น ๑,๕๘๐ บาท ก็ได้

นอกจากเรื่องการปรับปรุงอัตราเงินเดือน
ข้าราชการพลเรือนตามวิธีการดังกล่าวข้างต้น
แล้ว ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๕๔
ข้อ ๕ ให้แก้คำว่า “หนึ่งพันสามร้อยบาท”
ในวรรค ๒ ของมาตรา ๕๗ แห่งพระราช-

บัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๑๐
เป็น “อันดับ ๔ ขั้นสูงสุด” ดังนั้น ต่อไปใน
ข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวาที่รับราชการมา
แล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ ปี และดำรง
ตำแหน่งประจำแผนก หรือตำแหน่งที่เทียบ
เท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี ต้องได้รับเงิน
เดือน ๑,๘๐๐ บาท (ตามบัญชีหมายเลข ๑
ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๕๔) มา
แล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปีด้วย ผู้บังคับ
บัญชาผู้มีอำนาจตามกฎหมาย จึงอาจคัด
เลือกให้เลื่อนชั้นเป็นข้าราชการพลเรือนชั้น
ตรี โดยอนุมัติ อ.ก.พ. กรมได้

ในเรื่องการปรับปรุงอัตราเงินเดือนข้าราชการ
พลเรือนครั้งนี้ บางท่านอาจจะเห็น
ว่ายังไม่ได้ส่วนกับราคาสินค้าที่จำเป็นแก่การ
ยังชีพหลายประเภทได้ขึ้นไปจอต้ออันรัยอยู่
ก่อนแล้ว ทางราชการก็คงจะตระหนัก
ในเรื่องนี้ จึงได้หาทางบรรเทาความเดือดร้อน
ของข้าราชการ โดยให้ความช่วยเหลือทาง
ด้านสวัสดิการ ดังรายละเอียดปรากฏใน
วารสารข้าราชการฉบับนี้แล้ว

ขาดตลาดมานาน

พิมพ์ใหม่แล้ว

**“ประมวลปัญหาและทาง
ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน”**

แก้ไขเพิ่มเติมใหม่ที่สุดตามประกาศของคณะปฏิวัติ เรื่องปรับปรุงพระราช
บัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

พ.ศ. ๒๕๑๕

ราคาเล่มละ ๖๐ บาท ค่าส่ง ๗ บาท รวม ๖๗ บาท

พิมพ์จำนวนจำกัด สั่งจองด่วน

ส่งได้ที่ ผู้จัดการสวัสดิการ ก.พ. สำนักงาน ก.พ. นครหลวง ฯ ๖ ธนาณัติ สั่งจ่ายเงิน
ณ ที่ทำการไปรษณีย์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี

สมาคมนักบริหารงานบุคคลแห่งประเทศไทย

เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๑๖ เวลา ๘.๐๐ นาฬิกา พันเอก จินดา ณ สงขลา เลขานุการ ก.พ. ได้เป็นประธานในพิธีเปิดสมาคมนักบริหารงานบุคคลแห่งประเทศไทย ณ สำนักงาน ก.พ. ถนนพิษณุโลก

สมาคมนักบริหารงานบุคคลแห่งประเทศไทย ได้ก่อตั้งขึ้นโดยความเห็นพ้องต้องกันในระหว่างผู้ที่ได้เข้าร่วมประชุมทางวิชาการบริหารงานบุคคล ณ สำนักงาน ก.พ. ว่า การบริหารงานบุคคลเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จและประสิทธิภาพในการบริหารงานทั่วไป ทั้งในราชการและธุรกิจเอกชน ควรจะได้หาทางส่งเสริมให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลได้เป็นไปตามวิธีการที่ทันสมัย เนื่องจากวิทยาการและเทคโนโลยีได้พัฒนาอยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อความก้าวหน้า ความเหมาะสม และความเป็นธรรมโดยการช่วยเหลือร่วมกัน ในอันที่จะแสวงหาและใช้หลักการและวิธีการบริหารงานบุคคลให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน นอกจากนี้การจัดตั้งสมาคมขึ้นจะช่วยพัฒนาและเผยแพร่ความรู้ แนวความคิดและวิทยาการใหม่ ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลแก่สมาชิก ซึ่งเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานทางด้านการบริหารบุคคล ทั้งในส่วนราชการ ธุรกิจเอกชน องค์กรหรือสถาบันใด รวมถึงนักวิชาการด้านนี้ในวงการศึกษาวิจัยอีกด้วย และยังอาจเป็นแหล่งกลางสำหรับสมาชิกในการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์รวมทั้งการหาทางปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ส่งเสริมความสามัคคีและสวัสดิการของสมาชิก ตลอดจนดำเนินการใด ๆ ที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

สมาคมได้รับอนุญาตให้จัดตั้งขึ้นเป็นทางการแล้วเมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๑๕ โดยใช้ชื่อว่า "สมาคมนักบริหารงานบุคคลแห่งประเทศไทย" ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า "The Personnel Administrators Association of Thailand" มีชื่อย่อภาษาไทยว่า "ส.บ.ท." และภาษาอังกฤษว่า "PAAT" สำนักงานของสมาคมตั้งอยู่ที่ชั้น ๓ ของสำนักงาน ก.พ.

กรรมการของสมาคมประจำปี ๒๕๑๖-๒๕๑๘

๑. ดร. ธนู แสงศักดิ์	เป็น	นายก
๒. นายสมิท เกษะศิริ	..	อุปนายก
๓. ดร. อาทิตย์ อุไรรัตน์	..	เลขาธิการ
๔. นายกระเจ็น สิงห์เสนี	..	นายทะเบียน
๕. นางสุขุมล จารุจินดา	..	เหรัญญิก
๖. นายถวิล โตนวล	..	ปลัด
๗. นายกำจัด กัพานิช	..	ประชาสัมพันธ์
๘. นายไธยาร ไกรฤกษ์	..	บรรณกร
๙. ดร. กันตัง ศรีจันทร์พันธ์	..	กรรมการฝ่ายวิชาการ
๑๐. นายอุดม เดเทศคุณ	..	กรรมการฝ่ายสวัสดิการ
๑๑. นายสมภพ จันทระประภา	..	กรรมการฝ่ายบันเทิง
๑๒. นายชเนนทร์ นาคะสุวรรณ	..	กรรมการฝ่ายกีฬา
๑๓. พ.ต.ต. สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์	..	กรรมการฝ่ายพัฒนา
๑๔. นายปัญญา เดชพล	..	กรรมการกลาง
๑๕. พ.ต.ต. เจริญ ชำรงวินิจัย	..	กรรมการกลาง

ย้บงค้บส้มาคณน้กบรหการ งานบคคลน้กประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๕

ทวคท ๑ ช้ล เรอ้รณนทายและส้ถานทค้ง

ช้ล ๑ ส้มาคณน้ช้ล “ส้มาคณน้กบรหการ
งานบคคลน้กประเทศไทย” ช้ลน้กน้ภาษา
อ้กคณว้ “The Personnel Administrators
Association of Thailand” ให้ช้ช้ลช้ล
ภาษาไทยว้ “ส.บ.ท.” และภาษาอ้กคณว้
“PAAT”

ช้ล ๒ เรอ้รณนทายของส้มาคณน้กรูป
เพชร (ส้ขาว) และคาวน้หน้ (ส้ทอ้) บน
พ้นส้แดง น้ช้ลของส้มาคณน้กภาษาไทยและ
ภาษาอ้กคณว้ล้อมรอนน้กรูปวงคกลม

ช้ล ๓ ส้าน้กงานของส้มาคณน้กตั้งอย้ท้
ส้าน้กงานก.พ. ถนนพ้ษณ้โลก อ้เกอ้ค้ส้ต
นครหลวงกรุงเทพธนบรี

ทวคท ๒ ว้ค้ดประส้งค้

ช้ล ๔ ว้ค้ดประส้งค้ของส้มาคณน้กค้งค้
ไปน้

๔.๑ เพอ้ส้งส้รวมให้การป้บ้บ้ค้เก้ว-
ก้บการบรหการงานบคคลได้น้
ไปตามว้ธการท้ท้นส้มย เพอ้

ความก้วหน้ ความน้เหมาะสม
และความเป็นธรรม โดยการ
ช้ว้เหลอ้ร่วมน้กน้ในอันท้จะ
แสวงหา และใช้ล้กการและว้ธ
การบรหการงานบคคลให้เก้ด
ประส้ทธคิภาพในการท้างาน

๔.๒ เพอ้พ้ฒนาและเผยแพร้ความร้
น้แนวความคิดและว้ธการใหม้ๆ
เก้วก้บการบรหการงานบคคลเก้
ส้มาช้ก

- ๔.๓ เพื่อเป็นแหล่งกลางสำหรับสมาชิก ในการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์ รวมทั้งหาทางปรับปรุงแก้ไข เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล
- ๔.๔ เพื่อร่วมมือกับส่วนราชการ หรือ สถาบันอื่น ในอันที่จะพัฒนาการบริหารงานบุคคล
- ๔.๕ เพื่อส่งเสริมความสามัคคี และ สวัสดิการของสมาชิก
- ๔.๖ เพื่อดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่ไม่ ขัดต่อกฎหมายและระเบียบประเพณีอันดีงาม เพื่อสนับสนุนให้ การดำเนินงานของสมาคมบรรลุ ความสำเร็จตามความประสงค์
- ๔.๗ สมาคมนี้ไม่เกี่ยวข้องกับ การเมือง

หมวดที่ ๒ ประเภทของสมาชิก

ข้อ ๕ สมาชิกแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ สมาชิกสามัญ และสมาชิกกิตติมศักดิ์

- ๕.๑ สมาชิกสามัญ ผู้สมัครเป็นสมาชิก สามัญได้ต้องมีคุณสมบัติอย่างน้อย ตามข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้ คือ

- ๕.๑.๑ เป็นผู้ที่ได้รับการศึกษา หรือฝึกอบรมทางด้าน

การบริหารงานบุคคลจาก สถาบันซึ่งคณะกรรมการ บริหารพิจารณาเห็นสมควร

- ๕.๑.๒ เป็นผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบใน การบริหารงานบุคคล ของส่วนราชการ ธุรกิจ เอกชน องค์กร หรือ สถาบัน ซึ่งคณะกรรมการ บริหารพิจารณาเห็น สมควรมาแล้ว ไม่น้อย กว่า ๑ ปี

- ๕.๑.๓ เป็นผู้ทำการสอนหรือวิจัย หรือเคยทำการสอน หรือ วิจัยเกี่ยวกับงานบุคคล ในสถาบันการศึกษาหรือ ส่วนราชการ

- ๕.๒ สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้ทำคุณประโยชน์ให้แก่ สมาคม ซึ่งคณะกรรมการบริหาร มีมติเป็นเอกฉันท์ ให้เข้าเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์

หมวดที่ ๔ การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

- ข้อ ๖ ให้ผู้มีความประสงค์ที่จะสมัคร

เป็นสมาชิกขึ้นใบสมัครตามแบบของสมาคม
คือเลขาธิการ โดยให้สมาชิกของสมาคมรับ-
รอง ๑ คน เว้นแต่การสมัครครั้งแรก และ
ภายใน ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่ทางราชการได้
อนุญาตให้ตั้งสมาคมได้ ไม่ต้องมีผู้รับรอง

ข้อ ๘ ให้เลขาธิการนำใบสมัครพร้อม
ด้วยความคิดเห็นว่า สมควรรับเข้าเป็นสมาชิก
หรือไม่ เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการ
บริหารเพื่อพิจารณา

ข้อ ๙ เมื่อคณะกรรมการบริหารโดย
เสียงข้างมากลงมติรับผู้ใดเข้าเป็นสมาชิก ให้
เลขาธิการแจ้งให้ผู้สมัครทราบ และประกาศ
ชื่อปิดไว้ ณ สำนักงานสมาคมไม่น้อยกว่า ๑๕
วัน เพื่อให้สมาชิกทราบทั่วกัน

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารมี
มติโดยเสียงข้างมาก ไม่รับผู้สมัครคนใดเข้า
เป็นสมาชิก ให้เลขาธิการแจ้งให้ผู้สมัครทราบ
พร้อมทั้งคืนเงินค่าลงทะเบียน และค่าบำรุงแก่
ผู้สมัคร

ข้อ ๑๑ การเป็นสมาชิกสามัญจะสมบูรณ์
ได้ต่อเมื่อผู้สมัครได้ชำระเงินค่าลงทะเบียน
และค่าบำรุงครบถ้วนแล้ว

หมวดที่ ๔ ค่าลงทะเบียนและค่าบำรุง

ข้อ ๑๒ ผู้สมัครเป็นสมาชิกต้องชำระค่า
ลงทะเบียนและค่าบำรุง ดังนี้

ค่าลงทะเบียน จำนวน ๑๐.๐๐ บาท

ค่าบำรุง ปีละ .. ๕๐.๐๐ บาท

ตลอดชีพ .. ๕๐๐.๐๐ บาท

ข้อ ๑๓ ผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกต้อง
ชำระค่าลงทะเบียนและค่าบำรุงในวันที่ขึ้น
ใบสมัคร

ข้อ ๑๔ สมาชิกภาพโดยการลงมติ
ตามข้อ ๘ มีผลในปีใด ให้ถือว่าค่าบำรุงตาม
ข้อ ๑๒ เป็นค่าบำรุงของปีนั้นทั้งจำนวน

ข้อ ๑๕ ให้สมาชิกชำระค่าบำรุงประจำ
ปีภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม
ของทุกปี

หมวดที่ ๖ การสิ้นสุดแห่งสมาชิกภาพ

ข้อ ๑๖ สมาชิกภาพสิ้นสุดลงด้วยเหตุ
ต่าง ๆ ดังนี้

๑๖.๑ ตาย

๑๖.๒ ลาออก

๑๖.๓ ถูกศาลสั่งให้เป็น
บุคคลล้มละลาย

๑๖.๔ เป็นโรคที่สังคมรัง
เกียจ

๑๖.๕ ถูกลบชื่อจากทะเบียน
ในกรณีที่นำความ
เสื่อมเสียชื่อเสียงมาสู่
สมาคม ซึ่งคณะกรรมการ

การบริหารที่เข้าประชุมลงมติ เป็นเอกฉันท์ให้ลบข้อ

- ๑๔.๖ ไม่ชำระค่าบำรุง โดยสมาชิกเพิกเฉยต่อหนังสือเรียกร้องให้ชำระของสมาคมหรือสมาคมไม่มีทางติดต่อกับสมาชิก และคณะกรรมการบริหารได้พิจารณาโดยเสียงข้างมากว่าไม่มีทางเรียกเก็บค่าบำรุงได้

ข้อ ๑๖ ผู้พ้นจากสมาชิกภาพยังต้องรับผิดชอบในค่าบำรุงและหนี้สินต่าง ๆ ต่อสมาคมที่ยังค้างชำระระหว่างเป็นสมาชิกด้วย

หมวดที่ ๗ สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก

ข้อ ๑๗ สมาชิกมีสิทธิดังต่อไปนี้

- ๑๗.๑ มีสิทธิประดับเครื่องหมายของสมาคม
- ๑๗.๒ สมาชิกสามัญเท่านั้น มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งคณะกรรมการบริหาร และ

ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการ

- ๑๗.๓ สมาชิกมีสิทธิที่จะเข้าประชุมใหญ่ เสนอความเห็นหรือซักถามกิจการของสมาคมต่อคณะกรรมการ
- ๑๗.๔ สมาชิกมีสิทธิได้รับบริการบางอย่างตามที่สมาคมจะกำหนดขึ้น

ข้อ ๑๘ หน้าที่ของสมาชิก

- ๑๘.๑ สมาชิกมีหน้าที่ปฏิบัติตามข้อบังคับของสมาคม
- ๑๘.๒ สมาชิกมีหน้าที่ส่งเสริมและร่วมมือในกิจการของสมาคม

หมวดที่ ๘ วิธีบริหารสมาคม

ข้อ ๑๙ ให้มีการประชุมใหญ่สามัญปีละ ๑ ครั้ง ภายใน ๕๐ วัน นับจากวันสิ้นปีปฏิทินเพื่อแสดงกิจการที่ได้กระทำไปในรอบปี ปรีกษาหรือกิจการของสมาคม เสนอบัญชีและรายงานการเงิน เลือกตั้งคณะกรรมการตามข้อ ๒๒ และผู้สอบบัญชีที่ต้องออกตามวาระ

ในกรณีที่มิได้เหตุอันสมควร ที่คณะกรรมการ
การบริหารมีมติเห็นชอบ หรือในกรณีที่
สมาชิกไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๔ เข้าชื่อกันทำ
หนังสือแจ้งความประสงค์ขอ ให้เรียกประชุม
ใหญ่ ให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญขึ้นได้ภายใน
๓๐ วัน ถัดจากวันมีมติหรือถัดจากวันที่
รับหนังสือขอร้องดังกล่าว

องค์ประชุมของที่ประชุมใหญ่ประกอบด้วย
ด้วยสมาชิกทุกประเภทที่เข้าประชุม สมาชิก
ดังกล่าวต้องไม่น้อยกว่า ๓๐ คน หรือ ๑ ใน
๔ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์
ประชุม

ข้อ ๒๐ ถ้าบอกกล่าวเรียกให้มีการ
ประชุมใหญ่นั้น ให้นายกสมาคมหรือเลขา
ธิการออกหนังสือเชิญประชุม แจ้งวัน เวลา
สถานที่ และความประสงค์ให้สมาชิกทุกคน
ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน หากสมา
ชิกไม่ครบ องค์ประชุม ให้ออกหนังสือเชิญ
ประชุมอีกครั้งหนึ่งภายใน ๑๕ วัน สมาชิก
เข้าประชุมไม่ว่าจำนวนเท่าใดให้ถือว่าครบ
องค์ประชุม ในกรณีประชุมใหญ่วิสามัญที่สมา
ชิกร้องขอ หากสมาชิกไม่ครบองค์ประชุม
ตามข้อ ๑๘ ก็ให้เลิกประชุมโดยไม่ต้องนัด
หมายอีกต่อไป

ข้อ ๒๑ ในการประชุมใหญ่ ให้นายก

สมาคมเป็นประธานในที่ประชุม ถ้านายกไม่
อยู่ให้อุปนายกเป็นประธานแทน ถ้าทั้งนายก
และอุปนายกไม่อยู่ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการ
คนหนึ่งเป็นประธานแทน

มติของที่ประชุมใหญ่ให้ถือตามเสียง
ข้างมาก หากคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธาน
ในที่ประชุมออกเสียงชี้ขาด

ข้อ ๒๒ ให้มีคณะกรรมการทำหน้าที่
บริหารงานตามวัตถุประสงค์ของสมาคม โดย
ที่ประชุมใหญ่สามัญเลือกทุก ๒ ปี คณะ
กรรมการประกอบด้วยนายกสมาคม อุปนายก
เลขาธิการ นายทะเบียน เหรัญญิก ปฏิคม
ประชาสัมพันธ์ บรรณกร และตำแหน่งอื่น
ตามที่นายกสมาคมเห็นสมควรรวมไม่เกิน ๑๕
คน

ให้ที่ประชุมใหญ่เลือกนายกสมาคม
ก่อน แล้วเลือกกรรมการอื่นอีก ๕ คน
กรรมการนอกจากนั้น ให้นายกสมาคมแต่งตั้ง
จากสมาชิกสามัญ

ข้อ ๒๓ คณะกรรมการบริหารของสมา
คมมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๒๓.๑ กำหนดนโยบายของ
สมาคม โดยไม่ขัดต่อ
วัตถุประสงค์

๒๓.๒ บริหารกิจการของ

สมาคมให้เป็นไปตาม
นโยบายและวัตถุประสงค์

๒๓.๓ เรียกประชุมใหญ่และกำหนด
ระเบียบวาระการประชุม

๒๓.๔ แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อ
ดำเนินการใด ๆ

ข้อ ๒๔ กรรมการพ้นจากตำแหน่งโดย
เหตุดังต่อไปนี้

๒๔.๑ ครบวาระ

๒๔.๒ ลาออก

๒๔.๓ ขาดจากสมาชิกภาพ

๒๔.๔ พ้นจากตำแหน่งเป็นรายบุคคล
หรือ ทั้ง คณะ โดย มติ ของที่
ประชุมใหญ่ไม่ต่ำกว่า ๓ ใน
๔ ของจำนวนสมาชิก สามัญ
ที่มาประชุม

หากคณะกรรมการว่างลงให้นายกสมาคม
แต่งตั้งสมาชิกสามัญ ให้ดำรงตำแหน่งตาม
ระยะเวลาที่ว่าง

ข้อ ๒๕ การประชุมคณะกรรมการต้อง
มีกรรมการร่วมประชุมไม่น้อยกว่า ๑ คน จึง
จะเป็นองค์ประชุม มติที่ประชุมคณะกรรมการ
การให้ถือเสียงข้างมาก

หมวดที่ ๔ ทรัพย์สินของสมาคม

ข้อ ๒๖ เงินทุกประเภทของสมาคม
หรือที่สมาคมต้องมีส่วนเกี่ยวข้อง ให้ฝากใน
นามของสมาคมไว้ที่ธนาคาร ซึ่งคณะกรรมการ
การกำหนดเพียงแห่งเดียว ในกรณีที่คณะ
กรรมการ เห็น สมควร ฝาก เงิน บาง ส่วน ไว้ที่
สถาบันการเงินอื่นเพื่อคอกผลเกินกว่าที่ธนา-
การดังกล่าวจะให้ได้ ให้ขออนุมัติของที่
ประชุมใหญ่

ข้อ ๒๗ ให้นายกสมาคมมีอำนาจสั่ง
จ่ายเงินเพื่อกิจการของสมาคม หากมิใช่
กิจกรรมซึ่งที่ประชุมใหญ่กำหนด ให้สั่งจ่าย
ได้ไม่เกินครั้งละ ๑,๐๐๐ บาท และเมื่อจ่าย
รวมกันถึง ๒,๐๐๐ บาท ให้ขออนุมัติของที่
ประชุมคณะกรรมการ เมื่อคณะกรรมการมี
มติอนุมัติ แล้วจึงจะ มี อำนาจสั่ง จ่าย เงินครั้ง
ต่อไป

ข้อ ๒๘ ให้เหรียญกษาปณ์มีบัญชีการ
เงินของสมาคมพร้อมด้วยใบสำคัญ และงบ
แสดงฐานะของสมาคมเท่าที่จำเป็น การรับ
เงินทุกประเภท ต้องมีใบรับเงินของสมาคม
ออกให้เป็นหลักฐาน

หลักฐานการรับจ่ายเงินจะต้องเก็บรักษา
ไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี

ข้อ ๒๘ ให้ที่ประชุมใหญ่สามัญแต่งตั้งบุคคลผู้มีไช้กรรมการ หรือถูกจ้างของ สมาคม เป็นผู้สอบบัญชีคราวละ ๑ ปี ให้ผู้สอบบัญชี ตรวจสอบการทำบัญชีตามข้อ ๒๔ แล้วเสนอความเห็นต่อที่ประชุมใหญ่ครั้งต่อไป

หมวดที่ ๑๐ การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับและถาวรเลิกสมาคม

ข้อ ๑๐ การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับกระทำได้ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ โดยคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่า ๒ ใน ๓ หรือ ๓๐ เสียง แล้วแต่จำนวนใดมากกว่ากัน

ข้อ ๓๑ การเลิกสมาคมจะเลิกได้ต่อเมื่อสมาชิกลงคะแนนเสียง ๓ ใน ๔ ขององค์ประชุม และในการประชุมนี้ต้องมีสมาชิก

ไปประชุมไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ ของสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ข้อ ๓๒ ในกรณีที่ต้องเลิกสมาคม ให้เลือกตั้งผู้ชำระบัญชี และเมื่อชำระบัญชีแล้ว ถ้ามีทรัพย์สินเหลืออยู่ ให้โอนให้แก่สำนักงาน ก.พ.

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๓ ให้ผู้เริ่มการตั้งสมาคมจำนวนไม่เกินกว่า ๑๕ คน เป็นสมาชิกสามัญของสมาคมนับแต่วันให้อนุญาตจดทะเบียน และให้ผู้เริ่มการดังกล่าวเป็นคณะกรรมการชุดแรกของสมาคม โดยให้สมาชิกผู้เริ่มการดังกล่าวเลือก นายก สมาคม ขึ้นก่อนด้วยคะแนนเสียงข้างมาก แล้วให้นายกสมาคมแต่งตั้งกรรมการให้ดำรงตำแหน่งต่างๆ จนครบตามความในข้อ ๒๒ ทั้ง ๑๔ คน

ท้ายเล่ม

ความพยายามของวารสารข้าราชการ....ยังไม่สิ้นสุด เราจะต้องปรับปรุง เนื้อหาสาระ ความน่าหยิบขึ้นมาพลิกดู ความน่าอ่าน ตลอดจนความน่าเป็นสมาชิก เพื่อให้สมกับที่จะเป็นวารสารของท่าน

ความพยายามของเราสำเร็จไปเพียงใด หรือจะสำเร็จเพียงใด....เรารอให้ท่านเป็นผู้บอก.....หากจะกรุณา

ซึ่งท่านจะให้เกียรติ ร่วมเขียนบทความ ข้อคิดเห็น ข้อร้องเรียน ข้อวิจารณ์ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการและเพื่อนข้าราชการ.....จะยังมีความกรุณา

ฉบับนี้ แม้จะถึงมือท่านปลายเดือน แต่ฉบับหน้าและฉบับต่อไป เราจะได้พยายามแข่งกับแสงอาทิตย์ แสงดาว และแสงเดือน ให้ท่านได้รับเร็วขึ้น และเร็วขึ้น จนกระทั่งเราจะเรียนให้ท่านทราบว่า นีละ คือกำหนดที่ท่านจะได้รับวารสารข้าราชการประจำเดือน

ค่าใช้จ่าย ได้ปรับสูงขึ้นพร้อมค่าครองชีพและความพยายามทั้งหลายเหล่านี้เราทุ่มให้วารสารข้าราชการ แต่อัตราค่าสมาชิกมิได้เปลี่ยนแปลงตามไปเลย ทั้งยังจะเพิ่มบริการอื่นอีก.....เท่าที่จะคิดได้.....เท่าที่จะทำได้ จึงหวังในความกรุณาของท่าน

ฉบับหน้า วารสารข้าราชการจะเสนอท่านเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการทำงานที่ดีในทุกแง่มุมของข้าราชการ ในข้อเท็จจริง ตลอดจนข้อเสนอแนะพร้อมทั้งคอลัมน์ประจำ....โปรดติดตาม

พบกันใหม่กลางกุมภาพันธ์ ๒๕๑๖